ಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಈ ಕೋಶವು
ಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದಂತೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುರುಪಾಯಿ
ಇದರ ಹೊರತು ಟಪಾಲಖಾನೆಯ ಎಂಟು ಅಣೆ ಅಂತೂ

ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ಮಾಡಲ್ಪ
ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳ ನೇಮಗಳನ್ನು ಉ
ಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಥವಿವರಿಸಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರ ಬೆ
ಲೆ ಅಣೆ; ಟಪಾಲಖಾನೆಯ ೧೧ ಅಂತೂ ಆರು ಅಣೆ.

ಬೇಕಾದವರು ಕೋಶದ ರುಪಾಯಿಗಳನ್ನಾಗ
ಲಿ ಅಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅರ್ಥ ಅಣೆಯ ಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನಾ
ಗಲಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಗಳ
ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಇಂತಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕರು
ಗುರುಪಾದ ॥

ನಿಷ್ಠಿ ಗಂಗಾಧರ ಮಠಿವಾಳೇಶ್ವರ
ಬ್ರ. ಎ. ಬಿಳಗಾಂವ.

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೮೭೦

1870

ಸಂಪಾದಕರು

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ

ಶತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೮೯

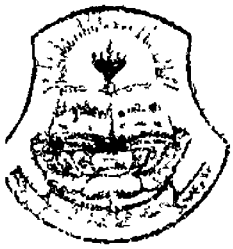

ಶತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ

(ಎಪ್ಪತ್ತು ೧೯೮೯ ವರ್ಷ)

ವರ್ಷ 1870

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ.

(೧೮೯೩-೧೮೮೦)

5-6 ನೆಯ ಸಂಪುಟ

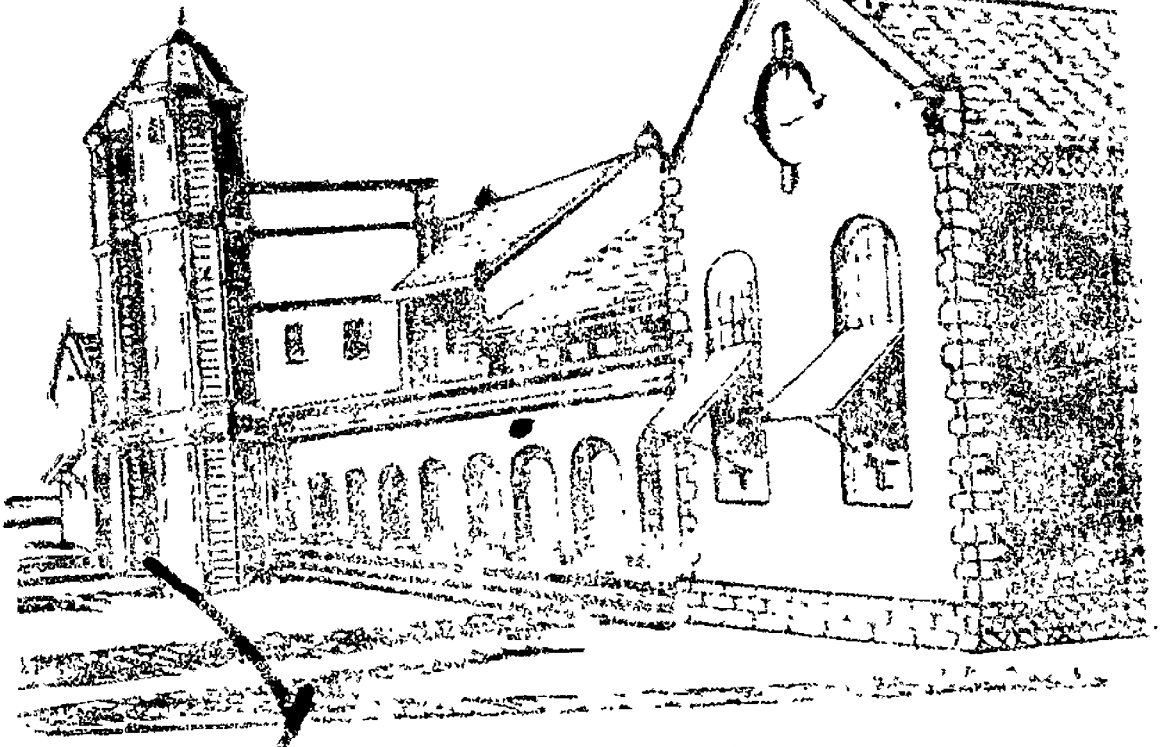

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂತಸ

ಸರಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡೆಪ್ಪೂಟಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ವೃತ್ತ, ರೊದ್ದರಸ್ತೆ, ಧಾರವಾಡ

ಸ್ಮೃತಿ : ೧೮೭೫ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೮೯

ಶತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ
(ಎಸ್ಸೆಲ್ಸಿ ೧೯೨೪ ಬ್ಯಾಚ)
ಮಾರ್ಚ

ಡಿ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರ
(೧೮೭೩-೧೯೪೧)
ನೆನಪು ಸಂಪುಟ

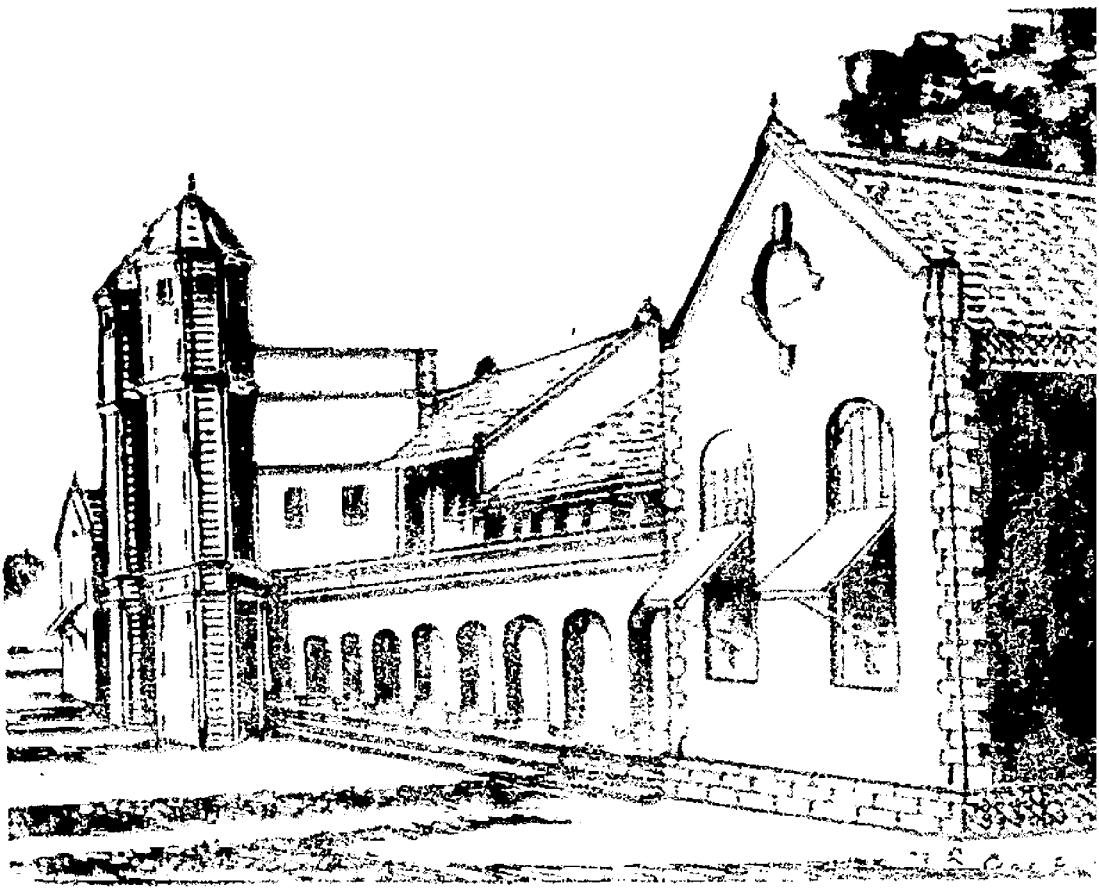

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂತನ

ಸರಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ವೃತ್ತ, ರೂಪ್ಸಿಸ್ಟ್, ಧಾರವಾಡ

343

1870

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

CANARESE.

SCHOOL PAPER.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೫] ಮಾಹೆ ಜನವರಿಗಳು [ಸಂಚಿಕೆ ೧

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯು ಪುಟ.

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು ೨೯೩

ಕವಿತೆಯು ೨೯೮

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣವು } ೩೦೫

ಸೂಚನೆಗಳು ೩೦೯-೩೨೦

ಚಿತ್ರಗಳ ವರ್ಣನೆ ೩೨೧

Contents. Page.

Natural Philosophy. 293

Verses from Jayanini. 298

Shabdamani darpana. } 305

Notices. 309-320

Description of engravings. 321

ಬೆಳಗಾವಿ

ಭಿಕಾಜೀರಾವ ಪಾಂಡ ಮತ್ತು ಕಾಮಟ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ

ಯವರ ಬೆಳಗಾವಿ ಪೆಮಾಟಾಕಾ-ಗಾ.ಪಿ.

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

CANARESE.

SCHOOL PAPER.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೫] ಮಾಹೆ ಜನವರಿಗಳು [೧೮೮೪

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯು ಪುಟ.

ವಿದ್ಯಾಥರ ವಿಜ್ಞಾನವು ೧೨

ಕವಿತೆಯು ೨೮

ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ೨೦೫

ಸೋಟಾನು ೨೦೯

ಪಟ್ಟಣಗಳ ವರ್ಣನೆ ೨೧೧

Contents. Page.

Natural Philosophy. 293

Verses from Jayaninu. 298

Shabdamani Darpana. 305

Notices. 309-320

Description of countries. 321

ಬೆಳಗಾವಿ

ಭಿಕಾಜೀರಾವ ಸಾಮಂತ ಮತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾಕರ ಮಾಂಜ

ಯವರ ಬೆಳಗಾವಿ ಪೆಸ್ಟಾಫೀಸ ಮಾರ್ಕಾ ಛಾಪಾ.

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೫ ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಬೆಳಗಾವಿ, ಮಾಹಿಜನವರಿಗುಳಿಂ

Natural philosophy.

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನ.

ಹವೆಯುಷ್ಣತ್ವ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ಕಾಕುಂಬನದ ಬಲ ಇತ್ಯಾದಿ.

೧ ಹವೆಯುಷ್ಣತ್ವ — ಹವೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಉಷ್ಣತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ, ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೆತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಷ್ಣತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಇರುವ ಹವೆಯುಷ್ಣತ್ವವು ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ; ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಚಿಲ್ಲರಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತರ ಕೋಟಿಗೆ ಯೆಂಬವನು "ಗಣಿತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹವೆಯ ಯೆತ್ತರವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆ ಭೂಮಿತಿಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅದರ ಚಿಕಲುತ್ವವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ

ಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದುಹ್ರಾಗಂದರೆ-

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತರ ಪ್ರೈಲುಗಳು.	ಭೂಮಿಯ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಕೆಂಪಿಟ್ಟು ಪಾಲುಗಳು
೭	೪
೧೪	೧೭
೨೧	೬೪
೨೮	೨೫೬
೩೫	೧೦೨೪
೪೨	೪೦೯۶
೪೯	೧೬೩۸
೫೬	೬೫೫೩೬
೬೩	೨۶೨೧۶۸
೭೦	೫೦۶۸೫೭೬
೭೭	۶۸೯۶೨೦۶
೮۴	೧೬೭೭೭೨೧೬
೯೧	೬೭೧೦۸۸೬۴
೯۸	೨೬۸۴೩೫۴೫೬
೧೦೫	೧೦೬೨೬೫೧۸೨۶

೧೧೨ " " " " [illegible]

೧೧೯ " " " " [illegible]

೧೨೬ " " " " [illegible]

ಈಗ ನಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಳೆಯನ್ನು ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನಿಲ್ಲ ಬಹುದಾದಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿಂದ ೩೦ ಮೈಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೆರೆ, ಅದು ೧೯ ಮೈಲಿಯ ವ್ಯಾಸದಷ್ಟು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಸೋಲಾಕಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವದೆಂದು ಗಣಿತದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ* ೩ ಮೈಲು ಎತ್ತರ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹವೆಯು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಭಾಗವು ಅರ್ಧಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವದು; ೬ ಮೈಲು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲುಭಾಗ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವದು, ಅಂದರೆ ೩/೪ ಮಾತ್ರ ಇರುವದು. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗಳ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಗಣಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬರಿದರೆ ಅಂಕಿಮೊತ್ತಗಳು

---

* ಅಂದರೆ ಸಮುದ್ರದ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

೩ ಗಳು ಅಂಯಾ ಯಿತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪವಿಯ ಛೆನತ್ತವನ್ನು ಭಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುವನ್ನು ಪ್ರಾಗಂದಲಿ ಭೂಮಿಯ ಯಿತ್ತರ ಮಾಡ ಪ್ರತೀಕ್ಷನಲ್ಲಿ ಪವಿಯ ಛೆನತ್ತಾ, ಭಾರ ಮಾ ಭೂಮಿಯ ಪಡ್ಡರ ಇದ್ದದ್ದರ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

೩ ಇದೇ ಆಧಾರಾಂಶ ಮಾಯ ಮೋಹಿರ ಛೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಿಂದ ವಿಚಾರಗಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿ ಯಾಗ್ಯ ಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಗಂದಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ (ಸಮುದ್ರದ ನೆಪಾಸಿ ಯಂಬ ಮೇಲೆ) ಗಂಷ ಛೂಟು ಯಿತ್ತರ ಹೋಗಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರ ಹೊಳ್ಳಿನ ಪೊಕ ಇವೆ ಗಂ ಇಂಟು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಗಣಿತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪವಿಯ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

೪ ನೀಲಸೋಕಸೆಂಬವನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ೩ ಮೈಲು ಯಿತ್ತರ ಹೋದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಸೀಸೆ ಯೊಳಗೆ ಪವಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೆಳಗಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಸೀಸೆ ಯನ್ನು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿ ಅದರ-

ಬಿಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿ, ಅದರ ಅಳತೆದವರೆಗೆ ಹೊಂದುವ ಬಿಳೋಂತಿತು. ಇದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯಾ-ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ವಿಕಲತ್ವವೆಂದೆನ್ನುವದುಂಟು. ಅಂದರೆಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹುಡಿಯುತ್ತದೆ ಸಂದರೆ, "ಭೂಮಿಯಿಂದ ದೂರ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಹವೆಯು ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಭೂಮಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಘನವಾಗುತ್ತದೆ"

೧ ಹವೆಯು ಘನತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವದರ ಕಾರಣವು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅತಿ ವಿಕಲವಾಗಿ ಹೋಜದ ಅಳ್ಳಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತುತ್ತಿರುವದೆ, ಅಂ ಕಾರಣದಿಂದ ಘನತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವದಿರುವುದ ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಒತ್ತುವದರಿಂದ ಘನವಾಗುವದು, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀಗಣಪತಿಂಬದುಸ್ತುತ್ತೇ

Verses from Jayamini

ಕವಿತೆಯು.

ಜಿಯಮಿನೀ ಭಾರತ.

ಸಾಯುಂ ಪಾಳಂಪಿರಂಪಿಂ ಪಕಳುಂಬ್ಯೆಪಿಂದಕು।
ಪಾಯಮಿಸ್ಸೇನಿಂದುನವಕ್ತ್ರಬಚಿತಕಮು।
ನೀಯಗಾಂಚನಮಂಯೋನ್ನತದ್ರಥ ಪ್ರಾಕಾರಮೋ
ತ್ತುಗೋಂಪಲ್ಲಿಲ್ಲಗ.
ದಾಯಮಿಗೆನಿಲಸಿರಕೋಂ ಬೇಚಕರಮ್ಮಕೋ
ಭಾಯಮೂಸಾಲ್ಪಮಂಗ್ಯನಿನಲ್ಲಗ್ಗೆರಮು।
ಗ್ರೋಯಮಾಸಿದ ಕನಂತನಯಮೋಂ ಬಿಚಿಂಪದ-
ಮುನಿಲಟ್ಟ್ಯಿಯಸಾಲ್ಗಳು ॥೨೦॥

ಅರ್ಥ:- ವಾಯುಪಾಳ್ಳಳುಕರಿಪಕ, ಭಾಯಿಗೆಬೆಳ್ಳು ಪಿಳ್ಳು; ಇದಕ್ಕೆಲುಪಾಯಿಬೇನಿಂದು ಯೋಚಿಸಿನವಕ್ತ್ರಮಚಿತವಾದ, ಮನೋಹರವಾದ, ಭಂಗಾಳದ, ಎತ್ತರವಾದ ಕೋಟೆಯ ಅಳ್ಳವೇರಿಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕೋಭಾಯ ಮಾಸವಾ

ದ ಮನೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಗೋಲಿಯೋ ಅನ್ನುವಹಾಗೆ ಭದ್ರಾವತ್ಯಪಟ್ಟಣದ ಕೋಟೆಯಮೇಲ ನಮುನಿಲಟ್ಟಣಗಳು ಶೋಭಿಸಿದವು.

ಮೇರೆನಿಟ್ಟಂ ಪರಿವಡಿನಮಂಗಿಯಮುಂಗಾರಗಳ
ಗಾಲಗಳನೇಮಗಳ ಪೊಯ್ಲೆಂದಲಾಕೆಯಿಂದ್ದ।
ಸಾಲಪೊಂಗೋಟೆಕಿಸಿಮೊಸೆಗಳಂಚೆಚ್ಚಧೂಳ
ಲಿಗಳ್ಳಿನ ಭಟೆಯೊಳ್ಳ॥

ಸ್ಥಾಲದಂ ಬಾಲ್ಕತಿಯ ಸಾಂತಳೆಗೊಲ್ಪ್ರಾಗ।
ಜಾಲಮಂ ಮೀರ್ಕೆಯೇಮದ ಕೊಂಗಣಂಮಾಳ್ಕೆಗ।
ಗಾಲಗಳ್ಳಂಯಾಗಿ ಕೋಟೆಯ ತಿವಿತನಂಬೊಂ
ಬೀಪಗಳ ಚೆಂಗ್ಗೆಸಿ ಯೊಳ್ಳ॥೨೧॥

ಅರ್ಥ:— ಕೋಟೆಯಮೇಲೆ ನಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾಮಿದ ಸಾಯಂನಕತ್ತಮಿಟಿತ ವಾದಕಥಡಸಾಲಗಳ ಹಳ್ಳದ ಹೊಳೆತರಿಂದ ಕೋಟೆ ಮೇಲಿನ ಭಂಗಾರದ ತೆನೆಗಳು ಒಪ್ಪೆಯು ಧೂಳಾಗಿ ಅಂತಾಗದಂತಿ ಸ್ಥಾಲದಂಬಾಲ್ಕತಿಯಂಬುವ ಕೋಟೆಯ ಸೋಲಿಯ ಅನ್ನುವಹಾಗೆ ಕೋಟೆಯ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಭಂಗಾರದ ಕೊಂಗಣಿಗಳ್ಳು ಕಳ್ಳರು ಸೋಲಿಸಲಾಗಿ ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದ

ಈ ನಗರವದು ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯೊಳ್ಗಾವಗಂ ಬಾಳ್ವ।
ಮಾನವರ್ಗಳಿಗೆ ಸೌಖ್ಯಂ ಪಿಚ್ಚೆಂ ಕೊಂಡು।
ಗ್ರಾನಿಷ್ಟದೆ। ಜತೆಯ ಬೀರಿ ಕೊಂಬಿದೊಳಾಂಬಿ
ರಕೆ ಕೈಗೂಡಲೊಂದನೆ॥
ಸೊಂಪುಗಾಗದೊಳ್ಗುಟ್ಟಿಸಿಸುರಿಸಿಯುನಿಧಿಗಳ।
ಮಾನಿನಿಯರೊಳ್ಗಾದಾವಳಿಯುಮುಸಿಂಕಿಕೊಂಬಿ
ಹನ।
ಎನಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಳ್ಗಳಿನೆನಗೆ ಮಂಬಳ್ಗಳಿಸುವಿ-
ವನೆಂಗಳ್ಗೆರೆದವು॥ ೨೨॥

ಅರ್ಥ:- ಈ ಪಟ್ಟಣವೆಂಬ ಸ್ತ್ರಿಯಳ್ ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ಮಾನವರು ಇದುವೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟೆ-ವಾಗ ತಿಂದು ತನ್ನ ಇಷ್ಟವಾದ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ್ಕಳಾಗಿ, ಅಂಥಹಕೆಯು ಕೈಗೂಡಿದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಂಕೆಯು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಸಿರುಕಿಗೆಯಂ (ಚೀವಿವಲುಟ್ಟಿಗೆ) ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರಿಯಳ್ ಮುಸುಕಮಲಕ್ಕೆ ಅಂ ಧಾರಿಸಿದ ಹಸಿಕೆತಿಗಳೋಯೋ ಅನ್ನವ ಹಾಗೆ ಆ ವ್ಯಾಕ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನತೋಟಗಳ್ಗಳ್ಗೆ ಶೋಭಿಸಿತ್ತು.

ಅಂವಗಂಮಿಂ ಪ್ರಿಗಿಯಂ ಕಾಗಿಬಿಂಬಿಲ್ಲಯಲ।
ತ್ರಾವಧುಗಳ್ಳಿಪಕಸೋಂಕಲೆ ಬಾಕಡೆಂಯಂ ಕಾ।
ಜೀವಮಿತ್ರಂತನ್ನನಿಮಲಕಂಗಳ್ಳಂ ಪೆಕೆಗಿದನೆಂಬಂ
ತ್ರಿಶಿ॥
ಅಂವಡೆ ಯೊಳ್ಳಂಗಿದ್ರುಮಿಲ್ಲೆನಿಸಿಬಿಧ್ರ।
ಮಾಪಳ್ಳಿಂಯ ನಿಬಿಡ ಪಿತ್ರಾಯಂಗಳ್ಳ ಸೋಂಪಿ।
ಬಿಳಿದಾಕಾಮಂಗಳ್ಳಿಂದು ಚೀಮಿರಜನಳ್ಳೆಂಬಿಲಾನಿ
ಲಳನೀಪಪ್ರೋ॥ ೨೫॥

ವಿಧ- ನಿಕಂತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಟಮೊಳ್ಳಗಿಸಬಳ್ಳಿ
ಳ್ಳಂ ಬಸ್ತ್ರಂಮುರು ಮುಟ್ಟಾಗಿಸುವಕ್ಕೆ (ಮೂಲಾಗಿಸು
ವುಂ); ಅದರಿಂದ ಇವ್ವಗಳ್ಳನ್ನ ಮುಟ್ಟಬಾಕಡೆಂಬು
ಂಯಂಗಿಮ ತನ್ನ ನಿಮಲವಾದ ಕೈಗಳ್ಳನ್ನ (ಕಿರಣಗ
ನ್ನ) ಪೆಂಪಕ್ಕೆತಕ್ಕೊಂಡನೆಂಬುವಪ್ಪಾಗೆ ಆ ಮೋಟ
ಲ್ಲಿಲ್ಲ ತೂತುಗಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಹಲವುತರದ ಪ್ರಕಾಶಗಳ್ಳ ಪಟ
ಂದ ಎಲೆಗಳ್ಳ ಪೆರಳ್ಳಿನಹೋತ್ತು ಸೋಯಂಗಿನಬಿಸಲು
ದ್ದಿಲ್ಲಿ; ಇಂಥಾ ತೋಟಗಳ್ಳುಜನಂಗೆ ಅಂತಂಪದ
ಗಾಹುವಪ್ಪ

ಪಟ್ಟಿಗಳ್ಳೊಳ್ಳಿಪವತ್ತಗಳ್ಳೊಳ್ಳವಲಕಾಟ್ಟಿಬಂ।
ಪಟ್ಟಲ್ಲ ಪೂಳ್ಳಗಳ್ಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿಸಿರೆಮಕ್ಕ।

ಪಿಟ್ಟೆತೆರುಲತೆಯನನುದಾಟಿಮರಿದುಂಬಿಗಳ್ಳಕೂಡಿ

ಕೋಂಟೀಟನದೋಳ್॥

ನಿಟ್ಟತ್ತಿಳ್ಳಿವೆಲಕಿಂಬಸೊಕ್ಕಾನೆತ್ತಾನೆತ್ತಂ।

ನಿಟ್ಟೆಯಂತಿರುಗುತಿದೆತ್ತೊಲತ್ತೊಲನಿವಿರಳಿಗ।

ಳಿಟ್ಟಕದೋಳ್ಳಿಂದೆತ್ತಲುಂಪೊಯಲಿತುವಂತೆಕೂಗುತಿ

ದೆಕೋಗಿಲೆತಿಗಳ್ಳು॥೨೪॥

ಅರ್ಥ- ತಂಗಾಳ್ಳಿ ಮಂದಮಾರುತ್ತ ಯೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆ ಯು ನಿಮ್ಮಲಾನೆ ಶೋಭಿಸುವ ಸಿಕೋಕರದ ನೀರನ್ನು ಕಲಕಿ ಮಾಡಿಬಂದು, ಅಂಗ ಅರ್ಳ್ಳದ ಪುಷ್ಪಗಳ್ಳಿಗಳಿನ ಧೂಳಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಾಡಿ, ಮದವುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಾಗಳಾನೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಗ್ಗನ್ನು ತಿಳ್ಳಾಡಿ, ಗುಂಜೀಹುಳುಗ್ಗಳ ಮರಿಗ್ಗನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ತೋಟದಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ತಾನೆ ತನ್ನಾಟ ಯಿಂದ ಬಿಲ್ಲಾಕತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆವರಗಳಿಗ್ಗೆ, ಕೂಕಾಗಿ ಕೂಕಾಗಕೆಂದು ಒರಲಿಕೆಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೋಯೆಂಬೋ ಅನ್ನವಹಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆತಿಗಳ್ಳು ಕೂಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಿಗೆಮುತ್ತ ಮೊಳೆವತುಂಬಿಗಳ್ಳ ತಿಂಥಿಣಿಯನೇ

ಮುನಿರೆಂದುಸ್ಮಿತಗಾಳ್ಳಿಗೆಲಪಕೆನತಿಂಪಿಲ।

ತ್ರಿಗಳ್ಳುಬಿಗೊನರನು ಸ್ಟೋಗರನೇಮಿಂಚಿಂದುಗೊ
ಗ ಯಿಸಿಂವಪೊಗಳ್ಳಂದ॥

ಪ್ರಾಸುವಮಕರಂದಬಿಂದುಗಳನೇಮಳ್ಳಗಳ್ಳಂ।
ಮೊಗಿತಸಿಂಚಸಿಜೊಳ್ಳಾವಗಪ್ಪಿವಿ ಕುಣಿವನೋ।
ಕಿಗಳ್ಳಬಳ್ಳಗಂಗಳ್ಳಂ ಮುಗನಿಪಂಪ್ರೇತಳ್ಳಿತನಗಳೋ ಪ
ವನಡಿಡೆಯೊಳ್ಳು॥ ೨೫॥

ಅರ್ಥ— ಧನಿಮಾಡುವಕುಂಗಿಪ್ಪುಗಳ್ಳಸಿಮೊಡ
ವನ್ನ ಮೋತ ಪೆಂಬ ದಾಸಿಯೂ, ಸುಳ್ಳಿಯುವ ತಂಗಾಳಿ
ಗಿ ಕುಣಿಯುವ ಬಳ್ಳಿಗಳ್ಳಕುಬಿಯಕಾಂತಿಯನ್ನ ಮಿಂ
ಚೆಂಬ ದಾಸಿಯೂ, ಒಪ್ಪುವ ಹೂವುಗಳ್ಳಿಂದ ಬೀಳ್ಳು
ವ ಮಕರಂದರಸವ ಕಣಿಗಳ್ಳನ್ನ ಮಳ್ಳಿ ಯೆಂಬ ದಾಸಿ
ಯೂ ತಿಳ್ಳಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟುವ ಸಿಂಚೋಕ್ಷಬಿಂದ
ಯೂ ನಾಗಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರ್ಪಗಳ್ಳಿಕುಣಿಯುವ ವ
ಚಿಲುಗಳ್ಳನ್ನ ನೋಕ್ತೆಂದನು.

ಪೊಗಳ್ಳಪಣಗಮೊಕ್ಕಿರ್ಗಳಿಯಮೇಲೆಳ್ಳ।
ನಿಕ್ಷಣಾಂನಪೆಯುಬದರಣಿಪಿಜ್ಜವತ್ತಿನಾ।
ಲಾನಿರಳ್ಳವ ಬನವಚಿರಷಿಗಳ್ಳೊಗದಂತೆಮನ್ನಥಂಬರ
ಬಿರಿಸಿದ॥

నాగరదయంత్రదక్షగళంబుందదిం।
దాగత్రమసిద్ధవిధోగమంపినదంజ।
ఛేంగదిం గోంపేమంతి మోర్గ్గరత్తిన్నివశోంత
గళ్గదోంజేందను॥ ౨౬॥

అర్థం. త్రోంటదోర్గనిన భూవళగళు దియు
బద్దేంధనిలదమోరి తంచిపక్షిగళు నతేదాచలూనిల
వళగళ పజ్జెయుంధిసాలూనిరలూని, ఇవ్వుపరక్షిగళు
ఈ త్రోంటవన్న జోంగ బారదెంబదాగి గామముర
ఇట్టేంధ నాగరద అక్షరగళంబువక్షాగి గోంభుమ్ము
ద్దళు; అవళగళన్న భర్త్రవాగపక్షిగళు తమ్మదాగి
యల్లి అంగువపరక్షదఅంజికెయుందఅళుకిమోత
తి జోంగళ్గాగిత్రోంబిసుత్తవి నోంతేందను.

నసుగళ్గ సంధేసి కిరదగి బోంబూళగళ।
కుసుంకిగళ్గళవేత్తతిగళమలుమాడదియు।
కుసుమదుంగళాంత్రమువ్వాంజులగళోంధికక్కిరి
ద కేంసోంవిగళుంధను॥

ఎనిదే త్రేంజేంగాంగళోంబోంధనితేంతోం
బానిధి నోంతిగళివగళళ్గళ్గళుగళు

ಜನಮೆವಲವ ದೇವಿಯಾ ದೇವತೆಯವಳು ಸಮೆಯೊ
ಬಿರುವಳೆ ಸೋಜೆಂದನು ॥ ೨೬॥

ಅರ್ಥ:- ಸ್ವೈಲ್ಯಾಳ್ಳ ಸೋಂಕೆಯಾಗಿ ಉದರಿದ ಸೋ
ವಕ್ಕೆಯ ಕುಸುಮಗಳು ಕಾಂಪವ ಅಕ್ಷತೆಗಳು, ಕೂಡಿ
ನ ಸೋಂಟಲುಗಳು ಚುಲ್ಲಾಂಜಲಿಗಳು, ಕಿತ್ತೆಂಜವಾದ
ದೊಡ್ಡ ಸೂಪಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚೆಲ್ಲೋತ್ತಂಸಿನ ಕಾಯಿಗಳು
ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಿಕ್ಕಾಡಲಾಗಿ ಪೆಸರಿಸೋರುವ ಎಳ್ಳ
ನೀರು ಅಭ್ಯಂಗಾಡಲಾಗಿ ಪಜೇವಿಯು ಭೂ
ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪಾಡಿ ತೋರುತ್ತದೆ ಮ
ನವೇ, ಸೋಂಚೆಂದನು.

Shubdamunidarpana

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ.

ಉದಯಿಸೋದು ತೃತೀಯತೆಪ್ಪ.

ವಂದಸೂತ್ರವಿಧಾನವಿಂದ ಕರವಿಶ್ಚಿತಂ।
ಶ್ರೀರುದ್ರಿಯಂ ಸೋವವಿದಾ
ತ್ರಯೋಗ್ರುತ್ತರವಿದದಮೊದಲೊಗೊರವಿಕೆ
ಮೋವಿಂ॥

టీ॥ మొర్కద మొదలసంధిప్రకరణద సూత్రవి
ధానదింద సూత్రవిధియింద కతపక్షి కాకతకార
పకారంగళ్ళి త్రుతీయ్యల మూరనే యక్షరదభావం
ఉదయిసిదు పట్టుగుదు ఉత్తరపదద ముంద.
టాపదద మొదలోళ్ళ ఆదియల్లి మోపం అద.
ళ్ళవంబదవళి బందిళి ప్రాక్పదాంత్యదొళ్ళ-
మొందలపదదళియల్లి దీర్ఘం దీర్ఘం తళు
క్కుదు ఎయ్దు ఉద్దు టపాదేం బుదర్థం॥

వృ॥ శ్రీశ్రీకృసూత్రదింద కతపక్షి త్ర
తీయతియక్కుం పెరపెరాదిమొందిమాళి ప్రాక్ప
దాంత్యదీర్ఘతక్కుం మూరక్షికాక్షరమానవి
శజ్జం కపోతకరంతకం కపోతకరకదళి సంభారకబర్గం
సంబరగళ్ళం కత్తకంబర్గం కస్సగంబర్గ కాశాకపిం
టం కాసిగవ్వదం॥ త్రకారక్కే॥ పిదికలాంటూలం
బ్రేరదంటులం మాలాతోంగణం మాలదోరణం
కాకతుంబి కాకజోంపే అచ్చంతువరి అచ్చజోంవరి
సంబ్రాతతాళ్ళం సంగదబాళ్ళం పకారక్కే నోంబిశో
ళ్ళువరు॥ ప్రాంతపదాంత్యక్కే దీర్ఘం మునుపత్త

పదాదిగి యోపమమాసి ధమరిపానియుక్తి
ధమరిగి కాంస్యతాళక్కె సంస్కార మొందాయితు।

పరపదదాదిగి యోపం

జోరకోళ్గుం కెలవరల్లి పూవు పదంత్రు
కెరదక్కుం యోపం వ్రవ
పరిపసిమాసంగళల్లి కెలకెలవిదియోళ్॥

టీ॥ వ్రవపరిపసిమాసంగళల్లి వ్రవపరిసువ
సిమాస పదంగళల్లి కెలకెలవిదియోళ్ కెలకెలు-
తావినల్లి పరపదవ ముందణపదద ఆదిగి మొద
క్కె యోపం అదర్శనం చోరకోళ్గుం బప్పోదు
కెలవరల్లి కెలవుసిమాసపదంగళల్లి పూర్వపదాం
త్రక్కె మొదలుపదదకచేయక్షరక్కె ఇరిసిల్లదిరో
సం అందర్శనం అక్కుం అంతులాదు॥

వ్ర॥ సిమాసదోళుత్తరపదాదిగిక్కవదియో
ళ్గోపమక్కుం పూర్వపదాంత్రక్కె కెలవరోళ్గోప
మక్కుం॥ ఉత్తరపదాది యోపక్కె॥ చమరిపక్కె
గి చమటగి పూర్వపదాంత్రయోపక్కె॥ బోత-
కులు బిగిలు సాంచి- యానం సాయా-

೧೦ ದೀಕ್ಷಾಪ್ರ ದಿಸಾಂತ॥

ಅಂಕಗಮಾಕಾಂ

ಕಾವಲಕೆಗಳ್ಳುಸಿ ಮಾನಿಸುತ್ತರಚಕ್ರ॥

ಗಾವಲಿಸಿಕೂಂಪೋಲಿಂ

ಭಾವಿಪ್ರೋಚೆರಪನಿಯವರ್ಣಿಯೊಳ್ಳಮಾ

ದಿಯೊಳ್ಗಂ॥

ಟೀ॥ ಅಂವಗಂ ಅಂಕಾಗಳ್ಳಂ ಆಕಾರಾಗಾಂವಳ್ಳಿಗಳ್ಳ ಅಕಾರವೆಂಬ ಆಕಾರವೆಂಬ ಅವ್ಳಿಯುಂಬಕ್ಷರಂಗಳ್ ಇಲು ಈಚರಂಗಳ್ಳಿ ಮಾನಿಸ ಮಾನಿಚಕ್ರ ಉತ್ತರಚಕ್ರಂ ಮುಂದಣಚಕ್ರ ಆಗಿ ಆಗಿ ಅವರಿಸಿ ಕೂಂ ಅಂವರಿಸಿಪ್ಪೋಲಂ ಭಾವಿಪ್ರೋಚೆ ಭಾವಿಸಿಪ್ರೋಚೆ ಎರಪನಿಯವರ್ಣಿಯೊಳ್ಳಂ ಎರಪನಿಯಯಕ್ಷರಪ್ಪುಯುಂ ಅಂದಿಯೊಳ್ಗಂ ಅಂದಿಯಕ್ಷರಪ್ಪುಯುಂ ಪೋಲಿಂ ಅಂದಕ್ಷಣಂ ಬಪ್ಪುದು॥

ಪ್ರ॥ ಅಕಾರ ಅಂಕಾರ ಅವ್ಳಿಕಾಕ್ಷರಂಗಳು ಚಕ್ರಮಾಗಿ ತದ್ಭೇರಪನಿಯಕ್ಷರದೊಳ್ಗಮಾದಿಯಕ್ಷರದೊಳ್ಗಂಪೋಲಿಂ॥ ಅಕಾರಕ್ಕೆ॥ ಚಿತ್ರಾಕಾರಂ ಚಿತ್ರಾರಂ ರೂಪಾಕಾರಂ ರೂಪಾರಂ॥ ಆಕಾರಕ್ಕೆ॥ ಶೋ

ప్రాగారం కోట్టారం భాండాగారం భిత్తారం క్షీరాగారం కీరాగారం గూఢాగారం గూఢారం॥ ఆవళ్ళకు॥ దీపావళి. దీపవళి అదియక్షరమోలెమాసి దీపవళి యెంబాయు సింహాగారవెంబుశబ్దంగళిలు-హుళ్ళదిల్లక్షణమిల్ల॥

Notice.

నోటిసు-

విద్వజ్జాతియల్లదెమువరుక్షకింతకటిమె నాంతరి యన్న మాడిద త్రీనింగకాలేజిదల్లకలయిద పెంతోలిజిళ్ళగె త్రిళియపెబిసువదేనందరి అవరల్ల త్రీనింగకాలేజళ్ళి కలిసిబాస్కెబంచుకలియ అపేక్షిసువవర మోరతాగి ఉళ్ళిరువరు దుందిన మళ్ళిగాలదనంతర దక్షిణ భాగద పెట్రోలేశ్వనల్లిన నప్రేక్షక థోరిగళు తెనిదు కొళ్ళువ సరట్టి ఫికేటు పెట్టెయన్న కొట్టు సరటి ఫికేటుగళన్న పడెయ బేకు. సారట్టిఫికేటన్న పడెయదంథవరు అనుకూలిసదంతే కళ్ళదిరుంతెగెయుల్లవరు.

పరిక్షయు మధ్యమ ఉత్తమ వెంచు ఎరపుత్త రవాసిరువదు. అదరచిక్షయంగళు యావవెందళి-

మధ్యమసెరటిఫికేటుగళన్నుకురితు.

ఈ సెరటిఫికేటుగళన్ను పొరకిసువవరిగె మొదలనింద నాల్కనే మయూరి (స్టాంపతగ) వరిగె తన్నాసిరబిసువదక్కె బరువదల్లదె పేటి-నవిక్షయంగళవివరవు-

అంకగణిత — సంపూర్ణవాద అంకగణిత, జమాబందీ లెక్కసహిత పిజోగణ, బళియోగణ, కన్నడమెస్త్రిగళన్ను తన్నాసి పేటి తిళిదుకొళ్ళోగణ

ఉత్తమ ప్రతియు అక్షర బళియోగణ-

వ్యాకరణ — గ్రంథగళ మేలంద తన్నాసి వ్యాకరణ మాడోగణ-

భూగోళ ఇతిహాస - సాంప్రదాయ భూగోళవు ప్రాంతగళు శిందుస్థానద విశేష భూగోళవు ఇతిహాసవు- సకాళి తిళియోగణవు

జ్యోత్సారి తిక్ష భూగబంధ్రాస్త్రగళు- ఇవుగళన్ను మూ

లత్తద్విషయమగు సాధారణజ్ఞాన.

శాలాపద్ధతి- అంటే లేక్కలు ఇచ్చువారూ చిత్రకళ ముంతాదవళ్ళగళన్నుకళుకిసువరు ఇవుగళజ్ఞానవు.—

శిక్షణరీతి- మనస్సిగె తీవ్రబోధవాగువజ్ఞాన కలిసువదరజ్ఞానవు.

నకాశే- సాధారణ పాగుచ్చాయాసహితవాగినకాశి తెగియువ సాధారణజ్ఞానవు.

శరీరసాధనె- తాలమమాడోదు (గరడిమనెయ సాధకరు)

ఉత్తమ సెరబీఫికేటు గళన్నుపరిచయ.

ఈ సెరబీఫికేటుగళన్ను మోరిసువవరిగె మొదలనింద ఐదు మయాదె (స్టాండర్డు) గళన్ను దక్షతెయింద కలిసువదక్కె బరువవరుగె శిక్షణవిషయగళు ఇవవు—

గణిత- సంపూర్ణవారఅంకగణితవూ, సిద్ధాంత నాల్కు బుక్కుగళూ, వర్గ సమీకరణదత్తవక

బిజ్జనగీతలు, జనాబర్తలు.

దేశభాషి- పండితరుమెచ్చువంతి వ్యాకరణసిద్ధ తమాసి కష్టపదభాషియజ్ఞానలు, కవితాపద్ధతియు

సంస్కృత- సంస్కృతదమూలక్షరగళు (సాధారణజ్ఞ

భూగోళవు ఇతిహాసవు- ప్రపంచగోళవు

కృతిగళు, చిత్రిత భూగోళశాస్త్రగళు, ఖండస్థ

నక్షే సంబంధపిట్టరువంథ కలిసిద యుద్ధగళు మత్తు

శియు ఇవుగళ సరకారగళ జ్ఞానవు, అవాచిన

ఇతిహాసవు, ఖండస్థానద రాజ్యగళు,

కాయదియు, సరకారజ్ఞానవు, ఖండస్థానక్కే

కూడిరువ దేశగళ వ్యాపారద ఇతిహాసవు, నగ

రీ తేగే యోజనెగళు.

ఖగోళ్ప్రకృతిక భూగర్భశాస్త్రగళు- ఖగోళద

సూర్యన నక్షత్ర మండలగళ జ్ఞానవు, కుణ

భుకంప సముద్రద ఎత్తిత్తుగళు, గాళి మోద

ముంతాదవుగళ కారణగళ జ్ఞానవు, భూమియు

రచనెయు జ్ఞానవు.

గణిత- గాళియు దిక్కు మత్తు మొత్తముంతాదవు

శిక్షణ టీకా - కలిసి వచ్చేయూ అక్షరమూల త-
త్త్వ విశేషజ్ఞానము.

సంకేతి - సాధారణాగారాయం సిద్ధిత వాక్యాన్
తెలియజేయుట.

సామర్థ్య - ప్రాణము మోయుట.

టీకా - మోక్షిత్వ విశేషణగల మోక్షరూప
వ్యాయకటక సాంకేతకరుకుమిన ప్రకారంబే
దిక్కుత్తవి. అందరి ఇవ్వగల్గిన అత్తసాధారణాం
దవ్వగల్గిన అసత్త్వాధవ్వగల్గిన అభ్యాసమాత్ర
వలు అవశ్యమానిరుత్తవి, మంత్ర, సెంద్రియ, అనా
టిన ఇతిహాసాని, భూతబంధాన్ని, వ్యాయాసిత
వాక్య సంకేతి తెలియుట, ఈ విషయగల్గిన పంచేం
ద్రియ మేళ్లియుల్లు బదువదక్కె॥ ఇవన్నీ అక్షర-
సాంకేతికాలు అధికారాలుంటు.

—> చెవిక్కియు బాయి యిందలూ బరవడిందలూ
లగువదు.

౨ మోక్షి ఎట్టిత్తక్కిరక్షిక్షు సంగ్రహవలియేయు-

ದಲನೇ ಪ್ರತಿಯ ಸರಟೀಪಿಕೇಟು ಮೂವತ್ತರಿಂದ ಎ
ತ್ತರ ವರಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಎರಡನೇ ಪ್ರತಿಯ ಸರಟಿ
ಪಿಕೇಟೂ ಈ ಜೇರಿಗೆ ಎರಮೂತರಗಳ್ಳಲ್ಲಿಕ್ಕುವವ
ಕ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರಟೀಪಿಕೇಟು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿ-
ಗುವ ಸಂಬಳದವಿವರ.

ಉತ್ತಮ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರತಿಯವರಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿಕ್ಕೆರು॥ ೨೫
" ಎರಡನೇ ಪ್ರತಿಯವರಿಗೆ " " ೨೦
ಮಧ್ಯಮ ೧ನೇ ಪ್ರತಿಯವರಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿಕ್ಕೆರು॥ ೧೫
" ೨ನೇ ಪ್ರತಿಯವರಿಗೆ " " ೧೦

ಈ ಕ್ಷೌರಿಸಂಬಳದ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಪ್ರೈ
ಪ್ರಕಾರತತಿಗೊಂದು ಅಣೆಯಂತಲೂ ಅಭ್ಯಾಸದಂತ
ಎಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ೧—೫ನೇ ವರಿಗೆ ಬೇಕಿ ಬೇಕಿ ಮಯಾ
ದಗಳ್ಳಿ ಪಾಸಾದವರ ಸಂಪ್ರೈಯ ಪ್ರಕಾರ ಕುಳ್ಳಿಕ್ಕು
ವದು.

೫ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಎಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಎಂದು ಆಗುವದೆಂ
ದು ಬಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಿಕಾತು ಕಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು.

ಈ ವಿಷಯಗಳ್ಳ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾ-
ಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ್ಳವಿವರ.

గణిత- శిరోమణి అంకగణిత, క్షేత్ర
దర్శన బీజగణిత, నానాశాస్త్రీయ సిద్ధాంత.
భాషా- శాలా వ్యాకరణ, నఘంటు, కంఠాభరణ.
జ్ఞానకవితాపద్ధతి ఇవి మొదలైన గ్రంథం
లు గల్గు, ఇవేగాక మంత్రశాస్త్రాదులు గల్గి
భూగోళ- భూగోళ, పాతాళ, పంచభూతంబులు
మొదలగు భూగోళ సంబంధములు, మహాచేష్టా
ప్రమేయాదికన భూగోళ మనోలక్ష్యా-
ఇతిహాస- భారతభాగవత, రామాయణ, ఇవి మొదలు
గల ఇతిహాసములు, కన్నడ త్రాసనిలిఖిత ఉపనిష
త్త్రయాదులు ఇతిహాసములు.

ఇవి గల్గిన వీరికాదు మిత్రత్వసంబంధాదిక
మిత్రాదిసంబంధాలు తమ్మదిలో పుట్టి ఇవి ఇవ్వనిచో
సంబంధాలు తరిగి పోవుచున్నవి.

---

* శిక్షణ అనగా ఉచ్చారణ మొదలగు వర్ణస్వరూపములు తెలుపునది
శాస్త్రము అనగా పదార్థస్వరూపము తెలుపునది. ఇట్లే శిక్షణ శాస్త్రము
మొదలగు వర్ణస్వరూపాదులు తెలుపునవి.
* చిత్రపటాదులు మొదలగు పదార్థములు మనోలక్ష్యాలు
అనగా ఆకృతి.

(౧౦౬)

Notice

నోటీసు.

భాగమాడ జిల్లాలోనున్న యావత్తు స్కూళ్లకు

వ్రాయగా.

ఈ నోటీసు వింటక్కుండు పిల్లలు వేసవి సెలవు అయ్యేటప్పుడు అంటే కన్నడ కంతకం తంతేబరి యుంటవి. అందుచే అందరన్ను అప్రకారబరియ గోడబిట్టి అంకిగళన్ను బరియబేకు అనిపిస్తేరు —

ఎరడనే స్థాంతరదవంతిరబహుదు కుమకు ఆవుదిరువ పుస్తకగళల్లిరువ కరణిగళన్ను అర్థగళన్ను బరెదు అయిపాఠమాడువదరల్లి యింబాగదవళిగళన్ను కట్టిరబేకు. మత్తు మాస్తరరు ఈ వళిగళన్ను యింతు దివసక్కొమ్మె తప్పాది మాడబేకు. ఈగ ఈ ప్రకారదంతే వళి మాడుత్తిల్లదకారణ కుమకుగళిగె శిక్షెయ అర్థగళు గొత్తిరువదిల్లా. ఆంతీయు ౨౦ మాళి రక్షంబరూ౬

Signed/ Chembasappa. B.D.

బి. ఎ. బి. టి. కానూన.

नोटीस.

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूलमास्तरांस हाल्लीं शाळांत मुलांचा, तोंडचे हिशोबाचे रीतीनें व कागद वाचन याचा बराबर अभ्यास असत नाहीं, असें आमच्या नजरेस आलें आहे. तर या दोन विषयां कडे मास्तरांनीं चांगलें लक्ष दिलें पाहिजे. तारीख ६ डिसेंबर १८७० इ.

/Signed/ Nagesh Vinayak B.

डिप्टी इन्स्पेक्टर

जिल्हा बेळगांव.

ಶ್ರೀನಿಂಗಪ್ಪಾಚೇಟದವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ.

ಮೀರಜಾನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಡಂಬರ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿಂಗಪ್ಪಾಚೇಟದವಾಷ್ಟರ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮೀರಜಾನದ ಭಾಗದ ಪಿ. ಇ. ಕೋಶಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾರವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೆಸರು.

ఎరుపరుషదత్తాత్రేయాదేవరు.

సంఖ్య	పేరుగల్గు.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	షరా
౧	తాతాకృష్ణ	౪౨౮	౧ ౨/౧౦	నిత్యేశ్వరనిద్ధ	ధారవాడజిల్లెయల్లి
౨	దత్తోత్తమాజీ....	౪౦౦	౧౪ ౩/౪	"	కేలసరమీదేళోరు
౩	సెంగయ్యాటనితంగయ్యా	౨౮౬	౨౭ ౩/౪	"	కు...
౪	అబాజీసిపాకామ.	౨౮౦	౨౭	"	ముళోళ్ళసంస్థానరవన
౫	రామచంద్రబాపాజీ.	౨౫౮	౨౫ ౨/౪	"	ధారవాడజిల్లెయల్లికేల
౬	వెంకాజీభగవంత.	౨౫౮	౨౫ ౨	..	సరమీదేళోరరు.

೭	ಬಾಳಾಜಿರಾಮಚಂದ್ರ	೩೫೫	೫ ೩/೪	"	ಕಲಂದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಶೆಲಸದಮೇಲೆಪೋರನು.
೮	ರಾಮಚಂದ್ರಸೋಪಾಳ	೧೦೭	೮ ೩/೪	ಸೇಲ್ಲಾಸಿದ್ದ	
೯	ವಾಮನಮಹಾದೇವ.	೨೦೭	೮ ೨/೪	"	
೧೦	ಒಂದುವರುಷರಲಭ್ಯಾಸದ್ದು ಪಾಸಾದವರು.	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವೆಂಬರ್	ಪಿ.ಸಿ.ಎಸ್ ಪಿ.ಸಿ.ಎಸ್ ಪಿ.ಸಿ.ಎಸ್	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವೆಂಬರ್	ಷೇ.
೧	ಕೃಷ್ಣಾಜೀಬ್ಯಾಜೀ.	೨೬೭	೧೧ ೨/೪	ಸೇಲ್ಲಾಸಿದ್ದ	ಮುಧೋಳದವನ.
೨	ಭಿಮಾಜೀವೆಂಕಾಜೀ.	೨೦೦	೮	"	
೩	ರಾಮಜೀ ಭಿಮ್ಮಾಜೀ.	೨೧೩	೨೧ ೨/೪	"	ಶೆಲಸದಮೇಲೆಪೋರನು ಕಲಂದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.
೪	ಭಿಮ್ಮಾಜಿರಾಮಚಂದ್ರ	೨೪೯	೨	ಸೇಲ್ಲಾಸಿದ್ದ	

೫	ಶಿವರಾಮ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ	೨೨೭	೫೬ ೩/೪	"	
೬	ರಾಜಾರಾಮ ವೀರಾಜೀ	೨೦೦	೫೦	"	ಧಾರವಾಡ ಜಿ. ಕಿ. ಹೊ.
೭	ಸಖಾರಾಮ ಜೀವಾಜೀ	೧೯೭	೪೯	"	ಗೂರಸಿ ಜಿ. ಕಿ. ಹೊ.
೮	ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಅನಂತ	೧೯೧	೪೭ ೩/೪	"	
೯	ಗುರುಶಿದ್ಧಯ್ಯಾ ಸಂಗಯ್ಯಾ	೧೮೨	೪೫ ೩/೪	"	ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸರಮೀನಿ ಹೋರ ದ

Signed Bhoojungrao Krishna H.

ಪ್ರೆಸಿಪಾಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ ಬೆಳಗಾವಿ.

Description of Countries

దేశసర్వవర్ణనే.

పూర్వద్వీపకల్పము (మోంగోలియన్ రీజియన్ మరియు చైనా)

భూమి ఫలపుష్కలత్వాన్ని పెక్కలతనకాను తరద్వ. తేగు మొదలాదజొన్నమరగళ్ళ అరణ్యగళూ కాను మృగగళూ బహళ. ఆవసియూమద అక్షిజగత్తి సిద్ధ. మనిజగళు తక్కమట్టిగె. మోంగోలిగళల్లి చిన్నదర జగళూ, వజ్రాదిగళూ శిక్షత్తవె.

ధర్మగళు ముఖ్యవాగి బౌద్ధ. కింరూ ముసల్మానరూ, క్రిస్తీధర్మగళూ, అనేకవిధద కాను ధర్మగళూ నడెయుత్తవె. బ్రహ్మదేశ సియాం, అన్నామగళు అరసరు స్వతంత్రరు. మలయూసియాయజేకవన్నే కొండుత్తవె. ఈ అరసరకట్టళిగళు బహుళరు. ప్రజెగళు అవర గులాంగళు కాగి. అవరు తమ్మ అరసర హేసరన్ను కుటియకూడదు. ప్రజెగళు తమ్మ వేళియ మేలే పాళ్ళన్నే అరసిగె కొడతక్కద్దు. అదరాధక్కె దేహదండనే ముమ్మళికె. అరసరు సాకిరబాళి అనియ.

న్న ప్రజలగ్గు పూజిసెంత్రాకి- ప్రజిగ్గమ
ప్రి అాచార అక్షిమాన. ఇవరు యిల్లవిధరస
ప్రిగ్గన్న తన్నెత్రాకి. అదరి అరగ్గద స్త్రీనతిన్నవ
ల్లి. ఛింగసెరిగూ గంధసెరిగూ బక్కుళ: ఓంచేత
మోక్షాగ; ఇజ్జాల, అంగి, ముంబాసి, అగ
మగ్గి గాలజల్లు జోప్పిగి. మొత్తి మేజువవదతిబ
రు కలిదు. ఎల్లతిన్నవరు బక్కు ఛింగసెరుగంత
కుళుమరఛాగి. ఛాంబయనిగ్గ కిలసిగ్గన్నజ
కి మాడువవరు, అంకరూ తక్కమట్టిగి అవరిగి
పైతంత్రత్తుగ్గుటు; అవరు సాధారణ వాసబ,కు
పెళ్ళవరు. ఎంబక్షిగ్గపయిం తరల్లగ్గమాడువ
కుగి యిందకట్టి దమవిగ్గల్లిబడ్డ. బిళిబ్బారకి
గ్గగి మానకిట్టు. ఈజనరుతిద్రనలాశాళ్ళాది
గ్గల్లక్షిందూ తినంయాజనరిగింత బక. రబిమే.ప
కేరల్లి ప్రాపారత్నాగినపేయుత్త

మోక్షత్తిక్షిరల్లజోళ్ళగి ఇంగ్లిశరకాల
గ్గు యావవందకి- అసాము, అ తాన, కేర
ల్లాది సిం (స్థానీశ్వరం) పిసాంగ, మలక్కా,

త్రిభుగనిస్తాన - (కాశ్మీరియన)

ఒకటి త్రిస్తానవల్ల చోలన, బ్రేటర యిం
లు యిరతు బరు ఇన్నట్టినగణిమి గళుంటు. అల్లి
ఒంకు గం జనరు యిట్టోసాపిరదంతన్ని అన్నగట్ట
బక [illegible] కంబాకరద పత్రి ఒంకు బమత్కారద
[illegible]. అదరొళగిరత్రలల్లి బక్కం కూర
కూరద మేలె ఒంకు అంతరమణియంతాదళబరు
[illegible]లంగళన్ను తోటపత్రు త్రిశంకు మేళుత్రిశం
[illegible]గళల్లి ఒక్కల తన బరుతదిమి, కారవాదరన్ని
సార బళ్ళ; పెక్కు మృగాదిగళు సాధారణ. తోం
దిగళుంట మహాత్మరద గూటిగళుంద ఇమారతు
గళుంటు.

ధర్మరాజ మునిల్లిని (సునీ) అరసరు (శక్తి
గళు) మిరాన పస్తానవల్లి యింబ బరు సు-
కాత్మవద రాజ్యగళన్ను నడిసుత్తిద్దరు. ప్రజెగళు సి-
స్తాగి మోంగోలియదవరవాగి కరుబద్ధితియవరు.

టీలకే టీలకే కుటుంబగళ్ళ అథవా కాలగళ్ళు
ప్రసిద్ధరాద మానరు శఠాగళు శిరప్పకొడుత్తారె;
యావుదే మానరు కొడువదిల్ల. సుధారగళల్లి ఇరు
వదే బహళ. ఊరుగళల్లూ, పట్టణగళల్లూ శబ్దమే
జనరు శూరరు. ఇవరు టిన్నకుట్టిసువ అలీ
సి యింబిదిద్దరల్లియూ, మాటరదిద్దరల్లియూ
బహళ వంశదవరు. శింగనెరిగే పెరదియుం
టు. బిలూచిస్థానదల్లిరువ జనర భాషెయు-
ద్రవిడ వగైరవాదుదు భాషెగళల్లి సేరిదాగు

బాలపత్రిక.

పుస్తకము ౧ సంపుటము ౧౧

బిళ్ళగారి మాక్షిక్షేత్రాధికారం

Natural philosophy

పదార్థవిజ్ఞానము.

౬ రకములు స్థితిస్థాపకత్వము- కదలియున్నబోళ్ళ బాహ్యమగు పదార్థగుణాలు పదార్థయొక్క స్థితిస్థాపకత్వమనుకొందు జెప్పబడుచున్నవి. కదలిన మీ నిశ్చాత్మ బాగలాగి అదుపిత్తమైనట్లు వుండ్లాగుచున్నది. అంచేత అదర పరమాణువులు బిందుకొందు స్థితిస్థాపకత్వం గలిగి యుండుట కారణ అదక్కి మొదలగింతకంటె స్థితిస్థాపకత్వ సంపాదించుచున్నది. ఈ అనుంచన వస్తువు అమర్చినట్లు తుందు నొక్కుపడిన్నట్లు ఒందు చమురాదు-బిళ్ళలక్కల కదలియు తుంబిరలాగి అవరటాయుంటుచ్చ స్థితి యుండ మరిగి యు ఆకుత్తుకొంటుచ్చ ఒక్కసారి స్థితి అంకాళ వృతకి మీ యాగుత్తుకొంటుచ్చి.

దు త్రిగియువరు. ఇదే మేరిగె కొళవి
ధాగె ఉద్దవాద ఒందు బాజినపాత్రెయన్ను
కొళగె దబ్బిదాకి ముళుగిసి, అదన్ను కిళ
ఒత్తిదధాగె నీరు అదకొళగె హిట్టుహిట్టు మే
లక్కె యేరుత్తిరుత్తిరువదరింద కొళవెయు
దదల్లి ఇరువత్తవే యుకటిమేకటిమే స్థళదొ
గె సమావేశ హొందుత్తదె; అదరె కొళవెయు
నీరొళగె ఒళిదాగి ముళుగిదనంతరక్కె యొ
నింద అదన్ను బిట్టక్షణవే అదు మేలక్కె బారు
దె; యారంగదక్కె యుభాగదల్లదధాగె అదన్ను
లి కొళవెయుబుదరల్లి లాకుంచితవాగి నింత
దె యుతన్న స్థితిస్థాపక గుణవన్నుపతిసి నీర
కొళగె ఒత్తిముంచిదంతే పతరిసువ కారణ నీర
కొళగె సేరియువదక్కె బదలాగి కొళవె యేమేల
క్కె బారుత్తదె.

౭ కవియ ప్రత్యేక సంగతిగళల్లి ఈగు
ళుంటు; ఇదరశక్తియు యెల్లవిత్తు గళల్లియు
సమాన వాగిరదె యుత్తదె. ఈ కారణదింద

ఛాయి మీద భారచిల్లదిద్దాగే అరు గోలా-
కారవాగి కట్టుత్తదే. ఇదర అనుభవ నినేయి-
ళ్గగే కళ్ళు నిక్కళి యు చల్లలాగి తన్నగి దృష్టిగోచర
వాగుత్తదే. అంతిక్కళి యుదరకుత్త కోంకడాగి
అదళ్గగే అదన నింతక్కదే యు గోలాకార-
వాద కుళ్ళిగళ్ళ కూడిదంద మేలక్కే బరుత్తదే. ఇదే
ఆధారదింద నాజివ పొత్రిగళన్ను మాడువరు.
ఒందు కట్టిగాద కోళవియ ఒందు తుదియిగళన్ను
కాజన్ను కట్టి యిరదనే తుదియల్లిగిందలిగిది,
ఈ కాజిన్నింద గోలాకారవాద పొత్రియన్ను-
మాడుత్తారే.

ఈ కవియ మేలిన యొట్టుభాగవన్ను తేగెళి
అదు ఎంట్టు మట్టిగే విస్తారవాగుత్తదెంబుదు
న్నాగి తిళిదిల్ల, ఆదాగ్యూ ఈ ప్రసారణశక్తి
యు అదరల్లి అతియవాగిరుత్తిందక్కే సంశయ
విల్ల. బాయల్లనేంబ విజ్ఞానిగళు నోడిద అ-
నుభవ దృష్టిగళల్లి కవియ మేలభాగ ఎంట్టు
గాలి మేలభాగదింద ఒందత్తు పాలు కిట్టు విస్తా-

దు తెలియువదు. ఇదే మేరకే కొళవ
వాగే ఉద్దవాక ఒందు కాజినపాత్రెయన్ను
కొళగే దబ్బిదాకి ముళుగిసి, అదన్ను కీళ
పెత్తిదవాగే నీరు అదకొళగే జిట్టిదిట్టు మే
లక్కే యేరుత్తిరువోగువదరింద కొళవెయు
దడల్లి ఇరువవరెయు కదిమే కదిదు స్థిరవా
గే సమావేశవాగుత్తదే. ఆదరే కొళవెయు
నీరొళగే ఒళేదాగి ముళుగిదనంతరవే కొళ
నింద అదన్ను బట్టిసిదవే అదు మేలక్కే బారు
దే; యావుదరిందలే అదు భారవిల్లదవాగే అదన్ను
బే కొళవెయుబుదరల్లి అదు తేలుత్తా నింతి
బే యుత్తన్న స్థితిస్థాపకత్వవన్నుపడిసి నీరిన
కీళగే పెత్తిముంతిరువంతే మాడిసువ కారణ నీరిన
గే సరియువదక్కే బదలాగి కొళవె యేమేల
క్కే బారుత్తదే.

ఒ భూమియు ప్రత్యేక మాణువినల్లి తిరుగు
వుదు: ఇదరశక్తియు యెల్లెడెగళల్లియూ
సమానవాగిరదే యుత్తదే ఈ కారణదిం

పవియు కుంచే భారవిల్లదిద్దాగే అదు గోలా
కారవాగి పట్టుత్తదే. ఇదర అనుభవదృష్టిగళు
గళిగే కల్పు సిక్కిదే యు చక్కదాగిరువన్నాగి దృష్టిగోచర
వాగుత్తదే. అంతిప్పదే యుదరగుత్తదోకదాగి
అదరల్లిగే అడగిసంతే పవియు గోలాకార-
వాద శుద్ధగళు కూడిదంతే కేలక్కే బరుత్తదే. ఇదే
ఆధారదింద కాజిన పాత్రెగళన్ను మాడువరు.
ఒందు కబ్బిణద కోలియిందు ఒందు తుదిగే కరగిద-
కాజన్ను పట్టి యిరిసదే తుదియల్లిగిందలే,
అంగాళదింద గోలాకారవాద పాత్రెయన్ను-
మాడుత్తారే.

ఈ పవియ మేలిన యిట్టభారవన్ను తేగెదాగ
అదు యిట్టు మట్టిగే విస్తారవాగుత్తదెంబుదు
న్నాగి తిళిదిల్ల; ఆదాగ్యూ ఈ ప్రసారణశక్తి
యు అదరల్లి అతిశయవాగిరుత్తిరువుదక్కే సంశయ
పడిల్ల బాయల్లనెంబ విద్వాంసను నోడిదరు అ
నుభవదృష్టిగళల్లి పవియు మోదలు జోష్టు
సారి మోదలుగిందలే ఒందు తుదిపాలు పట్టు విస్తా

క వాయుతు; అంటే ఇంపాలు, అంటే
ఇంపాలు, కటియుల్లగ్నం పాలుపిష్టువిస్తా
వాదస్థ్య అవసు సోఁబిరవు. అందరి అ
లే సోఁబిర అనుభవగళ్లి అరు ఇంపాలు
కట్టకటియుల్లగ్నిటిల్ పాలు మోదలుగిళ్ళ
విస్తారవాగిరుత్తదే ఎంబుదు అయితు.

౬ ఈ త్రివరణగుణదింద అథవా త్రిస్థి
స్థాపికగుణదింద అందరి పరమాణుగళు బం
న్నోందు. బందళ్ళ సాత్వికగుణదింద కపేయు
యుంటాగలూ రాజసదింద వాయిలూ కపేయు
టియాగి పరమాణుగళు ఈ అహంకారగుణవన్ను
క్షిదిద్దరే, కపేయు భూమియ మేలే త్రిలోకదల్లి
నిల్లుత్తిత్తు, మేలు నవకపేయు అహంకారదింద కోళిసద
పేయ పరమాణుగళు బందదల్లిందు మొదలు మోక్ష
గుత్తిద్దవు. భూమి యల్లిగే సంసారవన్నుత్తిరు
అల్లవాగి అసిదరే అల్లి మేలు నవకపేయ అహం
కారదింద బుత కోళిసిద కపేయ పరమాణుగళు బం
ధనగుణవన్ను పడెదవాగి అల్లియ కపేయు పం

రుబడ్డ ఘనవాతప్రమాణయోగువడెయు వి-
ద్యాంసివంతకిచ్చుచున్నారే. అందలి భూమియందు
పశ్చిమభాగదక్షిణ మేలనరుపి యుభాగ వృక్షగిరిపరు
వత్రాదక సంబంధిచ్చి నాశ్రమాతు పక్షి నాల్గు దళాల
ఇరువి యు యిల్లగజి యుల్లి యమా వాయు కూడి
నాని యో ఇరుత్రవి. (భూమియు మీద పిండు
ఇంచు ప్రదేశదల్లి గ్రహిస్తాంచుకటి యుభాగదిరు
ప్రదేశంచు కంటి దీర్ఘపట్టవి.)

ఇం శాస్త్రియుశాస్త్రిగింపలు టు మా-
ర్గిన అటన నదాశ్రయి భ్రాంతుంటు, అదర
స్త్రిప్రాంతర్ల మున్నువాని దవియు స్థితిస్థాపక
మగిండదే నదేయబుత్రవి. వేరొకనాలు
ప్రకటిసి భారత్ర మిగాన భోజ్యగోంజి-
ర్గన్న మాటి, అర్థక్ష్మ ఎల్ల యోగ్యనీ నీకు-
నాగుంత కాపి అర్థనన్ల అంగాంగాన్లు తూకు
నాటి, శ్రేగిన చిత్రతియంతే నీలియుంగిదే ఇం
ఇ నాజ్ఞపాత్రియుల్లిజిత్రదర్శన్నాటి, ఇం-
పాత్రియు ఇంయి యున్న బుమగిండబిడుచు

మంద వేలేత్రి యుట్టి ఒత్తుత్రి బిచేలాగి, పి
ళ్ళగిన సొంచెగళు మునిరంతే కిళ్ళగె మేలే వాకా-
డుత్తవె. ఇదకారణవేనందరె, ఆ మందద మే
లే భాగవాగలాగి, అదరకిళ్ళగె
అదక్కే నీరిగూ నడువిన్న
రువదధికవు ఆదుంటిత-
వాదిద్దు కిళ్ళగిన నీరన్ను-
కిళ్ళగె ఒత్తువదరింద ఆనీ
రిన బుదద మట్టగూ, అంబి

త్తువళియ భారవన్ను హోగుత్తదె. ఆదరింద సొంచి
గళ మేలె యిట్టిగె మొదలిసిద కిచ్చు నీరు హో
గి అవుగళన్ను మొదలేళేరి కొంచదవె యన్ను
ఒత్తువదరింద ఆదవె యుల్లారకళక్కె యిం-
సొంచెగళు మేలక్కె వాగుత్తవె; త్రియభార
వన్ను తెగెదకూడదె ఈ ఉల్లారకళక్కె యిరలి
యూ కోణదరింద అవుకిళ్ళగె ఇళియుత్తవె.

౧౧ ఇదరింద అనేక సంగతిగళు సిద్ధవా
గుత్తవె. నీరిగూ చమత్కారవు నడువె అంత

ವಿದ್ವಾಸ್ಯ ಚಮಗದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತೋಣದಿಂದ
ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಬೀಳುವಕಾರಣ, ಅವುಗ-
ಳ ನಡುವೆ ಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶವು ಬೇರೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ
ಗಳಂತೆ ವಸ್ತುರೂಪವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ತ್ರಿಯುತ್ತ
ದೆ; ಹೊಂಬೆಗಳು ಕೆಳಗೆಳ್ಳಿಯುವ ಪೊಕಗಳ-
ಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ-
ವೆಯ ಸಂಕೋಚಸುಣವುತ್ತಿಯುತ್ತದೆ,
ಮೇಲಿನ ಭಾರವು ನಷ್ಟವಾದ ಕೂಡಲೆ ಹೊಂಬೆಗಳೊ
ಳಗಿಂದ ಪುನಃ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಬರುವದರಿಂದ ಪ-
ದೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕಧರ್ಮವುತ್ತಿಯುತ್ತದೆ, ಹೊಂ
ಬೆಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ತೇಲುವಕಾರಣದವೆಯು ನೀರಿ
ಗಿಂತ ಹಗುರುಂಟೆಂದು ತ್ರಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾಜಿನಪೊತ್ರೆ
ಯನ್ನು ಕ್ರಾಗೆ ಹಿಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಚಮತ್ಕಾರ
ಗಳು ಯೋಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವದರಿಂದ್ದದ ಕಾರಣ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರವು ಯೆಲ್ಲದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾ
ಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತ್ರಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ-
ಯೇನಂದರೆ, ಚಮಗದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಭಾರವು ನೀ
ರಿನ ಅಳತೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಪಿಳ್ಳಿದರಿಂ

కత్తియుత్తజి; యాకంబడిపోంబిగర్వ
గలి న్యాయకాగి కదిమి భూరక్షాంతాయుత్తజి.
ఈ ఆంధ్ర పెదపి యున్నకరితుంతన్నాని అంపి
తిసి తోంవంగ అక్షరంగి స్త్రీరత్నాంకాత్రి
వా యుంధమరికాత్రిగర్వ యుంత్రి పిలుపంగ
త్తియుత్తజి.

Verses from Jayamoni.

కవితి యు

ఏంయు మిరి భిరాగతత్త్వ
ఏరుగ పత్తిలద ఎస్తైర బంగారిం।
స్తోరగ్రీవ కలపి తోంత్రారిం సారిం।
సొంబిన పిరాపిలంగలుంగారిం స్త్రీరిం సిత్త
పెత్తిసిత్తిసిం।
మోరివతంబిగ్గ మ్యాంగారిం తొంగారిం।
పొరిపత్తి మూదళంబూరిం సిత్తిరిం।
కరమిసిత్తి తిత్తిసిరకాళంబూరిం పెత్తియు
సంకపదిగాయు॥౨౧॥

అర్థ- ఎల్లి తల్లిరుగళ విస్తార దిందలూ, పన్నాసిస్తిత-
మాదువ తోఁగితి గళు బ్రహ్మార దిందలూ, కూదినతోం
టగళుగళింద నోఁరువ మరరంతరసెద నీరదనిగళిం
దలూ, సంతోషవాది మనస్సిగె బందభాగిగళు
మాదువ బ్రయరగళ కోంకార స్వర దిందలూ, పరి-
పక్వాద మొత్త మొత్త పణ్ణుగళ భార దిందలూ,
నిళుగళిందలూ, ఒప్పువ మానినమరగళు తోఁట
దల్లి శోభిసుత్తిద్దవు.

ఎంతుంతేకూపరంబదట్టికొంబిరదో।
దోంమేయుం నిలలీయనీఁబనమోళంశోభ్ధ।
వంమోఁకిగళ నేందుపక్షాంతమంతోఁబిళోఁ
నిసువమానవగిఁ॥

తంబిందవస్త్రగళపిడియల్లిసంయోగ।
మంమాల్పిళోఁల్లాదవల్లగళ్ళలభార।
దింతుకివచూదపక్షంగళం పివికంశోళిసు
తవి నోఁడేందను॥ ౨౯॥

అర్థ- బడవినమ్మకాగి తిరుగన్న అప్పికొంట
ఇరదిద్దవి అవరన్న ఈ తోఁట కొళగిరాతునని

ల్లగూతనేందుర్పట్టాంతవన్న తోఁరిసి తమ్మన్న
యూవాగలూ తన్నువవరిగే ఖీగేఫలవాగువరి-
రు బరుఫలగళ్ళంచోప్పువ అతికేయ మరగళ్
కట్టిదంథ ఎలియబ్బిగళన్న నోఁచేందను॥.

భూతళదఖోఁగిసిం కులకేబరుచిధమెగం।
ధాతిళయుసౌప్రరింనేళిదణుసిబబ్బిరసం।
ప్రీతియుంతళ్ళదమలఖోఁగిబయళోంబుబ
ఖగియళంపినసోంగనను॥.

పితరుణిసిబరుపుదిఁబనవృతాఖోఁబ।
రీతియుంచేవగిరద ముదిబాళ్ళమికల్ల।
వ్రాతమరియుతిరుగుతవేనిభానవనభా
స్త్రంభాణదిప్పంతిరే॥౩॥.

అర్థ:- మా తోఁటవు భూమియబ్బిరువం
ఖోఁగిగళసి మూవవన్న కలవుతరదసుంగంధగ
ళింద తృప్తి పడిసి ఆమేలే పాతళ్ళ తోళ్ళి
న సివఁగళిగే ఒందుతరద సుగంధరసువన్న
కొట్టుత్తరోఁ మోఁసోఁఅన్నవ హాగే అదరల్లి బీ
రు బట్టంథ బాళదతీరుగళుకలాగి భ్రమరగళ్

నిష్టేచిద్రవ్యమన్నకాణిచితరుగాయువతుప్రాణిగళ్ళ
కాగి తిరుగుత్తిరువవు

కుద్దాలదతియసుచిత్రాత్మిం మనింజిగం।
ముద్దుగ్రీవసుళ్ళి చిళ్ళయిసిదళ్ళిందుతరు।
గిద్దతనివణ్ణళ్ళింజిసివ పేళోనెగళ్ళంసిచిసి
రుపిసిలాదచిగ॥

ఎత్తిరదె బాగిదళ్ళోకదళ్ళగళ్ళధరిసిసిన
అద్దపెసి మరదు పురుషార్థమం మాడిదర।
సుద్దామగుణ మళ్ళ జీవిగళ్ళనుజనోత్రింద
నాపివసిసోనుగ॥౧౧॥

అర్థ:- ఈ భూమియు సుద్దలయజ్ఞోపకరణవన్ను తాళిసమన్నన్నిష్టదివసప్రీతి యిందచిళిసిదళ్ళిందు అంశియు ఉపకార వన్నుమైసిసి మంశిగ కణ్ణివనోసెగళ్ళన్ను నోడుత్తళ్ళోపెనోం అనవహాగె బాగిదబాళ్ళగళ్ళన్ను నోడుతు గుణగళ్ళుళ్ళ ప్రాణిగళు ఉపకార మాడిదవరన్నుమరుళిక్కిల్లి.

శతుశింపిసివతళ్ళకతనిశింపమంగలిశి।

నడేరు మోసి ముగ్గురుశస్త్రగళ్ళపాయ్దు మూ,
మితి యుబాజిపెవజ్రముష్ట్రియం పిడిదుత్తి
గళ్ళ కొనరటాటియింద
బిదిరు కోణిదే యునిడుసెరదుకొళ్ళి యిం
కొంగల్ది।
బిడదవనదేవిం కోలగళొళ్ళుత్తవదింద।
బదిగబిగే తూగి కొంటవనంతే శివమంద
మారుతనమోదేంద్రనుం॥ ౨॥

అర్థం- కేంపొత్తళుగళ్ళంబడిక్కవడాయ్దు, మోసి గళుళ్ళ ముగ్గురు గళ్ళంబశస్త్రవడాయ్దు, మావినమిదిగళ్ళంబవజ్రముష్ట్రియన్నిడిదు, బళ్ళిగళ్ళంబ జడిగళ్ళంగబిడిదు, కోణిదే యుసెరదింద బొళ్ళిసుట్టి, బగదేవి యుదిలగదళ్ళలుత్తవదింద అంగాగి మ్రుగుంటిదవనదాగే మారుతమంద మారుతనన్ను నోదేంద్రనుం-

బరుళ్ళదుంబాగపాదరిరణ్ణిగాళతం।
పెళకోణిదార్ష్ట్రియం శూశరబీరతుర।
పోరత్తలరసురసి నోంద్రావతరియేరుసిదం

తిగి శిక్షమంటు॥

పెకలతరునిచయంబుగ్గంగజనవిధసా।
యకరమూ బిగిగ్గంతిసివనవకుసుమ్మస్తి
బకటింపబ్రాప్తుతరకుంబమాలతిమల్లి
కాదిమోదమ్మనూ॥౨౨॥

అర్థం- బక్కుల, పారిజాత, పాదరి, జిట్టజాపళి, ంబిగి, మద్దిగుణుకి, అకళీకిత, కణిగిలి, కింపు ాంపటి, ఎక్కు, సురగి, పండిలుట్టల, నీలవంతిగి, పసిల, మంతాదనిడగ్గు కామన బాణాదబత్త ిగ్గుగి గ్రూవిసమొంబల గ్గుంబొప్పావం , యంత్ర, జాజిమల్లిగి, మల్లిగి, మంతాదగ్రూ బిల్లిగ్గుంద మత్తవాగి పొంబిపిదవు.

సంబపొలంగ్గుంబక్కుగ్గుంద బంధక్షి।
త్రాలజాలంగ్గుం మూర్గుపర్గుంత్ర।
మాలమాలతిగ్గుంపొరంభిశంభదింమం
దమంబాంగిరిం॥

జాలజాలంగ్గుం సొంపుజొంపిజొంపిగి।
పొలాసొలాంతరతరంతరంబాత్రుచయంచి।

లాలితేవాశోభింపుద్రుద్రాన మతి
చేష్టనిమేశిదదు॥౨౪॥

అర్థ- వసితగళ్ళ సాలుగళ్ళిందలూ, బహు
వృక్షగళ్ళ పాయదిందలూ, తాంబేవాలిగిప
ళ్ళిందలూ, తాళీమరగళ్ళిందలు, మాదళ్ళదళు
పొగళ్ళిందలూ, కులుగలగితగళ్ళిందలూ, జాజి
ల్లిగగళ్ళిందలూ, మోళిజిళ్ళిదబాళ్ళిగళ్ళిందలూ
పచళ్ళమల్లిగితగళ్ళిందలూ, అరళిపుష్పగళ్ళి
దలూ, సురహొన్నెగళ్ళిందలూ, హొన్నెయుగి
గళ్ళిందలూ, ముత్తలగితగళ్ళిందలూ, ఎళ్ళమా
గితగళ్ళిందలూ, శోభిసువలిశోభెయుళ్ళ
ళ్ళిందలూ, అంతోటవు బహుశోభిసితు

బళివబిదుమంపమాబిరట్టెవత్రోత
దుళుదింబనదహోరవళయహొళ్ళుళ
పిళ్ళాగి బందుసంభవిసిరల్లితహొంగి
గిరళ్ళవళొళాబి॥

మిగిమలనవాయుసేవాంగమంభ్ర
మ కావ॥.

శ్రీచక్రమగరకసంగతూశీందుపాత్రసం।
పాదిగళ్ళతిశుచిగళ్ళంతేచివృత్తిపేనోం
దుసంధనమొదనంధన

చోళ్ళు॥౧౨౫॥

అర్థ:- మొదలు మాటిద దివ్య శ్రీచందనపాపి-
సంద త్రోటద మొదభాగదల్లి శేదగిళ్ళు బము
టక (ముళ్ళు) పుళ్ళపుళ్ళాగి మట్టిరలాగి, అవు
గళల్లి భ్రమరగళు సుగంధవన్ను నేరిసువదక్కాగి
మోగి, అవు మలవాదవు అంతా భ్రమర
గళ సమూహవు మవలిట్టు మూవాదనింతిరి నిజగ
ళు అతిశుచిగళ్ళాగిరోళ్ళువదు

ముదివాళ్ళలాముంచగళ్ళ జీగళ్ళుంబీగళు।
శ్రీదిరగరుచందనంగళ్ళతోంబి సంతోంబి।
త్రోతరిదజ్జేసిళ్ళుమల్లిగే జాజిగళ్ళమోగ
ళం మోగళొందుమూరి॥

కతుగంపువదేదు బామూలాగ్రముంబనద।
కతుపి పుట్టి దిరిపమళంగళ్ళల్లాసోంకి।
మోదేతంచిలరిగేదిరిమళ్ళనీయ్యదరు-

జంగందవచోగ్రంథంబిల్లిసి॥౨౬

అర్థ: బ్రాహ్మణ చిహ్నగళ్ళు సుగంధ బిందుత్రోటద
బల్లిగళు యావత్తునిత్త, బల్లిగళ్ళ చిహ్నగళు సుగం
ధవు బాదవు; ఈ గంధవృక్షగళిగోసిగళు
యావత్తునిత్తగళిగోసిగళు సుగంధవు బాద
వు, జాతిమల్లిగెగళ్ళ పుష్పగళింద యావత్తు
పుష్పగళు సుగంధవు బాదవు. ఈప్రకార
అంత్రోటద బల్లి సుగంధవు బాగుంటి, అల్లి
సొళ్ళ యువ త్రంబుళిగె గంధవన్నళోపరంధసి
తగళు అంత్రోటదల్లిద్దిల్లి

ఈ వనద నడు నడువే తిళ్ళుత్తిళ్ళసుత్తిరు
అర్థసు।

త్రోవకవరచిళ్ళే దళ్ళదళ్ళరుచిళ్ళ చిళ్ళకళా
జీవదలరలరతుళ్ళిత్తుళ్ళిరువిరి రిదిదబంత
నోవ నోచేసివిదుసివిదు।

అవగమగలజి యుగయుగమానినేరనిరరు।
కావ నోడ నోడ సినలసలు మోకి మోకివళ
కావళ్ళియరళ్ళరళ్ళంగళ్ళ నోరతు నోరతురవి

తత్రయం త్రనయి॥ ౨౬॥

అర్థం- పాత్రోంటదనతువిశోభిసువ-
నతోంటక మొళ్ళిగి ఒళ్ళిత్రాగి చెళ్ళిదకతులసు
ప్పగళన్న తుళ్ళదు అదకొళ్ళగినచాగదన్నుతం
దు నోళ్ళోరి హేంగాం గంతుగళ్ళు కూతిరావుసం
కువన్న పెళిదు-సంతోషదింద్రనితూతువ-
ప్రమాణగళన్న శోధిసేంద నుం॥

-నిగ్గబాణ్ణానవత్రుత్తి యుం వసాగరకి।
మొగ్గాపకులాత్రగళ్ళమంగళ్ళనిమాళుపిన్న
లాగ్గిసిం మేగరిపలు నిం మోగిసుబుద్ధకాలుం
నిలుబుళ్ళరంగళ్ళిపలు॥

పెగజమపిత్రంగళ్ళాగ పినకలుంపిపలు।
మొగ్గళం పకపెళోవళనిలుపాపళ్ళి।
నిగ్గిదల్లదే మాణిబిసిం మొళ్ళలుతోరదు
ట్టుబంద పెంపేంద నుం॥ ౨౮॥

అర్థం- ఇంద్రనతత్రాంతుధరపూవళన్న-
ణ్ణాళలాగె నిమ్ముత్రవన్న మోసువచివరిగళ్ళ
మరిగళ్ళో అథవా నిమ్ముత్రవనీరవన్నుం

కష్టాలు మాటుపడక్కాని ఇట్టిదంతమోతగుణ
మూడపోయి అథవా దిక్కుగుణ్ణిడువ అష్టగజగుణ
అనేకపాడపోయి అన్నువహాగి యాపనాళ్ళన
అనేగుణిమంచనిశోయపరక్కి నీరకుటియువ-
దక్కి బరలూని భూమియు నిగ్గువడింబువహాగిభ
ఉ తట్టితు

Shabdamanidarpana.

శబ్దమణిదర్పణము.

దరదారబారమస్కం
పరదద్రోరక్కిప్పోవదోర్కర్భవమా
గిరిసిరియవంశపాణియ
మిరిశంటయముచితవిధివికల్పవిధానం॥

టీ॥ ప్రోర్క పరదోర్గ అందియల్లి తద్భవం తద్భ
వం అంగిరి అంగియిరి సిరియ వంశపాణియం సి
రియ ఎంబవంశపాణియ ఎంబశబ్దంగళ్ ఇరిగిరి
వికల్ప విధానం ఉచితవిధి ఉచితవిధి యాగి-

పెరద మొందణ అంద్రారశ్చ అంద్రారపేంబశ్చ-
ద్రిశ్చ దరదారబారం దరపంబదారపంబబారపం
బాదేశం అక్షం అగుఉరు॥

వృ॥ శ్రీవత్సపాణియశంటకమేంబివచా
రసి యుపేం శపాణియశంటి యుంస్కోదరోశ్చ
శ్రీ పరద్వారశబ్దశ్చ దరమేందుదారమేందుబార-
మేందు మక్షం ఇవరోశ్చ కల్పయసంపత్తిమా
నరిఉరు శ్రీద్వారం సిరియదరం సిరింబారం
వత్సద్వారం వంశదారం వంశబారం పాణియ-
ద్వారం పాణియబారం కటకద్వారం కంటక
బారం ఇవేరపరోశ్చ కల్పమిల్ల॥

॥ఇల్లింపమీలి తత్సమం॥

మణిమంచంపట్టంతోం
కణమట్టంగోణిసెబ్బదంకంలతేకం।
కణమేసేవకోంతిబలతేం
కణంబిలంబంది మాలేదాళంగంకం।
కల్లంమల్లంతత్సమిం
తేల్లంతత్సమమతిరేకుదాధరణేగ్గం।

సోల్లసువిసేందుమృగం

బల్లగణ్గుమిట్టుత్రిసిసమాసోక్తిగళం

టీ॥ మణియిందు మంత్రమిందు పెట్టవిం
దు తోరణమిందు అట్టవిందు గోణియి
సెల్గళిందు అంకవిందు లతియిందు కంఠ
విందు యినివశోంతియిందు బలవిందు అం
గ్రహిందు బిలవిందు బంధియిందు మాలియిం
దార్గళవిందు గంధవిందు గల్లవిందు మల్లవిందు
తళవిందు గ్రాంతంశిలగళ ఎల్లం శబ్దంగళ
ల్లం తత్త్వ మంగళవిసు ఉఉ ఇవళ్ శబ్ద
గళు బాహుకరణగళం ఎరడుమేయ్గం ఈ సం
తత్వనాటకవేంబిరడు పేళ్వుదు పెసరేయుం బిల్లవు
గళ్గళు బల్లవిల్లాంతిగళ్ మిట్టుత్రిసి అలంకరిసు
త్రిసి సమాసోక్తిగళం సమాసవాక్యంగళం
సోల్లసువిం పేళ్గం॥

వృ॥ ఈ శబ్దంగళు సంస్కృతకంశస్థకళ
సెరి ఇవరు బాహుకరణంగళం సమాసోక్తియు
సంస్కృతకాటకంగళొళ్ళదిం పేళ్ త్రోరిద

పై॥ త్రిమస్త్రంతోరణం॥ మకుటవసీదినవలి
శిలవలి ఉడేవలి కాంచనమంచం రత్నమం
చం నేళిమంచం పట్టిమంచం తూంగుమంచం
పట్టవర్ధనం పట్టరుక్షిణి పట్టశయం పట్టవలి
పట్టగాలి పట్టగదుగి కాంస్యతోరణం పి
ట్టి తోరణం త్రళ్ళతోరణం పెట్టిపాన
అట్టవలి అట్టవళ్ళతోరణాపాత్రం కిరు
కోలి కిరోలి పెబ్బత్రిపోత్రం పెబ్బ
నిరంప్రిటాలు పెత్రగళాలు పెబ్బకిరగ
పెబ్బవిత్తలి మృగాంకం మృగాంకట్టం కుమా
రంకం అంకవలి అంకమంరు నవవత్రి లతివట్టి
పటికంకలు రుస్తకంకలు కిరుకంకలు
త్రిగంకలు ఛాళ్ళకొంటి కిటికిళికొంటి త్రళ్ళ
నోరింటి కుంకుళుంటి ధిరాటలు ఘటిటలు
త్రళ్ళలు నేలువలు కేవలు మూటలు
కనావలయు అంగణాలాటి అంగణపెట్టి
అంగణా అంగణాకట్టిలళ్ళ త్రత్రవ కంకిలయు
త్రత్రమం బిలుకాకం బిలుకళకం బిసకం

బింబిగ్రహణం బిల్లంబిగారం బంబివిత్తిదం బ
బాధరమం వనమాలే కంఠమాలే రత్నమాలే
గళగాళం సాంబగాళం ఎటిగాళం గంధతమ
నరం గంధేంగుణం గంధవరిబిగంధగలి గంధవ
పాదనం గంధజేంబిరు గల్లస్థళం గల్లగిలి గల్ల
గుగ్గురి తీర్థలం మల్లి మహాంతరం మల్లవా
రు మల్లిగాళగం కరతళం ధరణితళం కేంద
ళం తట్టితళం ఎంబంతే॥

Description of countries

దేశగళ వర్ణనె-

ఇరాణ- (పారేయన)

దేశ మూరువిధ. దక్షిణ భాగదల్లి అంతోత్తర
దల్లి శీత. బెట్టగళు ధనధాన్యగళు ఉత్త
మ ఫలగళు బహు శేలవు కడేయల్లి కేశర బళియుత్తవె.
విద్వత్కళాకౌశల్యగళూ, వ్యాపారవూ చన్నాగి
నడెయుత్తవె.

ధర్మం ముసల్మానీ (సునీ) పాలిం
జనరఅగ్ని పూజీయధర్మం, క్రిస్తీధర్మం
శ్రేష్ఠం, స్త్రీలు జనరల్లి నడియుత్తవే. అరసన
(శాహా) కట్టళిగళు క్రూర ప్రజిగళు గులామరాగి, ప్రజిగళల్లి సుమారు కనీ పాలుకురుంబ
స్థితియల్లిరుత్తిత్తు. అవరిగె ఇలయుత్తమరుం
షేసరు. అవరూపేశదింద బందవరు. నిజ-
ఇరాణిగళు గ్రామగళల్లి ఇరుత్తారే. అవర భా
షే బహుమృదు, అదర నేత్తార అతిశయ, అదు
అవరు క్రూరరూ, కపటిగళూ, ఖిందక్కెబ్బి
అరసు జీవంత మనుష్యరన్ను హాకిగబ్బమాడి
టుంరు దొడ్డ కూడియన్ను కట్టిసిదనంతే శిక్ష
కు పట్టిదదమోగె అరుతిగనిదలుంటు. ఖిం
దసెరు బెళ్ళచ్చట్టిగరు, ఆదరే అవరిగె వరదియ
ప్రతిబంధ బహళ. ముంబయి యల్లిరువపా
రిగళు బునాదియల్లి ఇరాణదనివాసిగళే.
ఇరాణ బేంబ హేసరు ఏయాన (ఆర్యరదే
శ) బేంబశబ్దదింద లుంటాయితు. ఇరాణి (వ-

శ్రీయున) భాషియుల్లు బహుళ్ళ ఉత్తమగ్రంథగ
ళుంటు.

అథ విస్తారము.(కాశీపిఠము)

ఉపాంబికబ్రహ్మబీజబహుళ్ళ. యీ మనుష్యుల్లు
త్రిష్టిలు తిళ్ళి యుల్ల భూమి యుంటు. కాశీ బ
ఇ అత్యుత్తమ. ఇల్లి ఉపకుటుంబిగళు జన ప్ర
సిద్ధ అరబరు ఇదన్ను యజి తిళ్ళిదరు
వర ఆగి సాగుత్తారె. ఒంబిగళు ప్రసిద్ధ బ్రా
గళు క్షత్రియరు బహుళ. జనరవసిబహుళ
ఉంటు.

ధర్మ చుసల్లనిల్ల. ఇదరు ధర్మదల్లి
దీక్షు మధ్యదు మాత్ర పిట్టిరల్లి
స్థిరవు. అనేక తీర్థ సంస్థానగళు. మత్తు
యీ మనగళ అనేకరు భక్తి ప్రసిద్ధరు. ప్రజెగళు
కుటుంబస్థితియవరే. అదరి కిలవరు స్త్రీమగళు
ఇరుత్తారె. దేశిగళల్లి ఇదు వరిగె బహుళ
కుడిదిరువు. కుటుంబగళ (కులగళ) స్థితియు

గ్రేశ (మానయుంబదళ్ళ బుదుగాని) యుంబిచిం-
రుంటు. జనకమున్నులు ద్రోగ ప్రాచార, కళ్ళవ
ఇవరు నాయి యన్న బడ్డ భిక్షకిసొంత్రాచ్చి, అం-
దు అవేశరు అవ్యగన్నసాకుత్రాచి. వరస్థి
రిగి నిత్యారమాక్షుకుడు. ఇవర్ల్ బిడదకమ-
అరబను తన్నతోడిచిగ్రేసిన్నను బిట్టిధ్యేన.
యుంబడినుబిదరి అవ్యగన్న బిట్టాగాయుంటు.
ఇతరభాషి యుంబడు మోకాటవద్ద అదళ్ళు అవ్వి
కలిత్రవ్యస్థంగ నడుంటు. జ్యోతిష్యగణితక-
త్రుగ్గ మొదలు ఇవర్ల్ యిళ్ళ కుట్టిదటేంటు-
కుత్రాచి.

Correspondence

పత్రవ్యవహారము-

కా॥ కు॥ కన్నతన్నాలాపత్రకర్తలకు-

కనెబాటిరర్ల్ మోలమాపత్రకనవినంటి అ-

ఈ కళ్ళగి బిరదం కర్గుమ్మిరనాల్పు పెంత్రిగి తం

మంరరచనే యుంగావ మరపత్రిక ఉన్న స్థ-

శిష్టవాణి బరళుంచు ఇష్టేనే

ఈ నిరుపకల్పన నేమెస్త్రపాత్రల్నైనే
ఒకటియ ప్రకారప్రతిశిష్టమంతుపరక్షిసులభ-
ఇంద బరళీ ఇకి శిక్షిసిన శ్లోకంబు ఎల్లరికి-
త్రిగ్రియువలనై త్రిగట మాంతువలి అట్టిసి అం
గటికాని ప్రాధిసెంత్రేనే శ్లోక-

చతు: చెంత, ద్వైకరంట, త్రోణ, చిరంట, ఎకయి
ద్వి ధ్వతు, త్రోణ పేరంట, ద్విధ్వతోక విమాట
ఈ శ్లోకరుంతెమింటరన్న చతుర్గాకారవాని మా
దలుకళ్ళరు, నంతరబ్ధళ్ళేరుపన్నరు, యిటరంత్రి
ప్రమతింద చుళ్ళరిళిజిరేపాంతుదల్ల జ్ఞేరుపమ
రిని ఇ్నమంతిటళ్ళేరుపన్నరేబళ్ళిసెంబొంతుం
పదు. మాంబలు ఇ్నట్ట ప్రళ్ళమంద తేరి అదరప్ప
తి మాంతుచేరు. అంబళ్ళి ఈ శ్లోకనే త్రోంది
శేద ఆకృతి. యింద బన్నాని త్రిగ్రియు బరు-
దు.....

అకృతి:

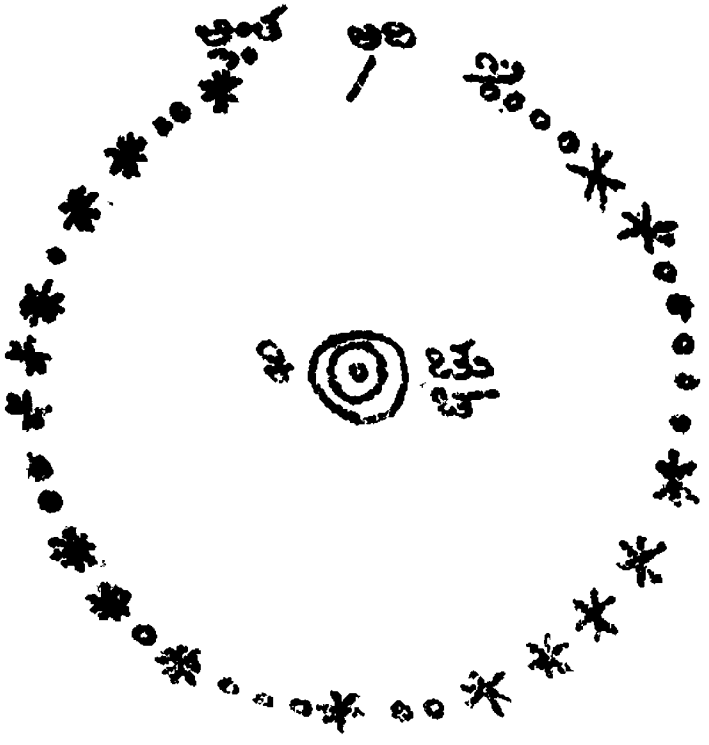

ఇదళ్లు (○) చిహ్నయు, కళ్ళకిందూ, మత్తు (*) చిహ్నయు ఒళ్ళీగ్రహస్థకిందూ, ఎరిక్కినోత్తలాగి పొందదల్లి యిరువ నమవాగిరుదరు. ఇదళ్లు పెనాదరు న్యూనాధిక, మత్తుదన్నిమోక్షగళ్ళీ సాదరూ, ఇల్లాగ్రా, క్షమిళి మత్తు నమ్మంబరదిందు లక్షణోపలక్షితవాగిరుత్తదే. లాభ-ఇదు తిళిదిరు.

లాలాలుమల్లి } శ్రీనివాసరామచంద్ర వేంకాపూర్కర
బనవదిలుం } స్కూలమా-విగ్రహస్థ.

కా॥ కా॥ కన్నడశాలాలి. యి.

విద్యార్థినగళు విజ్ఞాపనవాదుదేనంద్రే, నమ్మ న
భాషెగళల్లి ఈ గ నడెగళిగే సంబంధిసిద పుస్తకగళు
ఇల్లవే బరబేకాగిదె. ఇల్లదిద్దరింద నాను ఈ
విషయవన్ను తిళియువుదు అగత్యవు. జనరు తమ్మ
వాగిద్దు నడెయబేకాగిదె. ఇల్లదిద్దరింద
దయి పెడువనెమంతిరబహుదు. మేలాగి నాను ఈ
యవన్ను తిళియబహుదు అల్లదే నిమ్మ మాతిగె మదద
పేక్షిసువుదు. నడెయబేకాగిద్దు నిమగె జవాబు పంతిరవరెగె నా
కు మత్తు పత్రికెయు మాడగవాగి కుళుము మాత్రవల్ల
దంద తుళిగళు బరెదు అదక్కె సేరిసువుదు నివారణెయ
ఇదరల్లి నాను బరుద అనంద పెట్టిద్దేనె. అంతి
దక్షిణదల్లి యావుదు దేశదల్లి నడెయుత్తిద్దరు కేళువుదు
కే బేకాగుత్తదె. అగదిద్దరె అల్లి అల్లి యవరొడనె వి
చారిసి. ఇ. ఇ. వరెగె బంధిసిద్దేనె. అవరు ఇల్లవెంద
గుత్తదె. ఆదరె ఆప్రకారవాదరె అల్లి ఎంతు కుళుము మాడ
బేకెంబుదు గుర్తిసిరువుదు. నాను దినవు కాగదపత్రగళన్ను
నిత్యవు బరెయబేకెంద నిరీక్షిసుత్తిద్దేనె. ఇంతి నాన మాడ

[illegible]

[illegible]

నోటీసు

దక్షిణ భాగాలకు ద్వజపోతాలకు [illegible]

वर कानडीतून संस्कृत शिकविण्याकरितां शास्त्रीबुवा [illegible]
बसवीत आहेत, याजकरितां [illegible] जागा पत्करा
[illegible] खुलासा [illegible] लोकांच्या [illegible]
[illegible] आहीकडे [illegible] एवढें [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Epitaph on Madam Blaze

వాధిగ కట్టిన.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అంతమాగుల్లదివ్యాగమమ్మాగగ।
దింతవర్తనదియులశ్శమిశ్శ్రియ్యులర్లిలుచును
తెలుసిరిబాగి నిమ్మరూ॥

శ్రీంతపిండాండపస్థాన మంగమిసెలా।
వంతమయిశ్శ్రీయోగలావళంగాగ
ఇంతుపింబన జోల్లిపిందుతరగడ్డ్ల్ల రన
డుంగట్టుసెట్టిలాశెయులిరి॥

ఆంతరం ప్రాణమంబిడువలాస్థానమోల్గ।
ఆంతసిశివవతిసెలు మనసాగలల్లవ్వ।
యాంతాగతపగిడువ వేత్రగర్భముచ్చిదలా
శ్రీవయయజ్ఞోగకల్లదే॥

శీవలం మాంతురగ్గవర్గనాంయోగిసెలు।
శీవ అల్లదిసురునివర్గసెబాంతాంతాల్ల
ఆంతసిశివ్రీవిరగ్గాన్ప్రేవ వేరఉంద
అల్లవిలనేశరిందా॥౪॥

(మంగళాసాధువ

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಮೆಸ್ತ್ರಕಗಳು ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಬೆಳಕಾಲೀ, ಮಾಟೆಮಾಟಗಳು

Natural philosophy.

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು.

ಹವೆಯ ಸಂಕೋಚ್ಯಗುಣವು.

೨೨ ಹವೆಯ ಸಂಕೋಚ್ಯಗುಣವು ಅವಸ್ಥಿತಿ. ಸ್ಥಾಪಕಗುಣದಿಂದ ಬೇರುಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿದಿಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹವೆಯನ್ನು ಯಂತ್ರಸಹಾಯ ಒತ್ತಿ, ಸ್ಥಾಪಿಸೇ ಕೊಲುಂಕಿ ಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರವುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ಮಾಡ

೧೩ ಹವೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚಕ ಯಂತ್ರವೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಅಟ ಕೊಳವೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಂದುಬದಿಯಲ್ಲಿ,

ಕ ಸ್ಫಟಿಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದಹಾಗೆ ಒಂದು ಛಿದ್ರವುಳ್ಳ ಒಳ್ಳೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ದಕಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದಕ್ಕೆ ಬ ಸ್ಫಟಿಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಒಂದು ಕೆಳಗಡೆ-ಮಾತ್ರ ತೆಳುವಾದ ಪಟಲವಿರುತ್ತದೆ.

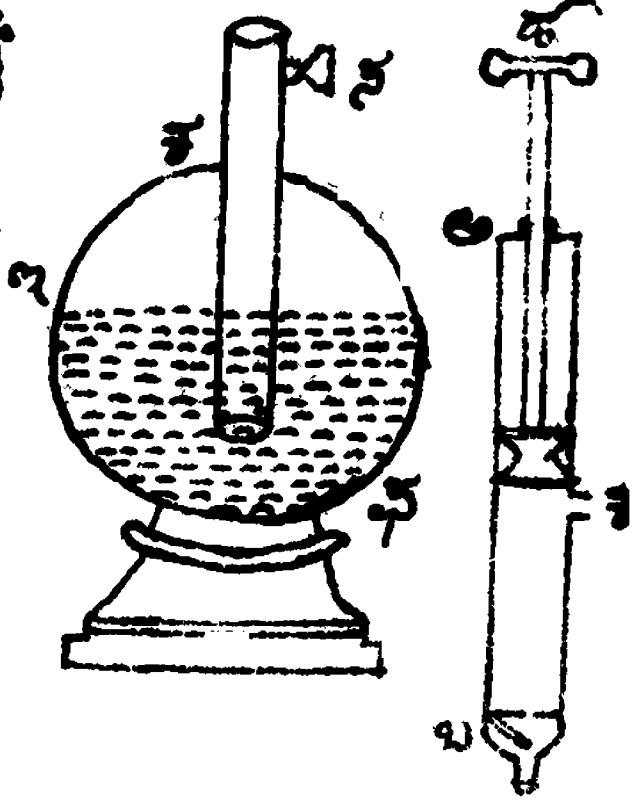

ಕ ಇತಿಕೆಯ ಕೆಳಗಿನ ದಂಟಿಗೆಗೆ, ಕೊಳವೆ ಯೊಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಅಡುವಹಾಗೆಯೂ ದುಂಟು. ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕ ಇ ಈ ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಚೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಪ್ರಿಸಿ, ಚಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಸರಿಸಿದಾಗ ಕ-ಛಿದ್ರ ಹೊಳಗಿಂದ ಯಂತ್ರದೊಳಗೆ ಕೇಡುವದೆಯೆಲ್ಲ ಬ ಪಟಲ ಹೊಳಗಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಳವೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ನೀರಿನ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಬಿದ್ದು, ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಚೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲಾಗಿ, ಬಟಲವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಮನಃ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಅಂಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಚೇಕಾದಷ್ಟು ಹವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಮಗೆ ಚೇಕಾದಷ್ಟು ಹವೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದನಂತರ, ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸಟಿಗೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಯಂತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಯಂಥ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಸಟಿಗೆಯನ್ನು ಮನಃ ತಿರುವಿ, ನೀರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕಾಂಜಿ ಯು ಆಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಒತ್ತಿ ತುಂಬಿದ ಹವೆ ನೀರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತುವದಕ್ಕೆ, ಅಂ ನೀರು ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿ ಯೊಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೇರಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೂಪದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು.

೧೪ ಹವೆಯ ಭಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾದಹಾಗೆ ಅದರ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

೪ ಸ್ಫಟಿಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಹಾಗೆ ಒಂದು ಛಿದ್ರವುಳ್ಳ ಒಳ್ಳೆಯ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದು ಸೊಳ್ಳೆ ಪರಪೊಳ್ಳಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬ ಸ್ಫಟಿಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಚೆಂದುಕೆಳಗಡೆ-ಯಾತ್ರ ತೆಗೆಯುವ ಪಟಲವಿರುತ್ತದೆ.

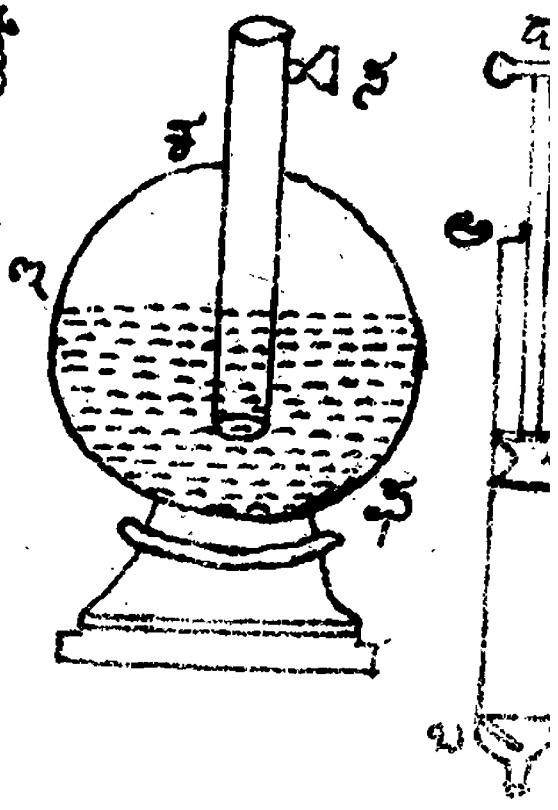

೫ ಇತರೆಯ ಕೆಳಗಿನ ದಂಟಿಗೆಗೆ, ಕೊಳವೆ ಯೊಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಅಡುವಜೆಗೆಯೊಂದುಂಟು. ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕ ಇ ಳ ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಗಿ ಕೂತ್ರಿಸಿ, ಬಿಸಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಸಿಕಿಸಿರಾಗಿ ಕ-ಛಿದ್ರ ಮೊಳಗಿಂದ ಯಂತ್ರದೊಳಗೆ ಕೇಟುವಹಾಗೆಯಿಟ್ಟ ಬ ಪಟಲ ಮೊಳಗಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಳವೆ ಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ನೀರಿನ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬ ನಿಂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲಾಗಿ, ಬಟ್ಟೆಲವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಮನಃ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲಿ ಬಹುಸ್ಪಷ್ಟವೇ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹವೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ತುಂಬಿಕೊಡುವುದು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹವೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದನಂತರ, ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಪಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಯಂತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಕಾಂಜಿ ಯಂಥ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಪಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮನಃ ತಿರುವಿ, ನೀರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಕಾಂಜಿಯು ಕಾಣುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಒತ್ತಿ ತುಂಬಿದಹವೆ ಯು ನೀರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತುವದಾರಣ, ಆ ನೀರು ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಳವೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಬಾಯಿ ಯೊಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿ, ಕಾಂಜಿಯ ರೂಪ ದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು.

೧೪ ಹವೆಯ ಘನತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾದಹಾಗೆ ಅದರ ಉಷ್ಣತೆ ಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸ್ಥಾಲಕೆ ಹವೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ, ಮೊದಲನಂ
ಪಾಲನಷ್ಟು ಅಂಕಾಕವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಒ
ದಹವೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನಂ ಪಾಲನಷ್ಟು ಶೈಲಿ ಯು
ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಸ್ಥಾ
ಲಕೆ ಹವೆಯು ಸ್ಥಾಯಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಶೈಲಿಯು ಈಗ ಅದರನಂತೇ
ಲನಷ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಒ
ತ್ತಿದ ಹಾಗೆ ಹವೆಯು ಘನವಾಗುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ, ಒ
ದಕೊಳ್ಳಗಿನ ಶೈಲಿ ಯಾದರೂ ಘನವಾಗುತ್ತ ಹೋಗು
ತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಧದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಯೊಳಗಿನ ಹವೆಯು ಸ್ವ
ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಒತ್ತಿದರೆ, ಅಂಜೀವಕ್ಕಿಯ ಬೆಳೆಯ
ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ಚಿಂಬಿನ ಮಾರ್ಗ ಸ್ವ-
ಭಾವಿಕ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಂಕಿಕುತ್ತುತ್ತದೆ. ಕೆಲವ
ರು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಂ
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

೧೫ ಹವೆಯ ಉತ್ತುಟಾಕಿಯು — ಈ ಯಂತ್ರ
ಲ್ಲಿ ಹವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕಗುಣದಿಂದಲೇ ಸಾಧಾರಣ
ತ್ತುಟಾಕಿ ಯಂತೆ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸುವಶಕ್ತಿಯು

ಟಾಗಿದೆ. ಮೋರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತುಬಾಕಿಯು ಸಾಧಾರ
ಣ ತುಬಾಕಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು-
ತ್ರಾಯ್ರ ಹೊಳ್ಳು ಮೋರಿಯ ಮಾತ್ರ ಕಿವಿಯ ಕೆಳಬದಿ-
ಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೀಕ್ಕಿಯಿಂ
ದ ಹವೆಯನ್ನು ಪೆತ್ತಿರುಂಬುವರು. ತುಬಾಕಿಯ ಬು
ಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಛಿದ್ರವಿದ್ದು ಅದರ್ಕಾಗಿಂದ ಈ ಮೋ-
ಲ ಮೋಗಿನ ಹವೆಯು ತುಬಾಕಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ
ಹಾಗೆ ಧಾರವಿರುತ್ತದೆ. ತುಬಾಕಿಯ ಕುಡುಕಿಯನ್ನು
ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೋರಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಛಿದ್ರವು ತೆರೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟು, ಹವೆಯು ತುಬಾಕಿಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅ-
ದರಿಂದ ತುಬಾಕಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಹಾ-
ಕಿ ಕುಡುಕಿಯನ್ನು ಪೆತ್ತಿದಷ್ಟಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಲಬೊಳ್ಳ
ಗಿನ ಹವೆಯು ತು
ಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು
ಹಾಕಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿಗೆ
ಗೆ ಹವೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದಕೆ ಅದರಿಂದ ಮೋಲಬೊಳ್ಳ
ಳವರೆಗೆ ಗುಂಪಿಗ್ಗನ್ನು ಹಾಕಿಸಬಹುದು. ಅದಂ-
ತ್ರಿತಿ ಪ್ರೋಂದು ಪಾರಿಗೆ ಹವೆಯು ಕಬಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತ
ಹೋದಹಾಗೆ ಗುಂಪಿನ ಬಲವು ಕಬಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೋ

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೋರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

గుర్తుగా. కపిలుడు గుంపుంచుతూ తీరస్థలమునకు మాత్ర పోగలవు.

ఇట గాళ్ళయుతుబాకి యున్నదక్కంత పిట్టు భయంకరవాద అయుధవు అదరళ్ళి యుద్దినపు బాగి (కపి యుండుతుంటిక గోంబవు) యుద్ధ జాగి యోగుంటుగళు పట్టిగి యూదరూ ఇరుత్తదే. అదరటంద పిమ్మి అదర గోలదొళగే కపి యున్న చుంటిక నంతర అదు తీరువవళిగూ, కుదుళి యున్న యిష్టు త్రాళి యాగి పిత్తబుదు, అష్టు త్రాళి యాగి గుంపుగళు పిందరుంది పోంద హాకువవు. ఇదరళ్ళి కపి యున్న చుంటువేళీ గళు యూదరూ గోలద మేలే యోకొండ్రునల్లి బిద్దిరుత్తదే. అదరింద చీఁకాదాగ కపి యున్నత్తతి, యిష్టోంతాసొగళవళిగి హాకి ఇట్టబహుదు.....

Verses from Jaymini

రేవితీయము.

జైమిని భారత.

మళ్ళగ పురుషార్థ మంకాలిసంపయాంత
వల్ల యుంత్రిపిళ్ళలంద పోరమట్టుసరసి యీ
క్ష్మీరుగుతు ఫాసిగర్వ బాసాభిలాషి యంబిష్ట
కి తులంత్రోలగలు॥

కర్గకర్గసివగువ సజ్జనరక్షోల్లకసపాపి।
మర్గదమకరంద మంత్రిమరావర్గిమూజ।
పోంబడిత్తు మీరవ బేర్గావకియుబిక్షలసర్గ
పిక్షసోఁపేంద్ర॥ ౩౧॥

అర్థ - సాంబరద్రవ్యవన్ను యాంబరరుఅపేక్షిసి
పళ్ళి, ప్రాగి పోంకియువ పిల్లపోఁపాగి ఆసి
గ్గవు పోంపరకవన్ను అపేక్షిసిపద్రిమరగ్గగి ఆం
పోసిగ్గు కపోఁపరపట్ల ముగ్గుసితన్ను మపోం
పరకవన్ను కోపలల్ల, ఇదన్ను సోఁపాసిక్షరుక్షరు
నగువంటి అర్గరంధకములగ్గు ఆంత్రిమరగ్గగి
సింపోఁక్షిపిందరన్ను సిద్ధంధవన్ను కోమత్రిపిసోఁ

ಗುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಗುಂಡಂಮುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಲ್ಲುದೂರವಾ
ಹೋಗುವದು

೧೬ ಗ್ಯಾಲಿಯ ತುಟಾಕಿಯು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
ಭಯಂಕರವಾದ ಅಂಯುಕ್ತವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಿನ ಪ
ಕ್ಷಿಗಳಿ (ಕವಿಯಿರುತ್ತುಂಟಿರ ಗೋಂಬಳ್ಳ) ಮುದ್ದಿ
ಹಾಗೆ ಯೋಗುಂಡುಗ್ಳು ಬಟ್ಟೆಗಳಿಯೂದರೂ ಇರುತ
ದೆ. ಅದರಟಂದ ಒಬ್ಬಿ ಅದರ ಗೋಲದೊಳಗೆ ಕವಿ
ಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಮಂತರ ಅಡುತ್ತಿರುವ ವಳಿಗೂ, ಸ
ದುಳಿ ಯನ್ನ ಮಿಟ್ಟು ಲ್ರಕಿ ಯಾಗಿ ಒತ್ತಬಹುದೆ
ಟ್ಟು ಲ್ರಕಿ ಯಾಗಿ ಗುಂಮುಗ್ಳು ಒಂದರಮಂದಿ ಸ್ಥಾ
ಹಾಕುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯನ್ನ ತುಂಬುವೆಜೀ
ಗ್ಳು ಯಾದರೂ ಗೋಲದ ಮೇಲೆ ಯೊಕ್ಕಾಂತ್ರಿನ್ನ
ಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಚೀಕಾವಾಗ ಕವಿಯನ್ನ
ಅ, ಅತಿಟ್ಟೋಂತಾಸುಗ್ಳವಳಿಗೆ ಹಾಕೀ ಇವ ಬಳ
ದು.....

Verses from Jaymini

రవిత్రేయము.

జైమిని భారత.

పళగపొరుషార్థమంకాలిసంవయాంబకా।
వళియంత్రిపోళలంద పోరమట్టుసారసియో
ళ్నిరుసుతాస్థానిగళ్ళవానాభిలాషియంబిట్ట
ళ కులంతోలగలు॥

కళకళసివళువ సజ్జనరళోల్పరసపాళి।
మళదమళకంద మంత్రిమరావళిగూజ।
పోలదిత్తు మేరవ బేళ్దదశియంబిట్టలవళ్ళ
పిట్టపోలేందను॥ ౩౯॥

అర్థ - సంభద్రవన్ను యాదవరు అపేక్షిసి
దళి, స్త్రీయ పోలియువ పల్లవోలాగి అంతి
గళవు పోలదవరవన్ను అపేక్షిసిద మంత్రిమరగళిగి
అంసిగళు కళోలదవరదల్లి ముళుసితన్ను మహో
దరవన్ను కొండలల్లి, ఇదన్ను నోడిదపుష్పరుషగు
నగువంతే అరళిరంధకమలదళు అంత్రిమరగళి
సంతోషిసిందరన్ను సిద్ధంధవన్ను కొమత్తిసిపోలే

టీంధను.

కాగాంబిదభ్రమాంతిగళ్గమరనిళలు యోం।
భ్రాసూంతుత్తేత్రలుం నిబిత మచ్చాంబదిం।
నీసుతిం యిమీంగ్గలపీంబాంగిల్గళ్గంగమోక
ముచువరకసనిలుంగ్గ॥

ఊనిక్కిమరళువత్రీజిగళ్గసాల్గ్గాముత్ప
మాదక్కిమోళ్గవిత్రిబిసింతణుసుంతిపిన్నపా
ళ్గాగిక్కవన సౌభాగ్యముంటముమోగళ్గిసిం
త్రనాదనోంబడ్డాయనం॥౪౦॥

అర్థం— మళ్గాలుమోళ్గిన మోంబోళ్గనిమో
వ్వ గంగాళబిటుల్లి కూటిదకాగ నిరకుబియు
వదళ్గి ఊరింగ బందంగ్గకుళి భ్రమద్భ్రమాం
చల్లి శోంబిసిదవ్వ ఈ అరసినళ్గు విశయం
యాదిశుంటుకి మదనే నోంబేందను॥

బిళిబేంబిసిత్రిల్లిమంత్రవత్రనయంగి
త్రోంబుంతిదంగ్గిమనసంగిదుంబిసియుబిసి
త్రిరిమదుంబ ప్రాపతియోర్గుళ్గతేజిగళ్గ
భవిలుత్తియసౌభంభవం।

మీరిదజినంగళంతంతు శాళ్గెట్టిళియు
లాకదోయ్రనినడివత్రేణుదుళియుంతంతు
నూరలేయుగెళియనుగ్రశోభెదిందురియనుగు
ళదిమాణనెంబిత్తికే॥ ౪౧॥

అర్థ- ఈ ప్రకార చేళి చేళి భీమనువృత్తకే తువినిగె బల్లా తోరిసుత్తిరలాగి బహుబిసిలాయ్రు; ద్వాగందరి ఆంపూరకదుళి గళిగ్రగమనవన్న జినరన్న నోరిసూయనకదుళి గళు శాలక్షళోంతు నడియదభాగాదక్షతంతు సూయనదు బిహళళిట్టనింద ఉరియన్న ఉసుళ్రూనోరి బసోరి అన్నవభాగ.

భానుమద్రాన్నగతనాదనీకుదుళిగళిం।
భానుత్తమాశ్రమంతంతుదిల్లదరింద।
మేరిదంమోరమదినశోభెమోళలాళ్లి
శ్రీరకణ్లేనోరిదకమాగదోరి॥

ఈ నిదానవనరివదేంతుతిమగేలేశవా।
సూనుబేళ్లోందుతంత్రావిక్షనాగిపవ।
మానజంభిత్తమోక్షేవమొకల్పోశనం

శ్రీయం ధ్యానిసిరను॥ ౪॥

అర్థ- మధ్యాహ్నమాయెను, ఈ కుదు
ళ్ళోళ్ళగె అంకుశిశాగ్రవదిల్లి, అదన్నే
రగె తందిల్లదోళు, అథవా అదు వన్నతన్నే
నుమోళు, ఇదన్ను ధ్యానగె తెగ్గుకొళ్ళబేకెం
భీమను చింతియిందలక్షిణదన్ను ధ్యానిసిరను

నాల్కనె సంధి.

॥ పోచనె॥ జదిదు భద్రావతియొళ్ళమం
రవాజియం।

పిడిళ్ళలియాదవనాళ్ళన్న జాతురంగమం।
బిడిదనవవల్లి కాణిసికొంటుదస్తినావతి
భీమం బందను॥

అర్థ- భీమను భద్రావతియొళగె జు
యుత్తిద్దు పిడకొండు, యావవనాళవదంతిల్లదె
దుజయిసికొంటు దస్తినావతియొళగె బంద

జనమోజయక్షితిపశేళ్ళగాయుకలదు
ళ్ళనిదకాంతియుతుపితవదనవమోజ

క్షిణుగు వేళ్ళినగిదోరువంశిగంబిత్రదో
క్షిదివనాగరికవంతి॥

అనాలసింతనాపయుంబోళలకోగదుడు

ఎవం।

మనదుట్టిగదోళ్గిచింతిసిమత్తిరవాజా।
త్రవవదవదుంనోడుతనుంతాపిదింతన్నపి
ళిదుకోళ్గుతింత్రింతదు॥౧॥

అర్థం- ఎత్రి, జనమేజయుడాయునే, శేళ్గు
వ్రణయుకలపదల్లి శిక్షదస్త్రియుళ్గుముఖము
లదింద మునుళ్గిగయుం పుట్టువత్రనక నాగరి
కపురుష్యను ప్రాగి మనసినోళ్గిగ కుదియు
త్రానోర, హాగిలకుదుశియుమ్యాళ్గిందక్రో
రదోరరువతనగభీరంను చింతిసింతతన్నన్న
ళిదుకోంటు వృక్షకేత్రువిగి అంతాని.

ఉద్రేకదింముని వరనోళ్గాదివత్రమను।
రుద్రోకమోంద బ్రుత్రనోళ్గాదిదోళ్గదల్లి।
వద్రోకమేళదరనివవనరశ్రీతగదల్లా
మిద్రోకమ్రిత్రిమూరు॥

మధ్యచిత్రవీరప్రతిజ్ఞాక్రియాధ్యా।
త్మజ్ఞోధమధ్యమే నాల్పాక్షరసంగతశ్చ
మధ్యోధమ్యే బాగదిమధ్యితవగ్గమ

కంపుకాంచాయ్యాదిగలు ॥౨॥

అర్థం- తానుకుడుచి యన్నకంపుతజ్ఞాం
జ్ఞోధగదిన్నశి, గురుజ్ఞోధ, జ్ఞేయజ్ఞోధ,
మిత్రోధ, ఆత్మజ్ఞోధ, ధర్మజ్ఞోధ, ఈ
కిగి పేరు జ్ఞోధక్కగుటియాను త్రోధిందు భోధ
ను చెంతి పిదను.

పుసిదనిబయుప్పేక్షేధ్యాసాముపిమెసిది
పసుకాంతిప్రేరిదినిస్త్రీపిజోంజ్యోత్రిం।
దుసాంధుపవిశ్వకనంగుసుంధిజోడ భాగ్య
నేభూంవరనభాగ్యనాగి॥
మస్కిపుదిశ్శికులంమస్కిసిమోత్ర
పుదే।
వసుళియన్నదేతన్నసుదిబంజియప్పాదిన
పీనాసతజేంపాపిదింకాంసిజోతుర
మేంధనిలజంతెంతిపిదు

అర్థము- నీవు బ్రాహ్మణుని మొగ్గు కోల్పడ్డావేమి? నీ
వు బాహ్మణ లక్షణ ప్రేరితుడవ నీ? ప్రేరితుడ బాహ్మణ
మనస్సు మెల్లగా నిలుపుకొంటివా? నిలుపుకొని బాహ్మ
ధర్మము నాచరించ ముద్యోగించితే? ఆచరించి బ్రాహ్మణు
లకు కీడు లాచరించితే? లాచరించి బ్రాహ్మణుని యుత్తమ
గుణ మేమి? ముగ్గురి బాహ్మణ్యత్వ భాక్షియు
మొగ్గగలిగిన్నా పెరుగు పెరుగు పాలు పెంచకాలి
నిదో లోకమ్ము యుచిందను.

పాలకిగ నుచిత సేవ్యుని యగుడు పరబాల,
పాలకిగ వినవేనికి బయలు లరుగుగురువిప్ర,
పాలకిగ కాల్పోవ వేమకి యగుడు తత్ప్రభుని
నుజిగ జోల్గ నగావచ్చ వద॥

పాలకిల్పక్షిప్రాయుడవ పరులమధ్యాంబు నిధి।
శీతకిరణాంతర్గ్నశరణారమ్మ వసోదరుడు।
మీతకింతకనకాలాసిపోల్పక్షపయుండు పెం
పవనజుం బొంతి నికనుమ॥

అర్థము- పాలిగ్గ కోల్పడ్డ మంత్రుమొగ్గు నువమ
పెరస్త్రియుగ్గన్న బంయు బదబంయకి వ్యర్థ నాశ

వము; గురుప్రాప్తమాత్రవరనిగి శాస్త్రంద ఒంద
మళి యూనువదు; సత్పురిషరు నగళి యాద
జన్మాంతరద పాప సంక్షయిసిదోళో, అథవా
కృష్ణను తన్నభక్తన్ను మరిత్తనో, శివశివాయి
ను శాశ్వతరుగళిగన్నల్లదే బేరళాల్లదిందు
భావిసు చింతిసదే.

తల్లక్షణంగళిం సిల్లలరుమూరదయ।
మిల్లదిధివశదిందమిల్లదిరోదిళా।
పల్లభనరంజిసువమిల్లదిగళం కాణబల్లే
నేమఱిత్తగళొళ్ళు॥

ఎల్లదోదం త్రాదదల్లదొళ్ళరసితం।
పల్లదివ్యంభాషినిల్లదిదశేంతనుత।
ఛల్లసువ చింతియిం నిల్లదివ్యకోరదం
తల్లగేసుంతిరుత్తిదనుం॥౪॥

అర్థం - అలక్షణదరుళి ఇల్లల్లదిద్దరే, నా
నుధవం కాణదపాదవన్ను కాణబల్లేనే! భా
మి యొళ్ళగే ఎల్లక్కూ నాను అల్లనే దోరి
తందు శూదదే దోరదే నన్నళోళిసదిలవా

దు ఎందు భీమసు బహుళ చింతే మాదిరను.

Shabdamanidarpana

శబ్దమణిదర్పణము.

సక్కదమం సంస్కృతమం
బుధిసొల్లదె
పోక్కళియుమట్టగంనదం బేర్పరక।
యోక్కళియుమిప్పదిం
శక్కం జేళియుపదకమం టు నమో

నమః॥

టీ॥ సక్కదమం సంస్కృతమం మరసొల్లదె మేలిప్పోగదె పోక్కళియుం బోక్కటదింజే అట్టగంనదం అంట్టగంనదం బయుసువరక్రియా క్రియనిగి క్రియాంగనిఘాతం ఎనిసువరబ్రంశకం ఎనిసువరబ్రంశశబ్దక్కియుం జేళియుపదకం జేళియుపదక్కియుం నమోనమః అంటు అంటు నిసుగుదు॥

పృ॥ సంస్కృతమం బుధిసొల్లదె పేళపేళగి-యుం దట్టగం నదమం జేళగిగి యుం బ్రంశకక-

మువిదళసమాస ముంతత్పురుషదసమాస.
ముంతయోర్మధ్యే సమాసమదళోతనే కంపద
జ్ఞేయ్యేయ పదముంసమాసిసెలుప్పురు॥ అపిక్ష
శక్తంజ్ఞేయ పదక్తం సమాసం॥ నేజ్జివవె సం
పెంటి॥ అపభ్రంశ సమాసక్తం జ్ఞేయ పదక్త
సమాసం॥ ఆజాలి దీవిగే వెళ్ళగు జవళ్ళివడ్డలేమా
గలు జ్ఞాంనవక్తిగళు॥ తత్పుర సమాసక్తం
జ్ఞేయ్యేయక్తం సమాసం॥ సెబ్బగణ్ణాణదేళ్ళ
కదల్లణం ఫ్రేమాళిదురుంటు॥.

ఇదు శబ్దమణిదర్పణదొళ్ అపిక్రం
శ్చ ప్రపంచలక్షణం సప్తమ ప్రకర
ణం సమాప్తం

ఆనేసంధి అవ్యయ ప్రకరణం
అనుకృతిపదమోదలేయుమదు
పేళితంపదదుంపెదాంత్పరొం
బళియుంనే।
ట్టనేతాదవ్యయమప్పలు

దనియనకారం ఏకల్పదింగకారం।

టీ॥ అనుకృతిపదం అనుకరణశబ్దంగళ్ బదనియుం బంధోధియుం అదు అదేంకు అనే అనేయం రు ఎంబిరదుం ఎంబిరదు రూపిం పదాంత్రమో ళ్ పదదశదియుల్ బళియుం బంధోధం నిట్టనై త్రక్రవాని లాం అంశబ్దంగళతాం అవ్యయం అవ్యయంగళ్ అప్పు ఉలు ఆసులులు అనేయు అనేయు యేంబరూపిన నకారం నత్రం ఏకల్పదింగ కారం గత్రవాసులుదు.

వృ॥ ధిసిలేసి ఘుసిలేసి ఘోరసి యేంబను కరణపదం గళ్ళకియుమదు దనియేంబిలుపదాంత్రం గళుళ్ళియు మవ్యయపదంగళప్పలు॥ అదుగి॥ సూంకదు తేక్కదు తేకరికేంకు తీరజేంబర్థం॥ అనేసి॥ కంమనే ఇంమనే స్వీయనే మిల్లనై॥ అనేయనకారక్కే ఏకల్పదింగకారం॥ నిట్టనే నిట్టనే సుంమనే సుంమనే కంమనే కంమనే బంధనే బంధనే॥౧॥

సోమ్లాక్ష్మయాత్మకాత్మయం।

మిట్టేంబుదు శిరిదు యేంబుదాశీ

స్తోత్రం

బల్లగేనినిత్తిత్రా,

థోత్రల్లసితం నినేకేంబుదుం నినేకర
ము

టీ॥ ఇట్టేంబుదు ఇట్లాలేంబుదు సోత్రోళ్ళ
వాక్యదల్లి క్రియాత్మకాత్మయం క్రియాస్వరూపవా
చకత్వయం శిరిదేంబుదు శిరిదు ఎంబుదు అశీ-
స్తోత్రం తురుని దథం బల్లగే బల్లవరిగే ని-
నేకేంబుదుం నినేకి ఎంబుదుం నినేకరముం
నినేకరముం ఎంబుదుం నినేత్రిత్రాథోత్రల్లి
తం నినేకిత, కారణవిల్లద అర్థ బల్లు ఉత్
పుంవత్కవాగి లసితం బప్పుదు॥ ౨॥

నెగళ్గుం మానార్థంసుం
మగిసుం మనేయుసికనేందు నుబి
వవ్వయదొ।
శ్రుతుం గురుగుం మగిబుం
నగిబిరినసెయునసేయినమోచంత్రి
మూళుం స్తోత్రం

టీ॥ సుంమగ్గ సుంమగ్గ ఎంను సుంమగ్గ సుం
మగ్గ ఎంను ఉసిరగ్గ ఉసిరగ్గ ఎంను సుమిరవ్వ-
యమోళ్ళ పేళ్ళవ్వయుమల్ల మాసార్థం మాసదర్థ
దర్థం సేగళ్ళు ప్రసిద్ధివదేలుదు గురుగుంమగ్గ గు-
రుగుంమగ్గ ఎంను బంవగ్గ బంవగ్గ ఎంను బంవవ్వ బం
వగ్గ ఎంను ఎనమోతం ఎనమోతగ్గ క్రియాశబ్ద
సార్థం క్రియ యిల్లదర్థం మగుగుం ప్రవేశవ
ప్పుదు॥

ఆగుమెనిప్పవ్వయవం
స్థానదిశాకాలసంజ్ఞెగళోళ్గుసివమం
త్రేనుమెనిప్పర్థమనిర
దానితరణమాగి మేంను సుమిరవ్వయ
దోళ్॥

టీ॥ స్థానదిశాకాలసంజ్ఞెగళోళ్ స్థానంగళల్ల
దిక్కుగళలల్ల కాలంగళల్లి ఆగుం ఆగుంను ఎని-
ప్పవ్వయవం ఎనిసువవ్వయవం ఉసిరవ్వ పేళ్ళ
మత్తె బళికం ఆగ్గం ఆగ్గం ఎంను ఆగ్గం
ఆగ్గం ఎంను సుమిరవ్వయమోళ్ పేళ్ళవ్వయగ

ఎనుం ఎనుంఎంను ఎనిర్వక్షణం ఎనిసెంవక్ష
వం ఇరవై నిల్లదే అనివర్ సంభాధిసువర్॥

క్ర॥ స్థాన చేసి కాలసంబి యేంబి వక్యాను
మేంబ క్రియుమం పేళ్ళలక్షం॥ స్థానకి॥ యుల్లయ
నుం॥ కినకి॥ ఎత్రలానుం॥ కాలక్కి॥ ఎంకానుం॥
సంబిగి॥ ఎంకానుం ఎరకానుం పత్రానుం నూకా
నుం ఆణాకశాయుం మణామిల్లకు ణామణామిల్లయే
నుమిల్లెంబు దక్షణం॥

నాడేయిడి యావరంనేరి-
నీరుం కరమూరమేల్ద్రి నూళ్ళకుబిరిను
నిరుంమిగిశేన్న మిల్లం
కూరియనుళ్ళకు మిదక్రియుమోళ్ళధి-
కాక్షణం॥

టీ॥ నాడే నాడ యింను ఎడే ఎడేఎంను ఆవరం
ఆవరం ఎంను నేరి నేరిఎంను నీరం నీరుంఎంను
కరం కరంఎంను ఆరం ఆరంఎంను ఎల్ద్రి ఎల్ద్రి
ఎంను నూళ్ళకు నూళ్ళకు ఎంను పిరికుం పిరికు
ఎంను నిరుం నిరుఎంను మిగి మిగిఎంను శేన్న

ಇನ್ನೂಂದು ಎಲ್ಲಂ ಈಕಪ್ಪಿಂಗ್ಸ್‌ಗಳ್ಳಂ ಕೂಡಿಯುನು-
ಕ್ಕೆನು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಪ್ಪಿಂಗ್ಸ್ ಅಪ್ಪಯು ಬೋಳ್ ಅ-
ಪ್ಪಯುಗಳ್ಳು ಅಧಿಕಾರ್ಥಂ ಅಧಿಕವಾದರ್ಥಂ.

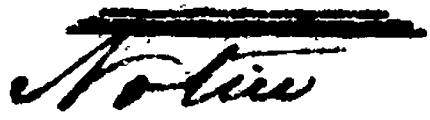

ನೋಟಿಸು.

ಬೆಳ್ಳಗಾವೀಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಬರಲ
ಪ್ಪಿಸುವದರಿಗೆ ತ್ರಿಯು ಪಿಡಿಸುವದೇನಂತೆ,
ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ-
೩೫ ಜನರು ಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ಅಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳ್ಳಲ್ಲಿ
ಯಾಗುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಮಯಾದೆ (ಸ್ಟಾಂ
ಡರ್ಡ) ಯಂತೆ ಇರುವದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು
ಜನರು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವರು. ಈ ಪರೀ-
ಕ್ಷೆಯು ಬೆಳ್ಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡನೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವದು. ಬೆಳ್ಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾ-
ಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಅಲ್ಲಿಯ ಡಿ॥ ಇ॥ ಇನ್ಸ್ಪೆ-
ಕ್ಟರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಬುವರು. ಎರಡ-

ನೇ ಸ್ಥಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಾಯಜಿಷ್ಟಯ ಬಿ॥ ೩॥ ೧
ನಪ್ರಿಕ್ಷಕರು ಪರೀಕ್ಷಿಸೋದ್ದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ್ ಇದ
ನ್ನೈಕಟರಕ್ಷೋಕಿಗಳವರು ಕರ್ಕುಷಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ್ಳುತ್ತ
ರಗಳನ್ನು ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಯಿಂದ ಬರಿಸಿಕೊಂಡ
ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರುಸ್ವಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ
ಬಾಯಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂಗುಣಗಳನ್ನು ಸಹಿತವಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು
ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರನನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾ
ಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ಕರ್ಕುಷಿಸಿದಬ
ಳಿಕ ನಿಣಯಿಸುವಾಗುವದು.

ಈ ಉಭಯ ಸ್ಥಿರಗಳಲ್ಲಿಯಾದ ಪರೀಕ್ಷೆ-
ಯಲ್ಲಿ ಗಳವಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಗುಣಕ್ಕವಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜವಲ್ಲಿ
ಸಂಬಳ ಪುಳ್ಳ ಸ್ಥಿರಗಳುಳಿಗುವಳು ಸಂಬಳಶಿಗ-
ದವರು ಕಾಲೇಜವಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.
ಅದರಿಂದ ಸಂಬಳಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಇರುವನಿಯಮ
ಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪಾತ್ರ ಕಾಗುವರು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೇ
ಜವಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಪುಳ್ಳ ಸ್ಥಿರಗಳು ಬೇಕಾದಿದ್ದರೆ ಮಾ
ತ್ರವೇ ವರುಷ ಈ ಮೇರಿಗೆ ಯಾಗುವ ಪ್ರವೇಶಪರೀ
ಕ್ಷೆಯು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

[illegible]

[illegible]

नोटीस.

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूल मास्तरांस.

१ इकडून मास्तरांचे रपोर्टी खालीं हुकूम जाता त्या खालींच कांहीं लिहिणेचें असेलतर रिपोर्ट करण्याचा असून, चालू प्रकर्ण आपलें दप्तरीं ठेवून जायक नंबरचे रिपोर्ट बहुतेक मास्तर करितात तर ही वहिवाट या पुढें बंद ठेवून हमेशा चालू-प्रकर्णा खालींच रिपोर्ट केले पाहिजेत. तसें न होतां रिपोर्ट येतील तर त्याजबद्दल कांहींएक तजबिज न होतां ज्यांचे त्यांजकडे परत पाठविले जातील.

ನೇ ಸ್ಥಿರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯಜಿಜ್ಞೆಯ ಬಿ॥ ೩॥ ೧
ವಸ್ತ್ರಿಕ್ಷಕರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸ್ಕರ ಎಜ್ಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ
ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೋಸ್ಕರ ಗಳವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತ
ರಗಳನ್ನು ಉಮೇದವಾರರಿಂದ ಬರಿಸಿಕೊಂಡ
ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ತಿದ್ದಿ ಕೊಂಡ
ಬಾಯಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಹಿತವಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು
ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದವಾರನನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾ
ಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಬ
ಳಿಕ ನಿಲ್ಲಿಸುವಾರು ಪದು.

೪ ಉಭಯ ಸ್ಥಿರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪರೀಕ್ಷೆ-
ಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಶಿಷ್ಟ ಗುಣಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ
ಸಂಬಳ ಪುಷ್ಕಳ ಸ್ಥಿರಗಳು ಶಿಗುವವು ಸಂಬಳಶಿಗ-
ದವರು ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.
ಅದರಿಂದ ಸಂಬಳಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಇರುವ ನಿಯಮ
ಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಾಗುವರು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೇ
ಜದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಪುಷ್ಕಳ ಸ್ಥಿರಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೂ
ರನೆ ವರುಷ ಈ ಮೇಲಿನಿಂದ ಯಾರುವ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀ
ಕ್ಷೆಯು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

[illegible]

[illegible]

नोटीस.

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूल मास्तरांस.

१ इकडून मास्तरांचे रिपोर्टी खालीं हुकूम जाता त्या खालींच कांहीं लिहिणेचें असेलतर रिपोर्ट करण्याचा असून, चालू प्रकर्ण आपलें दप्तरीं ठेवून नायक नंबरचे रिपोर्ट बहुतेक मास्तर करितात. तर ही वहिवाट या पुढें बंद ठेवून हमेशा चालू प्रकर्णा खालींच रिपोर्ट केले पाहिजेत. तसें न होता रिपोर्ट येतील तर त्याजबद्दल कांहींएक तपशिल न होतां ज्यांचे त्यांजकडे परत पाठविजातील

३ तिसऱ्या यत्ते पासून मोठी कागद वाचवि
ले जावे. ह्मणोन मागें सरक्युलर जाहलेलें रद्दके
लें आहे. पहिल्या यत्ते पासून मोठी कागद मु-
लांकडून वाचवित जावे.

खालीं लिहिलेला मजकूर सर्व मास्तरां
चीं लक्षांत ठेवावा.

कोकळनूर शाळेची परीक्षा उत्तम जाह-
ल्यावरून मास्तर गुलाब बिन बापुसिंग यांस प
गार वाढविला आहे.

सिरहट्टी मास्तर दलजी गुंडो सदलगे
यांणीं शाळेचें काम बराबर ठेविलें नाहीं. व मुलां
चा अभ्यास कांहींच झाला नाहीं असें नजरेस
आल्यावरून त्यांस मास्तरचे कामांतून काढून
मदतनीस नेमिलें आहे.

दरूरचे अदली मास्तर हरी अंणाजी स
बडे रजा न घेतां शाळा सोडून निघून गेले सब-
बत्यांस कामावरून दुर केलें.

कोजळगी मास्तर हणमंत रामचंद्र

हजूर नार्मल स्कुलांत तयार जाहलेले असून त्यां णीं शाळेचें काम बरोबर ठेविलें नाहीं सबब त्यां स त्या जाग्या वरून काढून मदतनीस केलें आहे.

मुगळखोड शाळेंत मुलें अगदींच नव्हतीं व नंदगांवचे शाळेंत मुलें फारच थोडीं होतीं या वरून तेथील लोकांस शाळेची गरज नाहीं असें दिसून आल्या वरून सदहूं दोन्ही शाळा बंद केल्या आहेत.

कोणूर मास्तर शंकर गोविंद आपटे यां णीं शाळेचे कामीं मेहनत घेतली नाहीं. सरकु लर हुकूम लक्ष्यांत ठेविले नाहींत. सबब त्यां स या वेळेस आठ आणे दंड केला आहे. पुढें गैरशिस्त वहिवाट दिसल्यास इसम मजकूर यांस अजींच कमी केलें जाईल, म्हणून समज देण्यांत आला आहे.

गोकाक ब्रांच स्कुलचे मास्तर माहालिंगप्पा निरंजप्पा लंगोटी हे नार्मलस्कुलांत तयार जाह ले असून त्यांणीं शाळेचें काम बरोबर रीतीनें

देविले नाहीं. सबब त्यांस एक रुपया पगार क
मी करण्यात आला आहे.

तारीख २१ फेब्रुवारी १८७०

(Signed) Nagesh Vinayak

हि. इ. इ. जि. बेळगांव

Correspondence

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಶ್ರೀಮಂತ ರಾ॥ ರಾ॥ ಮಠಪತ್ರಕರ್ತರವರಿಗೆ.

ದಯೆ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಕಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಿಕ್ಷ
ರನಿಟಾ ಹಲಸಿ ಗ್ರಾಮಾಕ ಬೀದಿ ಈ ಊರವರಿಜ್ಞಾಪ
ನೆ ಏನಂದರೆ- ಶ್ರೀನಿಟಾ ಮಜ್ಜಿಗೂರ ಸಾಲಯ ಪೆಂತ್ರಕು
ಪೆದಾಕ್ಷಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಬುಮಂಗ್ರಾ
ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಲ್ಲವನ್ನ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳ್ಳ ಮಾಡಿಸುವ
ದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮಾರ ಮಾಡಿ
ಸಿದರು- ಅದು ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರ್ಯ
ಅಲ್ಲ ಅಂದಾಗ್ರಾಮಾಳ ನೋಡಿ ಅಕ್ಕಯಿಂದ ಪೆತ್ತ್ರೇವೆ
ಇದ ಎಂತೆ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಮೇಲೆ ಏರುವ ದಕ್ಕೆ ಗತಗತಿಯ

ఎంబడుచు అదు అదు తాం తాం నాతరా-
ధాన్యగుణం అన్యార్థనిష్ఠ బమాదు మనియ్యు
బనియుంటియుం చిత్ చిత్ అనియ చిత్ చిత్ అనం
బొంబి పృథగర్థం ఇంగబంధతయంబర్థం
అనుగుణిత్ తిట్టనిబ
ట్టనియుంబదేశ్యమార్థంబొందునే-
యనియ
ట్టనియనిట్టనియనిబం
ధనిష్ఠ తదేశ్యస్థస్థాపార్థవిధానం॥
ఇట్లు అనుగుణిత్ అనుగుణనే ఎండు తిట్టనిత్
ట్టనే ఎండు బట్టనే బట్టనే ఎండు ఎంబదేశ్యమం
బాశ్రయించుట్టి ప్రమోదం ప్రమదార్థం దెప్పు
దెంపే దెయిగనే ఎంబొంటి నిట్టనే ఎనే నిట్టనే ఎం
బొంబి ఇదేశ్యాశ్రయకళ్ళబ్దంగుట్టి ప్రస్థానార్థం
విధానం ప్రస్థానార్థగతవిధానం ఎంచు నిట్టు
ఎంద్రు నిట్టు॥

వేరనియుంట్టుకడమెంబుమ
వేరుబొంట్టుజతియొంట్టకడాయెంబుమంత
ట్టా-

ठेविले नाहीं. सबब त्यांस एक रुपया पगार मीकरण्यात आला आहे.

तारीख २१ फेब्रुवारी १८७०

(Signed) Nagesh Vinayak

हि. इ. इ. जि. बेळगांव.

Correspondence

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಶ್ರೀಯುತ ರಾ॥ ರಾ॥ ಮಹಾಬಿಸ್ತರ ಗಣಪತಿ

ದತ್ತೋ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸಿಗಳು

ಕಸಬಾ ಹಲಸಿ ಗ್ರಾಮದ ಬೀದಿ ಈ ಊರವರಿಗೆ ಜ್ಞಾ

ನ ಪಡಿಸುವದೇನೆಂದರೆ- ಕಸಬಾ ಮಜ್ಜಗಾವ ಸಾಲಯ ಪೇಂಟರ

ಪೆದಾಫ್ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಬುಮುಂಗಾ

ಯಂತ್ರ ಕ್ಷೋನಲ್ಪವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಜೇಳ್ಳ ಮಾಡಿಸುವ

ದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಹಕರೂ ಮಾ

ಡಿದರು. ಅದು ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವದೆಂದೂ ಕಣ್ಣಿ ಬಾ

ಲ್ಲ ಅಂದಾಗ್ರಾನಾಳ್ಳನೋಡಿ ಅಕ್ಷಯ ಪಿಡುತ್ತೇವೆ

ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ನೀರು ಮೇಲೆ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಗಡಗಡೆ

ఎంబడు ఇదు అదు ఇదు తాం తాం ఇతరా-
గతం అన్యార్థగతిల్లు బమాదు పశియ్యు
నిమంబియుం చిశి చిశిఎనె చిశి చిశిఎం
బోలె పృథగర్థం ఇంగబింగదఎంబర్థం
అనుంగణిత్తిట్టనెబ
ట్టనియుంబదబోల్వ మాథ్యమోయ్యనె-
యనె।
ట్టనియినెట్టనియినెబం
బుబిల్లు బదబోల్వదిస్పుటార్థవిధానం॥
॥ అనుంగణి అనుంగణినెఎంబు పిట్టనె ఎం-
బు బట్టనె బట్టనెఎంబు ఎంబదబోల్వం
బట్టిం గుల్లి ప్రమాథం భ్రమణార్థం పిట్టు
నె ఉబాంగనెఎంబోలె పెట్టనె ఎనె పిట్టనె ఎం
బలె ఇదబోల్వ కేళట్టిం గుల్లి స్పష్టార్థం
దానం ప్రత్యక్షబాదర్థదవిధానం ఎంబు నిల్లు
ప్రసిల్లుదు॥
వేదనెయుల్లోడదమింబుదు
వేదబోల్వజడదియోల్వదుంబుదు।

త్త్వేరవిదంబనకరుణా

నాచరోల్గంత్రిమనిష్పదవతరిసి

టీ॥ చేతనిత్యోల్గ నోలినల్లి అరుణ

బుదు అరుణమంబుద్దు చేతనోల్గదు:ఖ

ల్లి అత్తరిత్యోల్గ అత్తరియల్లి అక్షరం

దు అక్షరమంబుద్దు తత్త్వేరవిదంబనకర

ణానాదరోల్గ అదు:ఖదవిదంబనకరుణ

నియల్లి అత్రిమనిష్పదు అత్రిమంబుద్ద

ద్దు అవతరిసిద్దుదు పుట్టిదుదు॥

కవనిత్రుతోల్గోల్గోయిదె

నివారణార్థం నక్షార్థమోదవిసిద

ప్రవర్తిగళనళమిసిరి

దు పేంటుమిప్రాయదల్లి మోక్షంబాగ

టీ॥ ఓహో ఓహో అందు ఘోషోల్గంద

అంబోలె నివారణార్థం నిల్లిసువర్థం కవని

త్రుదు ప్రవర్తిసుత్తిదు బదనే బదనే అంబో

లె నక్షార్థం సాధనవేంబర్థం గళగళమేని

గళగళవేంబోలె ఘనవప్రవర్తి నమ్మప్రజా

పిరిదుమేంబు భిప్రాయదల్లి పిరిదుమేంబర్థద
ల్లి సుడం బాదంసుడంబాదం ఎందాగుదు॥

పరివిడియుంబాః అః యం

చేరదుం విన్నయువిడంబనంప్రసాదసుమి।

స్మరితార్థదోళ్గు: ఎంబుదు

పిరిదుమసంహ్రార్థదోళ్ప్రయోగిస

పదేశం॥

టీ॥ పరివిడియుంది తరువాయుంబ అః అః
ఎం చేరదుం అః ఎంబ అం ఎంబ ఎరడుశబ్దం
గళుం విన్నయువిడంబనం చేరోక్తవిడంబనం
గళ్ ప్రసాదసుమంబుళ్ళిదార్థదోళ్ ప్రదన-
సుమం కాణిసదర్థదల్లి పిరిదుం విశేషవాగి అసం
హ్రార్థదోళ్ అసంహ్రార్థదల్లియుం ఉః ఎం
బుదు ఉః ఎంబ శబ్దం ప్రయోగిసదెడెగం
ప్రయోగిసల్పడుగుదు॥

స్మరణవిచారమంత్రణ

శకగతదినిసిద్ధవిలేతయేంబుంబుసం।

చరిసుబుదనుమతదోళ్గం

బి

క్షోభవిడంబనకరుఁడా

నూచదోర్గళియ్రామనిష్పదవతరిసి

టీ॥ శోభనిళియ్యోర్గ్ నోంచినల్లి అశుభవు

బుదు అశుభవెంబుశబ్దం బేశుభదోర్గ్ దుఃఖ

ల్లి అట్టరియోర్గ్ అట్టరియల్లి అశ్శటా ఎం

దు అశ్శటా ఎంబశబ్దం చక్షోభవిడంబనకర

ణానాదదోర్గ్ అదుఃఖదవిడంబనదకరుఁ

శ్శనియల్లి అయ్యోనిష్పదు అయ్యోయెంబశ

బ్దం అవతరిసిద్దుం దుష్టశ్శబ్దు॥

పవనిళ్ళుదోర్దోళోంయిసి

నివారణార్థం నిష్కార్థమోదవిసిద

ప్రవర్తిసదగదమేనిసిరి

దుంటుబిప్రాయదల్లి మోక్షదాన

టీ॥ ఓళోం 'ఓళోం ఎందు ఓళోం ఎందు

ఎంబోదే నివారణార్థం నిల్లిసువర్థం పవని

శ్శదు ప్రాప్తిసోలుదు బడనే బడనే ఎంబో

దే నిష్కార్థం పాశవవెంబర్థం గహగదమేనే

దగదవెంబోదే ఉనసవ్రవర్తి సగ్రవ్రవర్తి

పిరిదుమేంబ భస్త్రాయదల్లి పిరిదుమేంబర్థదల్లి సుడం బాదంసుడంబాదం ఎందాగుదు॥

పరివిధియింబాః అః యిం

చేరదుం విన్నయువిడంబనంత్రసాధనమిదు।

స్ఫురితార్థదోళు: ఎంబుదు

పిరిదుమనంద్రార్థదోళ్ప్రయోగిసి

పదేగుం॥

టీ॥ పరివిధియింద తరువాయింద అః అః ఎం చేరదుం అః ఎంబ అః ఎంబ ఎరడక్షరద్వంద్వం విన్నయువిడంబనం చోద్యవిడంబనం గళ్ త్రసాధనసుబళ్ళబేకాదుదు దోళ్ త్రసాధనసుబుం కాణిసువుదల్లి పిరిదుం ఎన్నిసువాగి అసంద్రార్థదోళ్ అసంద్రార్థదల్లియుం ఉః ఎంబుదు ఉః ఎంబ శబ్దం ప్రయోగిసదెడెగం ప్రయోగిసల్పడుగుదు॥

స్మరణా విచారమంత్రం

పరిగతపేనిసిళ్ళవిలేపయోగంబుసళ్ళ

పరిసుబుదనుమతదోళ్ళం

త్రేతవిడంబనకరుణా

నాదమోళ్గయ్యోమేనిప్పుదవతరిసి

కు॥

౧॥ వేదనియోళ్ళ నోవినల్లి అరుడ ఎం॥
రు అరుడుంబశబ్దం వేదమోళ్ళ దుఃఖవల్లి-
అత్తరియోళ్ళ అత్తరియల్లి అళ్ళటాఎంబుదు
అళ్ళటాఎంబశబ్దం తత్త్రేతవిడంబనకరుణాన
దమోళ్ళ ఆదుఃఖవవిడంబనకరుణాధ్వని
యల్లి అయ్యోఎనిప్పుదు అయ్యోఎంబశబ్ది
అవతరిసిత్తు కుట్టిత్తోరు॥

Carey Lendance

చిత్రపటాదర్శ

కా॥ కా॥ కన్నడ మఠపత్రికతీరు॥

ఇవరిగె. ఎం॥ సి॥ కెళగిబరదనాబ్బవ
ళ్ళ కన్నడ చిత్రపట్టిగెయన్ను సిరి యింతెంతో
త్రేసి.

ఈ దక్షిణభారతదల్లి సరకారదవరిగె

సి యావత్తు కులకజాలకరిగి విద్యుబుద్ధిగేయు
చెల్లగాతియల్లకంనవశాలీజనంనుస్థాపిసి అల్ల
బమీద వారకంనుంతయూరుమాడి మూస్త్రకళి-
లనిచ మీద శళ్ళుశిపడు ఇవత్తిడుత్తునపా
గళ్ళబాగాయితునదజి అది- వరంతు మోదలన-
పాయగూడుంచక్కు బహుపిచ్చకటిమి యాయి-
తు అదేనందలి—

పాపాణకల్లలందకి, నసగాలనేఇప్పాపి వ
రిగూ మాస్త్రకు మోదలుత్తునన్నేదగా పాయి
గళ్ళగి శిలనద మీద మోగిబిక్కత్రిమగళ్ళ-
ప్రాబాప్రాకి శోంచు బిళ్ళబడుమగరగూ ప్రాప్తనంగ
మాద బోగాగుత్తి త్తు, అదకంద అవరకు
ప్రాంతి త్తిగదు పాంబ్ళ బ్రిగుంపడుయావమా
గగ! అంగినవాలదనకు పాల్లు పూరు పరుక్షిలా
పాయుతశిలపా మాపుత్తిద్దరూ అదిరున్నాగరు
పాయిగళ్ళకుంత్తిద్దాగి. అవరుఊమడాత్రిమగళ్ళ-
న్న యందిగి బడబోళోత్తిపత్తిగిక్కిత్తుపాంబ్ళదూ
రియువ పాంబ్ళవత్తుంటు. పటితత్రిమగళ్ళుతాన్ని

గి కుమారు ఇట్టి గ్రామస్థులగి అగత్యవిద్యలి-
మాత్ర ఆం మాస్తరరదల్లిరువరు-
ఇష్టేచోట్ట యష్టోగ్రామద స్థాలమాస్తరర
బళ్ళ బళ్ళలుత్తారె అవరు యాదిగియుత్తరాదా
రు ఒందర గోత్తు కత్తలాల్లదు-

వళగదె పరుష యమ్మపరుష్టగళల్లి నేమ-
నెలవట్ట హిసి మాస్తరరిగె మీదలిగె కట్టిద్దరు
ఇప్పత్తు రుపాయిగళు చోరియువవు- మత్తు
చోగ్రామ గళల్లి నేమిసువరు- ఆదరరింద అవరిగె
యంథ మత్తరలాభగళు ఆగువవల్లదె మంబాళరూ
అవర కుళ్ళు కొంటిసవర కింతలూ మేలాగద్దు- ఇ-
దరింద నోడతుంటిరలాగి త్రూవిరరు యష్టు కష్ట-
పట్టరూ యష్టు అభ్యాస మాడిదరూ మాడిసిద
రూ వేర్థ వాసువరు యంతలోగుత్తరె- ఇదరిం
ద నోడలాగి మేలాధికారిగళ అభిప్రాయవు-
కెగె సరియువ అభ్యాసగళిగె అదె- హిగె తోరు-
త్తదె- ఖాగూ జనేవరిగూ నేర్పిసువియత్తిం
గళ మేల పత్రగళు (౨౦౯) నేర్పిట్టగళల్లి నోడిసువు-

కటసిరల్లి నాల్గు ప్రకారకతలబుగళన్ను మాడి-
సంసణాల్ల నేత్రసవియక్కింతలు పొరదలుశేలసా
మాపడవరూ, బిళగావి కాలేజదల్లి కలియువవర
పరీక్షెకొట్టరే అవరు మూరు ప్రకారద పరీక్షెగళల్లి
కోల్ అ ప్రకార ౨౫ ; ౨౦ ; ౧౫ ; ౧౦ ; ఈ
నాల్కు గళల్లి వందు తలబు హొందువరు యింత నేయు
మత్తుంటు. అవరంతే మేలి బరద యిరువత్తరక
జవరిగే మాత్ర పరీక్షెకొట్టరే లాభవాగువరు.
పరంతు సంసణాల్ల నేత్రసవియ కింతలు పొరదల్లి
శేలసా మాడువవరూ బిళగావి కాలేజదల్లి
అభ్యాస మాడి బందవరూ ఇవత్తిన పరిశోధ-
ప్రవేశదల్లి నైపుణ్యపాయదల్లి తేర్గడెయాగిద్దారె-
అవరంతు పరీక్షెగె కటిక్కు యంత నేయువుదు
ల్లా. షరతిద్దమేలె అవరిగె మేలణ తలబు-
గళు దొరియదే హోదరె పరీక్షెయల్లి జయ దొరి
యువుదు అథవా దొరియలిక్కేయిల్లవు ఇదు త్తళ-
యదు. ఇనుమవర పరీక్షెగె కుళితు కొండు క్షేత్ర-న-
తలబుగళు కాయిలు మాత్రవల్లదే మత్తు కాలేజు కాయ

ల మాడలక్కిల్లా. అందరి ఈగవ్యాస్తానివెరిక్కిని
ట్టి తలబుగ్గు పోంచువవరకింతలూ అవరజి
స్త్రీయిను కణిమి యాగి ఉపాసనిగే గురిమాడు
వరు. ఆకారణాగ్రాంథాంతిలు మోలాంధికాంగ
ళు వయాళుగళాగి అంథా జనరిగే ఉపాసనుల
గడంతి మంతువరు మంతదేవరబ్బియుల్లదేవి
కొంబుదిసు. ౧౨౧౦

నోట్సు. బి. ఎ. స్టాం. ౩.

Notice.

నోటిసు.

బెళగావి యల్లిరువ శ్రీనంగనాథజన
మోనవ్యాప్రాధిగళన్ను తిరిసు కొళ్ళువదెంబుదు
బెళగావి, ధారవాడ, గదగ, కానడా మొదలా
ద్దు జిల్లెగళ ముఖ్యరుమనళ్లి ఒప్పిదెయన్ను
ల ఆంగ్లస భాషేయాదుదరిందల్లి ఆగువదు. మం
దెయిసిదే బరత్తిద్దు ఉమేదవారు తమ్మ తమ్మ
జిల్లెయ దిసెయిందిన వస్త్రగళన్ను కళిసిగె కొళ్ళ

दस्त

(Signed) W. A. Russell

[illegible]

जाहीरात.

दक्षिण भागांतील स्कूलमास्तरांस. क

कविष्यांत येते कीं, स्कूलमास्तरलोकांनीं सरकारी

कामाचे संबंधीकाज व पत्रव्यवहारांतीं इतर कोणतीं पु-

काहीं सरकारी कामें सांगतील अशा तीतल तीतले

रीजकरून, दुसऱ्या कोणत्याही सरकारी कामा-

संबंधी लिहीणे व मेरेने काम करूंनये ता० २५।२।१८९०

(Signed) W. A. Russell

इन्स्पेक्टर जनरल इन्स्पेक्टर.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ల మొదలగువారు. అందరి యుగ్రహస్తాన్నిపొందిన్నై
ప్రతలబంగళ్ళు పొందువవరకింతలో అవరయి
ప్రత్తియు కలిమి యొకిలుకసాపిగి గురియొనువరు. ఆకారణాన్నా బాబాయిగారు మోలాంగిగారిగ
ళు వయోర్థుగ్గారి అంగా జనరిగి బుకసాయిల
గదంతై మొదలగువారు అందరికీ వారు బ్రాయుచ్చిన
పొందుపరిచెను. [illegible]

కోట. బి. వ. స్వామి.

నోటీసు.

చిళ్ళగాలి యుల్లంకుప శ్రీనివాసగారేజిస్ట్రి
కొనవిద్యార్థిగారిన్ను తెలిసి కొన్నవారిగ్రహి
చిళ్ళగాలి, జారచాడ, కలూరగి, కానచా [illegible]
ల్లు జిల్లెగళ్ళ ముద్రణమునకుగల్గి ఒప్పిదే ఎత్తి
ల అత్యంగ్రహ [illegible] అనువదు. [illegible]
బెట్టిగి బరతక్కు అమ్మేరువారు తమ్మ తమ్మ
జిల్లెయ దిపొటిగ్గిన వస్తిక్కు కరణిగి కోరగ

सही-

(Signed) W. A. Russell

[illegible]

जाहीरात-

दक्षिण भागांतील स्कूलमास्तरांस. क

कळविण्यांत येते कीं, स्कूलमास्तरलोकांनीं सरकारी

खाते संबंधी काम व पत्रव्यवहारांतीं इतर कोणतीही ग-

काही सरकारी कामें सांजकडे असतीलतर तींचे

रीजक करून, दुसऱ्या कोणत्याही सरकारी काया-

संबंधी लिहीणे वगैरेचें काम करूंनये ता० २५।२।१९०

(Signed) W. A. Russell.

इन्स्पेक्टर जनरल इन्स्पेक्टर.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౨. ఈ పత్రదల్లి ఇరువంథ మజకూరు సత్యవం
బ దాసినాను చూరావి మాడకొండలక్షిశిద్ధ బిట్టిగి
మేఘరలాన నాగేశప్పనాయక బాటిట బి.

౨. ౩. జిల్లా బిళిగాంవ ఇవరు మాడిదఅవ్వెవ్వి
గి సంవదత్రిసాలయొళగే నాను, ఇంగ్లిష్ భాషెయ
అభ్యాస మాడిసువాగ్గె, కెలవు సామాన్యగళు, కె
లవు బుద్ధిగళు, అవశ్యవాగి బేకాగుత్తవె, దయ
మాడి కళుహిసి కొంటకిళేంబుదాగి, కపోటగళు
కొంటదక్కె "నాగేశప్పనవరు" నమగె కెలవు మాసిగళు
సేవను ఇట్టొంత కుకుమ కొట్టిరుత్తారె. అందదల్లి
ప, నాను కేళువదేను? ఇవను కేళువదేను? ఎం
దన్నుదల్లవరు విచారమాడబేకు.

౨. మి॥ నాగేశప్పనవరు బేళగావి జిల్లెయల్లి
కొట్టిల్ల. నాను బొంబాయి కాలేజదల్లి కలిత్తిల్ల. నాను
పూనాదల్లి ఇంజినియరింగ కాలేజదల్లి ఇద్దేవు.
మత్తు బ్యాంగలూరిన ఇంజినియరింగ కాలేజదల్లి కలిత్తిద్దేను.
కెలవు సమయదల్లి, నిరుద్యోగి కెలసదల్లి
తొడగిద్దు అంతూరి ఇదు బహు అన్యాయవెంది.

౩ శ్రీదరసుభోగిసిరంధ్రజనరిగే నాగేశ్వ రాయరు శిక్షకశిలనగళన్ను కొట్టిరుత్తారె. ఇవరిగె శిలన కొడువాగ నాను జాఖీరమాడిదెను. ఈ దాస్త్రానన్న మాతు లక్షలక్కిత్తరదల్లి కాయదిగళన్ను లక్షలక్కిత్తరదల్లి శక్తమజూరిత్తిరలు రంధ్రజనరిగె విద్యాఖాతెయల్లి శిలన కొట్ట బళిక, ఇవరు శిలన నోడువవద్ధతి వ్యాసిరతదెంబువదు. మే॥ రసలభోగిగళు విచారమాడతక్కదు. శ్రీదాదజనరు విద్యాఖాతెదల్లి ఇరువదరింద విద్యాఖాతెగె లాంఛనవల్ల.

౪ పరిష్ట కామదారరు ఏనాదరూ తప్పుమాడిదరె, అదన్ను అవర శ్రేణిగిన కామదారరు సరకారక్కె జాఖీత మాడతక్కరు. తిళిదు తిళిదు జాఖీత మాడదిద్దోరదల్లి శ్రేణిగిన కామదారరుగళు సైగారరాగుత్తారె. ఈగిన్న సంవత్సరసాలయల్లి మంత్రి రాజతి బాళప్పా ఏనాయితప్పా కాళిసవర శిలవు తప్పిగళ విషయదల్లి మాత్రమాడిశిరువుదల్లి, జోపతి యన్నా, శిలశిరాగదవర

గళన్ను, నాగేశ రాయరతనిగె నాను కళుహిసిర-
లూ ఆతుగళన్ను విమోచనెగె అడళిళిసి
న మజరుగళన్ను తిళిళిళిదె, నన్న మేలినళి-
ట్టి నిందుబూ, నన్నలుకసాన మాడువ ఇరాదియు
దలూ, నరళాకరాయిగె యన్ను ఒత్తట్టిగె ఇట్టు అ
ధికారపత్రగళన్ను పిళోపెటియన్ను తిరిగిసాట-
పేగె మాడిళిసిరుత్తారె. అందబళిక, నానుయా
రిగె తిళిదుబేకు.

నాను పెంపదత్రిసాలయ ఇంట్రాజిక్కిలసేళి
దు వాస్తవ్య, నాగేశ రాయరు హేగె మరుమళొట్ట
రుత్తారల్లా — సాలబ్రాజిక్కిన్నిమిత్తదిగె ఇరువ
తనకా, నీవు యావదగ్గారదోట మాడబా
రు అందబళిక, నన్నను ఇంట్రాజిక్కిలసద
షోటనేళిసి కళువేనుగె బల్లవరు నోడిరి.

౬ మే॥ నాగేశ రాయరు ఒమ్మె అంతారల్లా
— నీవు యుత్తారలియుందవరుగళిగె ఒడబేకు. మ
త్తు నాను అంతారల్లా — నీను యుత్తారలియు
వరు బేకు ఒడబేకు. ఇదర మేలుంద షిగన్న

క్షమాయుత్తారల్లా— ౨ నేఁ యుత్తారయువవరు-
ఛిఁటపెడఁ చేఁరు. అందబ్బిక యావప్రకారనదియు
చేఁరు? ఈన మాతు తిందర్థమాడు త్రిశేయుల్లఅం
తారల్లా— ౩ నేఁయుత్తాదవరు ఛిఁట పెడఁ-
౧ నేఁయుత్తాదవరు ఛిఁట పెడఁ చేఁకెంరు. అరకి మూ
౩ నేఁయుత్తాదవరు ఛిఁటపెడఁ చేఁకెంరు ఎల్లాదత్తగవ
కోఁ పెసోఁ దేవరకి కోఁక్కు అందబ్బిరఁబం
రు కోఁక్కు ఇల్లదాంకి అయిరు. ఇదాకోఁ! అప్పోఁ
నీవేత్తియిరి.

౨ సంపదత్తి సాలయుల్లకన్నదకవిత్తి యంనేఁ
పెన్నకవన్న కలసువబ్రాంగు యుకదనేఁ పెన్న
కదన్న కలసువబ్రాంగు పేరు పనబుపెన్న బి. యు. ఇ.
ఇవరు ఉజురు రుమమ ప్రకార, దూబయుసింగ
గాదశంబ దశోకన్నద బల్లంగడుగారశిష్యరన్నవే
పిపిద్దరు. (ఇవరకి జ్ఞేమినిబరతిద్దు మాత్రమాది
కోంచు) నాగేశ్వరాయరు అంధాడుగారియుల్లవేంకన
కోచరన్న అన్నాయుబంధతేరరు, అకిలనదపోఁ
పసేనరన్నదత్తియురంథ పిట్టకోంకణ్ణగన్న కేమి-

సిద్ధాళి. మీ కొంతగ్రస్థనిగె కన్నడ అంతస్తోత్రల్ల, ఇంథవను జ్ఞేమిసి యున్న కన్నడ కలితాద బుద్ధివన్ను ఎంబు ఎరవసీ విషయగళన్ను ప్రాశేకలసితిద్దాను! ఇదన్ను నోడబేకు.

ఈగి మాతిదబ్బగళు నమ్మ కన్నడ భాషియ విషయదల్లి నాశేశరాయర మవసి కొళ్ళలి ఎష్టుబేస విద్దీతు? బల్లవరు నోడతక్కద్దు. ఇవరు తమ్మ జిల్లెయొళగిల్లా, ఇదే ప్రకార ప్రతిబేధ దొడ్డ దొడ్డ నాడుల్లి కన్నడ కలితాళలసువదక్కె, కన్నడ అగది అరిదవరన్ను ఇట్టిళి. నమ్మ కన్నడ భాషియు బేగనే సుధారిసితు. ఇదాంగు కన్నడ ట్రాన్సలేటరవరు క్రమవట్టు మత్తు గళన్ను మాడి దక్షమవు సఫలవాదీతు, ఇదాంగు మీరు సల్ల ఛాళి యువరిగు కీర్తి బందీతు.

ఆ స్కూలుమాస్తరిల్లి కన్నడ కాగద పత్రవ్యవహారవన్ను ఇట్టిళి, శీఘ్రభాషియు సుధారిసువదక్కె ముత్సాహణవు ఎంబుదాగి ఇందిన బి. ఎ. ఇ. కవరు ఇదరంతే మరవెలకియల్లి సర్కారదవరు కొట్టిద్దరు. మీ నాశేశ పైనవరు కన్నడ కాగద పత్రగళ్ళ వ్యవహారబట్టు మరాది

యింజినవిమున్నాక. ఇదంతే చెళ్ళగాంవజిన్నైదపెంత్రా
జిమరుసెహామరాతి యింకవేదవిసెడుత్తున్నాక. "య
థా రాజా తథా ప్రజా" ఈనాదియంతే— ఫ్రాంగుస్థాల
పేపెరిసల్లనాగేశ్వరాయరు మరాతి యింకవేదవ్వ
లర శోధుత్తాక. ఇనాదు బళ్ళర దేశభాషేయుప్పాగె
సుధారిసేతు! ఇదన్నుమొ॥ కసల్ఫోకియవరు పకాం
మరిక్క చేరు. ఇనాము శోధువదక్కె బన్నమాది-
ఇవరు మరాతిలుక్కదల్లన్నతరిసి (రత్నాగిరివక్కెకది
యింద) నమ్మకన్నడ దేశదల్లదరవుత్తాక. అంతబళ్ళర
ఇవరు దేశభాషేయుమత్తు యదల్లి మురిక్కమాడిరువా
గె ఆయితో! ఇల్లి! నమ్మకన్నడ పత్రాగళల్లిగళిక-
న్నడ టుప్పశోట్టగె ఎష్టు ఉపయోగవాగిత్తు!
ఆష్టు ఉపయోగ అన్య భాషేయు మత్తెయింద ఆగదు

మొ॥ కసల్ఫోకియవరు పరలోకక్కె-
హోదమేలే కలియువంత్ర ఫ్రాంగు దేశభాషేయక్కె
న నష్టేయు కలియువంత్ర నమగె రన్న ఇంద్రిం ఫ్రాంగ
గళల్లి తమ్మోళు చేరిసిరు సెరత్రాలర శోట్టకలక్కె
ఆదన్న బళ్ళదల్లి ఇరువ మొ॥ నాగేశ్వరాయరు అంత

[illegible] "[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [

CANARESE.

SCHOOL PAPER.

ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ-

ಪುಸ್ತಕ ೬ ಮಾಳ್ಕೆಯ ೧೮೮೦ ಸಂ ೧೮೮೨

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯು - ೩೯
ಪಾಠಾಧಿಕ್ಯಾನ್ಯ ... ೨೨
ಕವಿತೆಯು ... ೬೧
ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ... ೪೭
ದೇಶಸ್ಥಿತಿವರ್ಣನೆ ... ೫೨
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ... ೫೮

Contents Page
Natural philosophy ... 22
Verses from Jagannathi ... 61
Shabdamani darpana ... 47
Description of Countries ... 52
Correspondence ... 58

ಭಾಷಾಜೀವಿಸಾಮಂತ ಮತ್ತುರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಭುಗಳ
ಜೋಳಿ ಬಿಂಬಚಿಕ್ಕಗಾವಿ ಸೆಮಾಚಾರಿಭಾಷಿಯ
ನೆಮ್ಮಿಗಾ. ಪ.

C 112

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೬ ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಬೆಳಗಾವಿ, ಮೇ ೧೮೮೦ ಇಸವಿ.

Natural philosophy

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು

ಅಂದರೆ ಕೋಳಿಕೋಳಿಗಳ ಪಟಿಯು ನೀಳೇಕ್ಷೆವಾಗಿ ಹೊರಬಿಳ್ಳಿ ಇದ್ದೆಕಾರಣದಿಂದ ಕೀ (ಕಡ) ಕೊಳ್ಳಿವೆ ಯೊಳ್ಳಗಿನ ಪಾರಜದ ಭಾರ ಮಾಪಕ ಯಂತ್ರದೊಳ್ಳಗಿನ ಪಾರಜಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಯೇರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಕೊಳ್ಳಿವೆ ಯಮೇಲ್ಭಾಗದ ಭಾರದಿಂದ ಕೋಳಿಕೋಳಿಗಳ ಉಳ್ಳಿಕಡವೆ ಯ ಭಾರದ ಪಾರಜದಮೇಲೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೊಳ್ಳಿವೆ ಯೊಳ್ಳಗಿನ ಪಾರಜದ ಯಿತ್ತರಕ್ಕೂ, ಭಾರ ಮಾಪಕ ಯಂತ್ರದೊಳ್ಳಗಿನ ಪಾರಜದ ಯಿತ್ತರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರದಿಂದ ಕೋಳಿಕೋಳಿಗಳ ಉಳ್ಳಿಕಡವೆ ಯ ಭಾರದ ತಿಳಿದು, ಅದರ ನಿಜವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

వాతావరణ యంత్రపుండ మోత్తబ
కుంగాద అనుభవపడ్డు-

—౨ పవేయు శ్వేతపటియు పిత్తు త్రపుంటబన్ను
సిద్ధమాడువడు ప్యాగంబళి-అ, ఛిద్రదమీతి క్రీ
ష్టిట్టు, శ్వేతగినపవేయన్ను తీసిడు బదలాగి, మీల
పవేయు భారపిండక్రియుఛిద్రదొళగె పిత్తల్ప
డువడు. అథవా నిర్వాతకోశదొళగినపవేయ
న్ను తీసిదనంతర అదన్ను యిత్తి నోడు, అంత
మేలినపవేయు భారదిండ అదు తగదిగె అంతిళి
దిరుత్తదెందు తిళియువడు. అథవా, కోశ
వన్ను తీసిదు, అ ఛిద్రదొళగె అంగుపాదద పి
డు కొళవియన్ను హాకి, అదర మేల్భాగదిగె త
మ్మసుత్తి, అదళొళగినపవేయన్ను తీసిద హాగూ
గి మేలిన పవేయు తమ్మవన్ను శ్వేతగొత్తిదొడ్డ
నప్పిగె వన్నుంటుమాడువడు.

—౩ పవేగె భారవుంటెంబదన్ను సిద్ధమాడువడు
ప్యాగంబళి—ఒందు పవేయన్ను తీసిదు కొండు, అ
దన్ను, మోదలు తూగు, ఆ మేలె వాతావరణ

యంత్రదింద అకళొళగె నివాత ప్రదేశవన్ను మాడిదెనుః తూగిసోదరు ; అందరి మేలదల్లి తూక్కిసిద్దు యిరదనే తూకవు శక్తియు యుంటిం దు త్పన్నయువదు ఈ యిరదు తూకగళ అంతర వేరుప్పి యొళగినదక్కె యు భారవెంబదు ప్రసిద్ధవాగి.

—౪ ఒంధూటు బుద్ధవ్యా, ౨౦ అగలవ్యా, ౧౫ అంతిత్తరళ్ళా అందరొళ్ళే యల్లదు ంటిరువదు భారవు అంతిష్టేందు నోడుతిద్దళు, ౪౦×౨౦×౧౫ = ౧౨౦౦౦ పౌండు పూటగళు ఆగుత్తవె. అందరి మేలు పౌండు పూట నీరిన భారవు ౧౦౦౦ ఔన్సు ఇరుత్తదాగి అంతొళగే ఇరువ నీరిన భారవు ౧౨౦౦×౧౦౦౦ = ౧౨౦౦౦౦౦ ఔన్సు ఆగువదు. అందరిదల్లి నీరిన రాశియే పాలిసల్పడుత్తిరుత్తదె. ఆదరదింద $\frac{౧౨౦౦౦౦౦}{౨౦౦౦} =$ ౧౫౦౦ ఔన్సు, అథవా, ౧౬౬ పౌండు, ౮ ఔన్సు, ఒళగే యొళగిన దడియ భారవాగువదు. ఫలితార్థవేనందరె, యావ ప్రదేశద యొళగిన దడియ భారవన్ను తెగెయువదిరుత్తదె యేనూ, అదన్ను పౌండుగళిగె గుణిసిదం-

తీసి బందట్టు జాస్తగళెందు తిళియువుదు—

—౧౪ నీరిన విశిష్ట గురుత్వవు బంధవిందవు యి విశిష్ట గురుత్వవు సిద్ధవాగువదు హేగెంద రె— మి అనంతర ఒందు కుప్పియన్ను తెగెదు కొండు, అ దళొళగె నీరు తుంబిదాగి, అంతూరళొళగిందవ పి యి తూరదల్లిరుత్తదె, ఉళిద దట్టిన కుప్పియొళగె ఇరువుదు తూరదింద బాగిసు. అందరిం దిన పొంబుంగళ బందదల్లి యి విశిష్ట గురుత్వవు తిళియువుదు. ఇదరింద నీరు కుడియువుదు భారద గాంపొలిం దిట్టు భారవుళ్ళదు ఎందు తిళియువుదు. ఆదదరింద నీరిన విశిష్ట గురుత్వవు యిందు కండుహిడిదరె, దవి యు విశిష్ట గురుత్వవు యిందు కండుహిడిదంతాగుత్త దె. అందరె అతిసూక్ష్మవాగి పరీక్షిసిదాగి, భారమాపక యంత్రదొళగిన పారదల్లి నింద్రియగళ వళగె యిరువాగ మాత్రవల్లదె భారవు నీరిన దర గాం నేరపొలనిట్టు యిరుత్తదెందు తిళియుత్తదె.

—౧౫ దవి యల్లి స్థితిస్థాపకగుణవుందెందద న్ను సిద్ధమాడువదు హేగె— ఒందు బరిదాద

చేమంచి ఎలుక బాయి యున్న కట్టి, అరస్సు నిశాంత కోళ్ళ పొళ్ళనిట్టు, అరమీద యిందాదకూళ్ళ పేరి, కోళ్ళపొళ్ళనిన కడపి యున్న తెనిరకూడ చేలు దొళ్ళనిన్నకడపి యు లుట్ట, అరమీ మీలుట్ట కూరవన్న యిత్తుత్తజి. అధవా, ఒంకు కుప్పిళి చేసియుంటాళి అరస్సు నిశాంత కోళ్ళ పొళ్ళనిట్టు, అల్లి నిశాంతక్క వన్నుంటు. మాటుంటాళి, కుప్పి యొళ్ళనిన కడపియు లు ట్ట, చేసియన్న కారిసి బిడువరు.

—ఒ కడపియు ప్రతిబంధవన్న సిద్ధమాడువరుద్దా గందరె— ఒంకుగరి యున్న, ఒంకు రుపాయి యన్న తెనికు కొంటు యిరవన్న ఒంకు మేలె కెళ్ళగె బట్టు కొట్టళి, రుపాయియు మొదలు నెలుళ్ళి బిళ్ళువదు; యాకందళి, గరియ కూరదచ్చిమోదిందు అదర అంకవు బరు చొత్తదాదదరింద అదళ్ళి కడపియుప్రతి-బంధవు రుపాయిగింతళి జాగువదు. అందరే ఇవేయిరదు వస్తుగళన్న నిశాంత కొళ్ళ పొళ్ళగె కొడెయుత్తి యుక్తియిందిట్టు. అరకొళ్ళనిన కడపియు తి-నిదవంతెర కెళ్ళగె బిళ్ళువదాగె మాడిదళి, యిరదూ

ఒక్కేళ్ళ బాల్యవస్థ

—౮. ఒంటుమొక్కవాడ తర్కపి యన్నవి నా
కొక్క జొళ్ళగి చూడబట్టి, అదర ఒంటు పెర
ళ్ళగి ఒంటు నీటిసిన తుంటున్న ఇ ద్వొంటుపెరు
యొళ్ళగి అదక్కి సమంతోలాగువ ఒంటు బరు
దు కాళ కట్టిగి యుతుంతన్నకాళి, కొళ్ళజొళ్ళగి
వాంతర్భవన్నుంటు మాడలాగి, కట్టిగి యుతుంది
పెరటిందు కేళ్ళగిళ్ళియువదు; అంతకి నీరిసతుం
కట్టిగి యుతుంటిరుంత కడుకాగి తోరువదు. య
కంటిగి యిరవన్నుదు జొళ్ళగి చూగిదాగ, కట
గి యుతుంటిద అకాళదు నీరిసిరుంత తోర్పదిరువా
గ, అదక్కి కడియ ప్రతిబంధవు కిట్టాగుత్తదు;
అదరి నిమాంతర్విశేషదల్లి ఈ ప్రతిబంధవిల్లద
కారణ, అదర నిజవాద భావవు ప్రకటవాగుత్తదె
ఇదరింద తిళియువదేనంద్రె—

గతియల్లద్ద పదార్థగళిగె కడియ ప్రతిబంధ
వుంటాగి, సమానభావవుళ్ళ పదార్థగళు తమ్మ త
మ్మ అకారమాత్రగళంతె కట్టు కడిమె ప్రతిబంధవ

న్న పొందుత్తవే.

౨౯ ఈ కిళ్ళగిన ఆకృతి యుండ కవియ త్రిబంధ కవెంగ్రామ మృబకు సొంకర వాగిర్పిట్టిశోఁకరవాసా త్రవె (అ) పాత్రియంతేవ్రాం కు యిత్రగ వాకరాజినపాం- త్రియన్నతిగిదుళోంకు, అ కన్న (బ) తగరిన మేలెత్తి ట్టియాగిదట్టకూత్రిసు. అ- తగరిన మత్రభాగదల్ల ఇ- ర్తతిగిదు, అకళోళగిం కడిం కు (ఇ) కొళవి యన్న పాకు; అకళి (ఉ) త్రిబంధక చేసే యిరతక్కద్దు. ఈ కొళవి యాకి- ళ్ళకుదియన్న వాతాకర్షణక యంత్రవిదు కొళ్ళ గె పాకిట్టు, (అ) పాత్రి యొళగిన కవియన్న తెగి కుపాకు; ఆ మేలె (ఉ) చేసే యన్నత్రకువి, కొళవి యొళగిన మాడి వన్న ముట్టి, అకళి ళ్ళకుదియన్న ఇల్లి తోరిసిక పాగె (ఎ) నిరిన-

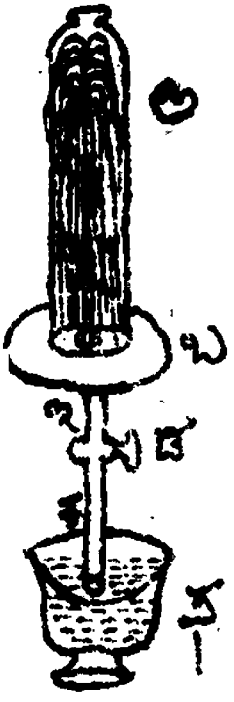

ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿ. ಅಮೇಲೆ (ಆ) ಬಿಸಿ-
ಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಿರುಗಿಸಿ, ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಿ-
ಗಿದೆ (ಅ) ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದು ತ್ರ-
ಚಿ. ಯಾತಂದರೆ (ಳ) ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ನೀರಿನ ಮೇ-
ಲೆ ಕವಚಯುಳ್ಳದ್ದಿದೆಂದು ಅದು, ಭಾರವಾದ ಪಾ-
ತ್ರೆ ಯೊಳಗಿನ ಬಾಕಿದಂತೆ, (ಇಗ) ಕೊಳ್ಳೆ ಯೊಳ-
ಗೆ ಯೇರುವದು. ಆದರೆ ಅಂಕೊಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಿಯ-
ನ್ನು, ಅಂದರೆ (ಅ) ಪಾತ್ರೆಯ ಒಳಗೆ, ಕವಚಯನ್ನಿಟ್ಟಿ-
ದ್ದರ ಕಾರಣ, ಆ ನೀರು ಅಮೇಲ್ಭಾಗಿಯಾಂಬ ಕಾರಣ-
ಯಂತೆ ಬೇಗ ಅಂದ ಹೊಗಬಹುದು (ಅ) ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿ-
ತ್ತಾಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಮೇರೆಗೆ (ಅ) ಪಾತ್ರೆಯೊಳ-
ಗಿನ ನೀರಿನ ಭಾರವು (ಳ) ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ನೀರಿನ
ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಕವಚಯ ಭಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಿಯಾಗುವದಾದ್ದರಿಂದ ಈ
ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಳುಗುವದು.

Lines from Jayamini.

కవితేయు.

జయమినీభారత.

కాళుతుషిదచంద్రమండలమ్రోగరుదను,
స్వాదరిత్రిశోంపొప్పుత్పత్తిదబళశోభ,
బాదరంబాల్దపిల్లిబ్రిసోట్టుగ్గిమోపో
సెత్తిసిచ్చుపోత్తతనయను,
బాహుబలదిందిదరక్షపోల్గదింపిదమ,
పాదయుగగనమార్గపోల్పడుత్తిరుగుచు,
గాసినతుబలంకంతుపోట్టిబాడుగాం
బ్రగడిమిశోంతుడు॥ ౨॥

అర్థం — చిచ్చుపోత్తతన మగనాడు మిన్చిన్నాళ్ళను తన్న పోల్చిన సామర్థ్యదింపత్రాంగుడుగలిగిన్న ఎతగడిమిబగల్గిన అనంతి శోంతు శోంజిగ వాసుదకాగి అంకాళ మార్గపట్టి శోంగువాగ, అం శుమిళియు కాళు విసిందు పిట్టియ్యిట్టి చంద్రమండలంతియు, గరుడను ఎత్తిశోంపోట్టు అద్భుతదకల్గదంతియూ, స్వాంతను

ಬಿಡುಂಥ ಬಳ್ಳೇ ಮುಂಮುಗಳ್ಳಂತೆಯು ಒಪ್ಪಿದತ್ತಿತು
ನ್ನ ಅಂ ಕುಮುಳಿ ಕಾಯುಂದ ಬಹುಂಗಬಲ್ಲ
ಕುಳಂಗಿ ಚೋಟ್ಟಗುಟ್ಟ ಯುದ್ಧ ಕೂಡುಲ್ಕೆ ಮುಂ
ಡುಕು.

ಮೂಡಲೇಳ್ಳ ಶ್ಚಂಗಳ್ಳನ್ನೊಂದುಕುಮುಳಿಂದುಂ।
ಜೋಡಿಸುವೆವೆನ್ನ ಚೇಳೆಂಡಿನುತಳರಿಯುಂದು।
ಗಾಳಿಂ ಬಾಣ್ಣೆತ್ತ್ರಿಗೊಂಡೊಳ್ಳುಬಿರವಜ್ಜನೆಯನಿ
ಬಶಂಕಿಯುಂಡು॥

ಮೂಡಿಸಿದಮಂಬಿಗಳ್ಳಿರುಬಂಜೇಗ್ಗಿಸಿಗಿ।
ಮಾಬಿದಳೊ ಮುತ್ತಿಗೆಯನೆನಿಮೇಳ್ಳನಾಕನವಿ।
ಬಾದಿಸಿ ತತು ಬಲಂಕವಿ ಪಿಲೆಕ್ಕಿಸಿದಮಂಸ್ಪ್ರವಿ
ದನಾಗಸದೊಳ್ಳು॥೧೪॥

ಅರ್ಥ- ತನ್ನರಥಕೆ ಮೂಡುವದಿಕ್ಕಾಗಿ ಏಳ್ಳೇಕುಮಿ
ಗಳ್ಳುಂಟು, ಇನ್ನೊಂದು ಚೇಳೆಂದು ಸೋಮನು ಅಂಕು
ದುಳಿ ಯನ್ನು ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಅಗಾಳಿಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಬ್ಬೋ
ಎನ್ನುವೋ, ಎಂಬ ಸಂಶಯುಂದ ಬಲ್ಲಂಥ ಮಂ
ಡಗಳ್ಳು ಕೂಡಿ ಎಂಟೂವಿಷ್ಟುಗಳ್ಳೊಳ್ಳಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಯನ್ನ
ಹಾಗೆ ಮೇಳ್ಳುಗಾದನನ್ನ ಚತುರಂಗಬಲವು ಜಕಿದು

ముత్రలాగి అరన్న అతను కాళ్లిన్నాళ్లకాడిల
కాళ మంగడల్లి చల్లపడిదను।

బల్లిగా బలంకంమెక్కిమాడి జోళ్లమం
దళ్లేక్కుతిరమేళ్ళి కాడనిలివాంబరిమాయు
గళ్లపిరనిమోసిదోళ్లుకరమంగొంతులాం
దళ్లేళదజోండినిన్నను॥

ఉళ్లుకువళి యాపనాళ్లనసుళుటకటనా।
నళ్లేనంయుళి బందుశిణకిచియిలాజీవ।
దుళ్లపేనాళ్లదుళ్లేళులాంగనంముత్రిగొం
దుళదిళిస్తొత్రిదగుంగ

అర్థం - ఆకాళ మంగళ్లిమండపదరుగో
ళువంత మేళ్ళిగాడనన్ను యిపాపనాళ్లన నీవెయు
కుంటు, ఎలవ్రో, సొళ్ళు మాయిదళ్లన్నలుంటుమా
ది కపెటిండి కుడుళి యన్ను తళ్లొంతులనాళ్లిన్
అదతిదళి, నిన్నన్ను యాపనాళ్లన బిటుబిట్టు బం-
దువళి? దుళ్లో, నిన్ను నామళ్లిదెన్నలిళ్ల
కొళ్ళి బందుశిణకిచి యు ఇన్నమేలే జీవ
వన్ను ఉళ్లిసికొళ్లుచినుతఆతనన్ను ముత్రి-

కొంచు బాణ గర్భన్ను ఎతిరతు॥

శాంత్రుని నోదిరుంగంతన్నపేజ్ఞాన,
మంత్రిగిరుళోంగోయ్యుగాలిగంపేగ్రనట్టు,
వంత్రాయ్యుబాణిన్నజాడుపాంబాణుత్రోగిమ
తప్పదిం అనతు॥

సంతతం రక్షిపకల్పస్థిగర్భంస్త్రజసిబల,
మంతపి పోర్కై మూంపళ్ళియుబాయుత్రుబా,
రంతాగిచోరమట్టుబాప్రపనస్త్రస్త్రమట్టుగ్ర
గ్రీయుగ్రాజిబాంత॥౧౬॥

అర్థం— అంచేత్తు బాడను అరుగి అంసేశియున్న కంచు అవళిగ అంబ్రాని, జీవపన్న త్రిగిరు కొంచుమ్రా యుత్రుపయుమన్నళిగ్రాప్ప అట్టిద బాగాయ్యు; నిన్న పెకాక్రమప్పుగాటాసొబాసు యేంచు మేత్తనాద- ను వసుత్రశట్టుమళ్ళి గర్భన్ను సుంపిసి అదంతన్నచన్ని గ్రాళ పెట్టిసి మూంపళ్ళనపేయుబాగి, అంగట్టుబాగిళి ముట్టబాగి అంకాటనదంచు అశ్రోషిసి యుసాత్రి యిందజోకటిత్తు

తన్నొళిగర్భమలదయత్రమతుబంచుళ్ళ,

ఎంద భుక్తుళ్ళ శోభ్దనింబడుశోభెటం।
చిన్నబడ జిక్కు జోగగన ఫీధరణిమీన
లాంచ్ఛ తోత్తబడుబుజిను॥
మున్న మాంబిదర జదమా మిగిమ్మబిబ్రిత్రి।
యుంనేగ్గుదలోప్రేరిగ్గనిరక్లోత్రాప।
దింనదిదభాత్సరంగడపెదదత్తళ్ళేళ్ళ భూళ్ళనా
త్రంబరజోగ్గు॥౧౬॥

అర్థ- తన్నజిక్కు అశ్వత్థదన్న మోచ్ఛ నాడనుళ్ళు కొండు అంగాళ్ళ వ్రోత్తనింబిట్టనింద భూమియు చిన్నబడళి అంగాళ్ళ బత్తిత్రోయిన్నోయింటువ్వాగియు, అమోచ్ఛ నాడను మోడలు మాబిద భూళ్ళయు మా యియు శింత ఇమ్మబి యాని ప్రేరిగ్గు మాబిదళోయిన్నోయిన్నోఅన్నవ్వాగియూ, రక్షోత్రదళ్ళ జోగుద సేనియు శాల జోవత్త దభ్యాయు అంగాళ దల్ల అత్తిత్తయు వాని ముసుకిత్తు.

పిటకు నిస్సాగ్ర తమ్మట భేరిగ్గనిము।
త్తటనాదమ్మగ్గజచ్ఛ ఆయుచ్ఛీంహారవం
చటులవాజిగ్గళుర మిటదరళసంకరిసుత్తిన-

కథదత్రక్షణ॥

బహిరంతరపరమరలంపరిశీలించుటయు బలు
ఘటనలాపాదనంపరుంతరదబాంధవ్యమా।
ఘటనగల్గుటాంగిపాంచ్యపరిపాటి బ్రహ్మాండపు
మంచోపాయంబుగనిపించు॥

అర్థం— నగరాలు, దేశాలు, ముంగాలవ్యక్తుల అంతర్లక్షణమూ, అనేకగ్రహిందిగదేశాంతర్లక్షణమూ తపిలరుదుకగల్గు కొల్గగడపాత్రల్గల్గు, చిరిపాపం కథగల్గు పాలుగల్గు పాప్పగల్గు, యుక్తశ్రేష్ఠపరిపాలకరు తోల్గుగల్గు పోత కొల్గు పవ్రస్థానపాప్పగల్గు అత్రిశోకరి అల్పపరంశాకర్షణమును, యోజ్ఞియు అంతిపగ్గా కూలిపోంచాని ఈ బ్రహ్మాండపు పాంచ్యపరిపాటి ఇంగు పెడియుత్రపోయ్యేనో అన్నదిగాని అంతర్భాగంగల లక్షణమయ్యు॥

ఎత్రబదసత్రగియుమోత్రంగల్గత్రలు।
కత్రలసి పోత్రమసిపత్రబల్గత్రగల్గ।
కత్రు ఘటకత్రజలయుత్రగలత్రజల్గనిర్గనేవ
మత్రబలకి॥

ಸುತ್ರಲು ಂ ಕಿತ್ರಶ್ರೋಲ್ಮತ್ರಗಟ ಮೋತ್ರಿಸಿ।
ಮುತ್ರಿನಡೆ ಯುತ್ರೆಲಂಕ ಮೋತ್ರಿನಿಲಸಿಸುತ್ರಿಲು।
ಕತ್ರಪಮುಲೋಂತ್ರಿಲ ಮರುತ್ರತಿ ಚಿಲ್ಲುತ್ರಮು
ಶಿ ಮೋತ್ರಂಬಿತ್ರಿಸಿಲು।

ಅರ್ಥ:- ಯಾವನಾತ್ಮನು ಸೇನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲ್ಕಾಲಿಯ ಬಳಿ ಸೆತ್ರಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದವರಿಂದ ಕತ್ತಲಾದವಿಯು; ಸಾಲಿಟಿಸಿದಂಥ ಕೀರ್ತಿಯಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿದ ಅಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಚಮುಕಿಸುತ್ರಿಲಾನು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಿಂದ ಆಕತ್ರಲು ನಿವಾರಣವಾಗುವದು; ಮಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ರಮುತ್ರನೆಡಿಂದು ಸೋಂಕುತ್ರಿ ಪಿಳ್ಳೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರಿ ಗ್ಯಾಯಿಲ್ಲದಾಗಾಯ್ರು; ಸೇನೆಯೊಳಗೆ ಚಾಮರಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ರಿದ್ದರು ಆದರಿಂದ ತಂಗಾಳಿ ಯು ಹುಟ್ಟಿದ ಮನ್ನೆವನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವದು.

Chidamanikayana

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ.

ಸಿವನಿಮ ಮೋಹೋಹೋಯಿನೆ

ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಸಹಾರ್ಥಂ ಮೋಹನೆನೆಡಸನ।

వ్రవర్తిగడగమువిపిం

దుపేంబ్రప్రాయుతల్లగోత్రంబాడం,

టీ॥ పిపీ పిపీ ఎంచు పోపోఎంచు ఎపి ఎంపో
పి నివారణార్థం విల్లనువర్థం సావనివ్వరు ప్ర
ప్రసాంబుకు బవనే బవనేఎంపోపి సిద్ధార్థం సంగ
డ పేంబర్థం గడగడ మంపి గడగడపిఎంపోపి కసవవ్వ
వర్తి నగువ్రవాకం బరిదు మేంబ్రప్రాయుడ్డు
బరిదు మేంబర్థంకల్లనుడం బాదం సేంపం బాదం
ఎంపాగులుడు॥

పరివిధి యింపాఅ ఆ ఆం

చిరదు విస్మయవిదంబనంప్రసవసుమ,

స్థిరిబార్థం పోగ్గు ఎంబుడు

పరిదుసిం ప్రార్థం పోగ్గ ఎంగినవిధిలు,

టీ॥ పరివిధియింపి తరువాయింపి ఆం ఆ ఆం
చిరదు ఆం ఎంబ ఆ ఎంబ ఎరదు శబ్దింగ్గు
విస్మయవిదంజనం పోగ్గవిదంబనంగ్గ ప్రసవ
సుమస్థిరార్థం పోగ్గ ప్రసవసుమం కాసిన
ర్థం దల్లి పరిదుం విశేషాని అసంప్రార్థం పోగ్గ

అనుస్వారాక్షరములు అం అ ఎంబడు అం అ ఎంబ
శబ్దం త్రయోదశస్వరములు త్రయోదశస్వరములు
స్మరణాతిశయ మంత్రము
పరిగత్వ నిసిపత్ర్ఫలికే కమ్యోయం బిందు
చరణం బంధను మంత్రమోర్ధ్వ
కళాకళాకళాక

కథదత్తస్తుతి॥

పటిశపిపపశుశలంపిటకేంజిపోయ్యుబలు।
పిటశాపిపిపిపిపిపుత్తరదపోట్టి చూ।
భటదళ్ళోంబాపిపెంచ్చుపిపిత్రిప్రాంతపోటి
పిం పోటియుగపిపిపిపిపి

ಸುತ್ರಲುಂ ಕಿತ್ರಶ್ರೋಲ್ಮತ್ರಗಟಪೋತ್ರಿಸಿ।
ಮುತ್ರಿನಚೆ ಯುತ್ರಲಕ ಪೋತ್ರಿನಿಲಸಿತ್ರಿನಲು।
ಕತ್ರಚಮ ಹೋತ್ರಿಲ ಮಕುತ್ರತ್ರಿ ಹೊಳ್ಳುತ್ರಮು
ಕಿ ಪೋತ್ರಂಬಿತ್ರಿಸಿತು।

ಅರ್ಥ:- ಯಾವನಾತ್ಮನ ಸೇವೆಯೊಳ್ಳನೆ ನಾಲ್ಕಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿರ್ಪುದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಕೈಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲದೆ; ಸಾಂಗತಿಸಿದಂತೆ ತೀರ್ಥಗಾಡ ಹೊಂದ್ದ ಹೊಡ್ಡುಮನ್ನಗಳನ್ನು ಒಳಗಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿಯಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಚಮಕಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಆಕತ್ತಲು ನಿವಾರಣಾಗುವುದು; ಮಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಸಿಹಿಯೊಂದು ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾಗಿ ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಯ್ತು; ಸೆಲ್ಲೆಯೊಳ್ಳನೆ ಚಾಮರಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರಿಂದ ತಂಗಾಳಿಯು ಹುಟ್ಟಿದನ್ನೆನ್ನ ನಿವಾರಣಮಾಡುವುದು.

Rakshamanikaya Rama

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ.

ಸಿವನಿಮ ಹೋಹೋಹೋಯೆನೆ

ನಿವಾರಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮೋಕನೆನಿಪಸನ।

ప్రవర్తిగడగడమనే పిరి

దుపంబ్ధప్రాయుతల్లసోత్తంబాదం।

టీ॥ ఉపేక్షా ఉపేక్షా అంటు ఉపేక్షా అంటు ఎవి అంటు

ఇ నివారణార్థం నిల్లనువర్థం సావనివ్వరు ప్ర

ప్రసాంబుడు బవనే బడవనియంజోడి సిద్ధార్థం సం

ప సంబర్థం గడగడ మనే గడగడ అనిజోడి ఉసవప్ప

వర్తి నగు ప్రవహారం బరిదు మంబ్ధప్రాయుండ్లు

పరిదు మంబర్థం తల్లసుదం బాదం సుండం బాదం

ఎంబాగులుదు॥

పరివిధి యుంబాఁ అః యుం

బిరదు విస్మయుదిదంబనంద్రవసమున।

స్థిరంబార్థం జోర్కుం ఎంబుదు

పరిదు సంధ్యార్థం జోర్కు యోగినపేక్షిం

టీ॥ పరివిధియుంజే ఉకుతాయుంజే అః అః ఎం

బిరదుం అః ఎంబ అః ఎంబ ఎరదు శబ్దంగళు

ఎస్మయుదిదంజనం జోర్కుదిదంబనం గళ్ళ ప్రసన

సుమస్థిరంబార్థం జోర్కు ప్రసనసుమం కాణిసన

ర్థం దల్లి పరిదుం విశేషంబాగి అసంధ్యార్థం జోర్కు

అనుస్వారార్థకములగును ఉఁ అనుటకు ఉఁ అనుట
శబ్దం త్రయోదశవిధం త్రయోదశవిధములు

స్మరణవిచారమంత్రణ

పరిగతవిసిసిక్కుకొలికి యిట్టి యింబిలం

బరసిలుకను మతిచోర్చి

నిరాకరుచ్చారమతిచారనిచోర్చి॥

అర్థ॥ ఎరిగి ఎరిగి ఎంతు ఏవి ఎఎఎంతు ఎంతలు
ఎంబ శబ్దంగల్ స్మరణవిచారమంత్రణపరిగతం నిసి-
కల్లు విచారకల్లు సంబుద్ధియల్లు ఎల్లప్పుడు ఏ
నిసిక్కులు అతిచారనిచోర్చి నిరాకరుచుట్లు బల్లవం
బల్లతిక్కాంసెంచి అనుమతచోర్చి అనుమతకల్లు ఎ
రం ఎరాం అకు అకు చరాం చరాం సెంచకాపా
లుకు బదుకుదు॥

మత్రంబుకు మేగరక్షణ్ణ్రి
శ్రీగ్రామగదల్లు యానుమంబక్షణ్ణ్రి।
మంత్రంగల్గరమి అరిగల్
సుత్రంతరగ్రాక్షణకల్లు చేర్చల్లదుక్కు

అర్థ॥ మగరక్షణ చోర్చి అమ్మేతి ఎంబక్షణకల్లను

త్రి, మత్రి అంటు అంటుడు అనుశబ్దం అక్షం అను
టుడు ఎల్లి మూడు అంటుడు పొర్గ నెల్లి మూడు అ
డు పేర్లక్షరాలు ఎల్లాడు అంటుడు ఇడు అడు అడు
అడు అడిగ్గ అడు అడు అడు అంటుశబ్దం గ్గ అయుగ
గ్గ అక్షం అక్షలు మిత్రం స్త్రమియు తత్పర్యాయ
ల్లి ఎగ్గడు అంటుడు పేర్లక్షం పేర్లక్షం అంటు
డు అక్షం అక్షరు॥

సనే యనంబుడు నిత్యార్థా
వలంబిడు నీనే యుమత్రి యుత్రి యనియుం।
బిల యిసుగు నంత్రార్థోం॥
జ్ఞలాడు మూనార్థ యుగ్మము బుద్ధాల్పకరం

బు॥ సనే అంటుడు సనే అంటుశబ్దం నిత్యార్థాన్ను
బి నిత్యవాదర్థాలల్లి అవలంబముల్లడు చుంచనేయు
డు అంటోడేయు అత్రి అత్రి అనియు అత్రి అం
టోడు అత్రి అంటోడు శాబ్ద కలం శబ్దజ్ఞలిండి త్ర
ల్లి థోం॥ జ్ఞలాడు మూనార్థ యుగ్మం త్రార్థాన్ను
న్న యు అర్థ వేంట ఉజ్జల త్రకాశ మూనవాడ అను
మూనార్థ అనుమూనార్థ వేంట యుగ్మం యిరవళ

అ ఉ అ ఉ ఋ ఌ ఎ ఒ ఎ ఒ ఎ ఒ

త్రి, మత్రి ఎంటు ఎంబుడు నాలుగక్షరి అక్షం అగ
బుడు ఎల్లి ఊనుం ఎంబుక్షరి పొల్ల పెల్లి ఊనుం.
డు పేళ్ళక్షరి కల్లి ఎల్లి ఇడు అడు అడు
అడు అడిగ్ర అడు అడి ఎంబుక్షరి గ్రహ అయుగ
గ్ర అక్షం అక్షలు మిత్రం స్త్రీయుం త్రిగ్రాక్షరి
ల్లి ఎగ్గడు ఎంబుక్షరి పొల్ల పొల్ల పొల్ల ఎంబు
డు అక్షం అక్షలు॥

సనిలయుంబుడు సిత్రాక్షా
పలంబిడు పొంగిడు మత్రి మత్రి పొలయుం॥
భిల యుసుడు ప్రత్యాక్షరాం॥
జ్వలాడు మూనాక్షరి యుగ్గడు బుగ్గాక్షరం
బిలు॥ సనిలి ఎంబుడు సనిలి ఎంబక్షరి సిత్రాక్షరాం
బ సిత్రాదక్షరి కల్లి బవలంబముగ్గడు పుంబుడు
డు ఎంబొడిలయుం అత్రి అత్రి ఎనియుం అత్రి
పొడు అత్రి ఎంబొడు శాక్షరి కల్ల శబ్దక్షరి త్రి
క్షిరోజ్వలాడు మూనాక్షరి యుగ్గం ప్రత్యక్షరి త్రి
క్షి యు అక్షరి పేంబ ఉజ్జ్వల ప్రకాశమానవాడ అను
మూనాక్షరి అనుమూనాక్షరి పేంబ యుగ్గం యిరపక్ష

అలు అలు పతిలాయిమిగుం శ్రీమంతవత్సులు॥౪॥

అదుమంబుపేరకుమదుగుం

సిదుచ్ఛబూధ్రజోళ్ళమిబ ఒంబిబుళ్ళ।

ద్విదుగప్పిదశ్రంశాస్త్ర

శ్నేమంబులాక్షీపాధ్రజోళ్ళతిమిగుం।

టీ॥ అం అంఎంను ఉం ఉంఎంను ఎంబిపేరమంఎం

బ్ర యిరకు రూపంగళుం సిదుచ్ఛబూధ్రజోళ్ళ

సిదుచ్ఛబూధ్రకళ్ళు అదుగుం పేరుగుగి యుప్ప

బు ఎఎఎంను ఎఎమింను ఒఒఎంను ఒఒమిం

కు ఎంబలు ఎంబిశబ్దంగళ్ కట్టిదుం అప్పిగా

బి ఎశంశాస్త్రశ్నేమంబులాక్షీపాధ్రజోళ్ బళ

గా ఎశంశియు స్త్రశ్నేమం అక్షీపద అధ్రజోళ్ అ

ధ్రకళ్ళు ఎంబిదుంబులు॥

Description of Countries

ದೇಶಗಳ ವರ್ಣನೆ.

ತುರ್ಕಸ್ಥಾನ (ಕಾಶ್ಗರಿಯ)

ಭೂಮಿಯ ಒಳಗುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದಸ್ಥಾನ ಒಳ್ಳೆಯ ತಗ್ಗಿದಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಕಾರಂತಿರುವಳ್ಳಲ್ಲಿಯು, ಕಾಶ್ಗರಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಕಳ್ಳುತ್ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರವರು ಅಗಬ್ಬ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುದಟ್ಟ.

ಕ್ರಿಸ್ತ ಮುನ್ನಲ್ಲಾನೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಪ್ರಸ್ತೇಯ ದೀಕ್ಷಮಣಿಕಳ್ಳೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯೂರೋಪ್ ದೀಕ್ಷಮಣಿಬರು ಮೊಹಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮುಸ್ಲಿಂ ದೀಕ್ಷಮಣಿಯಿತ್ತು. ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಚೀನಿ ಒಂದು ವಿಧದ ದೀಕ್ಷಮಣಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ— ಕುರ್ದಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುರ್ದರು, ಪರ್ಶಿಯ ಮೈನರದಲ್ಲಿ, ತುರ್ಕರು, ಸಿರಿಯದಲ್ಲಿ ಬಿಮೂಲಿನ ಅರಬರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅವಿವೇಕಿಗಳಾಗಿ ವಾಸಿಸುವರು. ಬಸ್ಥಿತಿಯ ವಶೇ ಅಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚೊಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಯವರ ಮಾಸ್ತ್ರಿಯರು ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಕಳ್ಳ

ಅಂತಿಯಾನಿಯನ್ನರೂ, ಜಾಜ್ಜಿಯನ್ನರೂ, (ಕಳಿಯದ ಪ್ರಾಂತ) ಕೂಡಕಟ್ಟಿಬಹುತಲುವರು. ಅಮೀನಿಯದವರು, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಟ್ಟಿಸರೂ. ಸಿರಿಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತ ಚೊಳ್ಳಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ನರ ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರ ಜೆರೂಸಲೆಮ ಪಟ್ಟಣವುಂಟು; ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ದೇವರ ಗರ್ಭಗುಡಿಯುಂಟು; ಯೆಸೋಕ್ರಿಸ್ತನಾ ಇದೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬೆತ್ಲೆಹೆಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸೀರಿಯನ್ನೌ, ಬಾಬಿಲೋನಿಯನ್, ಯೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದವು. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ನೋಡತಕ್ಕಂಥಾದು; ಹಾಗೇನಿನವೆ ಬಾಬಿಲನಗರದವರೂ.

ಕಳಿಯನ ರಾಜ್ಯ (ಮೊಂಗೋಲಿಯನ್, ಕಾಕೇಸಿಯನ)

---

* ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸೀರಿಯನ ಜನರಿಗೆ ಅಮಾಲೇಕರೆಂತಲೂ, ಬಾಬಿಲೋನಿಯನ್ ಅಥವಾ ಸಿಲ್ಡಿಯನ್ ಜನರಿಗೆ ಮಿಲೇಕರೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳ್ಳವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿದಂತಿರುವುದರಿಂದ ಇರುವ ಭಯತಕ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹೆಸರುಗಳ್ಳವೆಂದೆಯುತ್ತಿದ್ದರು——

కాశీజనపదవేశియు ప్రాంతగళ్ళ భూమిఫలవు-
ళ్ళద్దు. ఒళ్ళలుతవతతతక్కమట్టిగె. జాజిణియా,
సిగాణియా, ఆమీరాణియుభాగగళ్ళ నివాసిగ-
ళు కాశిసియువ్వరు. ఇవరల్లి బ్రిస్త్రీ, మునుగ్గా
ని ధర్మగళు. ఇవరల్లి స్థితవంతరూ కుళ్ళగళూ
యింతు యిరువు భేదగళు. స్థితవంతరు తమ్మ
తమ్మ కుళ్ళగళ్ళ అస్త్రిమోదలాదవుగళ్ళగె పాణి
భాక్రస్థరు. ఈ జనగళ్ళ తమ్మ సౌందర్యదల్లి
కిణ్ణు మక్కళన్ను వదకేశక వ్యాపారగళ్ళగె మాడు
వ నడతె యు పొణాతవదిందదె. ఇవరల్లి మా
రువర్తమానవిసి కొళ్ళువదకూ బదుసంతోషవ
పడుత్తారె. యాకందరె. ఆకణ్ణు మక్కళు మం
దె ఆస్త్రిపంతకాదరు కుశగర జనాసమూహవల్లి-
కరమనుబిందవాసిసువదు నిత్యవు. ఉత్తరద-
క్షిణదేశగళల్లి మాంసోలు యన్నవరణవయిది
దీమారలూడకారుజనరు. ఇవరల్లి కెట్టిన అ-
రాధనె యు నడెయుత్తదె.

సి బీరియు రక్షిసళ్ళ బహాళ్ళ. భూమియు.

మేలై యావాగలూ బహుళ బిద్దిరుత్తదె. ఒనే
అక్షత్రత్రరఉత్తరకల్లియూ, యేనిసిదొళ్ళ-
యు పూవదల్లియు ఉళ్ళలుత్తవ యేషుమాత్ర
ప్రానదేయువరిల్ల. త్రికల్లవనేక యల్లి స్త్రీబ్రహ్మ-
త్వ నదేయుత్తదె. తోరద వజ్రాదిగళ్ళమిసిగళు-
బళ్ళ. వ్యాపార తన్నానదేయుత్తదె. చిత్రన-
మేలే జారుత్తహోగువ స్త్రీజ యెంబ బంది-
యు మేలే పశుగళన్ను ఒయువదుదు. అవుగ-
ళన్ను నాయిగళూ, బిగరగళూ యేరిసియుత్తదె.
పూవదే భాగదల్లి నేలదొళగే సిక్కువల్లిద్దల్ల
న వ్యాపార బహళ. వ్యాపారదొళగే కణ్ణు
బరకూడదు; జీవదింద బరువ దక్షా తొప్పల
పేళణద స్థళదల్లి ప్రయోగిసల్పడుత్తదె—
జనకవన్ను బహళ అంగలు; సుమారు నేపా
లు మాత్ర యూరోపియన్సు (స్త్రీస్త్రీ యు-
రోపియరు) పనక కాదవరు అపరాధిగళన్ను
సి బారియు దేశక్కు బహిష్కారక్కే కళు
సుత్తారె; అవరు మనెగళల్లి కట్టి మాడుత-

ಕ್ಷದ್ರ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಮೊಂಗೋಲಿಯನ್ನವರು
ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರು, ತಿಮಿ.ವ
ರೂಡವರು ಸುಮಾರು ಸ್ಥಿತಿಯವರು. ಸ. ಗೂಂಡಿ, ಮ
ರಲ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೂ ಹೊಂದಿದ ಸ್ನೇಹಕುಲಗಳು-
ತಿರ ಗಾಮ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವರು ಇವರಭಾಷೆಗಳು ದ್ರ.
ವಿಡ ಚೇಷ್ಟರ ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಾದ
ಪೂರ್ವಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಚಕ್ಮಾ ಮೊದಲಾದ
ಕುಲಗಳು ಹಲವಾರು ಕುಲಗಳು ಸಿಲಹೊಳ್ಳಗೆ ಹೊಂದಿದ
ವನ್ನು ಅನಿಸಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ; ಇವರು ಬಹುಸ-
ಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವರು. ಕಾಡುಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವ
ತಂತ್ರರೇ. ಅವರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮನ ಯೆಂಬ ಕಾಡುಜ
ಮಂಡಳಿಯುಂಟು; ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಮ್ಯೂ
ನಾನಿಸ್ಟ್; ಇದೇ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಈಗ ನೆಲಸಿರುವ ನಿ-
ವಾಸಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದುಚೇಷ್ಟರ ಕಾ
ಡುಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿನವರೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ,
ನೆ ದೋಷ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಲಾರದಾಗಿ ಯವರು ಕರಣ
ಮನ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಚೇಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅ
ವ ಸ್ಥೇಯೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ!!

సైత్రంత్రాతారీ- (మంగోలియన్, సైబ్రిరాకేసియన్)

(యుక్రేనియన్)

ఉసుబిన జ్రిశేబుకర్గ. ఖోర్గర్గ ప్రదేశగర్గల్లి పెళ్లలతన జన్మనినదేయుత్తది; యిల్లిరోఅత్యుత్తమ తరద ఫలగర్గూ, శిల్పియనిడగర్గూ కుట్టుత్తది. జీవనుమదారుగర్గుళ్ళ (దుష్టగర్గు) ఓంటిగర్గూ, కాలనలుల్లియుళ్ళ తురిగర్గూ, ఉత్తమ తురిగర్గూ, ప్రసిద్ధనెళుగర్గు. వ్యాపారదెల్లి జాతినదేయుత్తది.

గ్రామసంసారమత్తద మూసల్మానరు. వళియున్న వర్గ అవిగాగదు ద్వేషిసదబాగి ఇవరాదకూడ్వేషిసుత్తారె. ఈ దేశదవరు, అథవా అవరు (అదనరు) కాజ్రయిల్లి కాళ్ళూరగర్గల్లి మాత్రవదంతినదేయు దేవ్వేసుత్తారె. జనరు దేవ్వాగి కుటుంబస్థితియవరు. అవర్గల్లి ఉళ్ళుజిగ, తాజక, తుర్కోమాన, కిరి, మొదలాద అనేకతెలగర్గు. తాజకరు ముఖ్యవాగి గ్రామగర్గల్లి వాసిసువరు కెలజాతిగర్గు తుళిగాలదల్లి మాత్ర గ్రామగర్గల్లిరుత్తారె.

ಉಳಿದ ಮತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಯೇ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಿಯು ಹಾಲನ್ನು
ದ ಬಿಂದು ವಿಕ್ರಯ ಮಾಡುವದೂ, ಅದ
ಮಾಂಸವನ್ನು ವದೂ ನವತೆ ಬಹುದು. ಈ ನವತೆಯು
ಮೊಂಸೋಲಿಯ ಸೀಬಿರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯು ಬಹುದು. ಇ
ಯ ಜನರು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಯೇನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ
ಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತ್ರೇ ಹೋ
ಗುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಪಕ್ಷಿಯ
ಟು. ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯು ಮೊದಲು ಇದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಶ್ರೀಯುತ ವಿಜಾಪುರದ
ಹಾಲಿಗಿಟ್ಟಪಾಠಿಗಳು.

(೧) ಶ್ರೀಮದಮಲ ಸಾಂಬಶಿವನಿಗೆ ಬಾಯಿಕಸ
ಕೊಪ್ಪಳ್ಳಿ ಪಡಂಗಳ್ಳಿ ಎಕಸಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದಿದೆ.

దీమ దావన్నదేశదసుంవిస్తారుంత్రిగిదని
తనోవీసిరశోర్గ్।

భూమియోర్గ్శరసాసక్తపెగ్గిరనోఁధరుత
ప్రేమచోర్గ్తేప్పిరలుతిర్దువడుశిక్షిసిశి.
సోమగంగాధరీశీరచోర్గ్సోఁపాల
ప్రిష్టనోలుమయోర్గ్పేడువిను।

అవశేయోర్గ్సోఁడినీకనెళ్గలోకంపినిం
దావశేతీక్షనళ్గిరగ్గసెసోంపినిం
దావదింపినిబ్బసెళ్మోరవవసుంతివింబా
భారిపెబసిలస్గుదు।

అవశేయోర్గ్తురసిగదనేగ్గదింపినిం
దావజవగ్గుత్రిక్షిత్రాలూపసింపినిం।
దావప్రాంత్రదిశిమ్మకగ్గసెపళోంపినిందు
లనాపసిత్రిమేరదూ।

(౩) శితపక్షముఖదంతిచంద్రచూడాన్వితం
కృతభుజసగరదంతి చారుకంఠాయుతం
కరునాకరన బిలోనవఁభరయంగ్గుంమదు
పియోర్గ్నాగవల్గ।

సుతమహాబ్జావనంతుతిమాలోక్షణ
చతురగభిగ్రహంయశంశోనిదసింగతిం
అతుల్యభటసంప్రేరుమునిజాతకారి యుం
నీ యుమోగాలామవ్వ।

(౪) స్త్రీయుటూరుగల్గితమ్మయుసద్వర్తనోపేతు
శ్రీయుతనిమునుసాటియుఅభిజాతకమ్మదింతు
నీయుమంతిందచెగభిగ్రహపలవృత్తులగ్గం
బీక్షవృత్తకరంతిమోక్షం
క్షయుక్షితచేంతుకరాజుంతవిప్రతతం
ప్రియంపుపుత్రదేవతాయుగోత్రసేవ
తేయోగ్యాంసరసియుగుణోపేతతోం
బైరుపుబాల్యగల్గినిల।

(౫) సోగిగుణిగుణతరుణిస్తాను తన్నాత్మయుం
నాగవల్లవధిగుపటిస్థితి
వాగిలానశిమిత్రనెంతు యూలుకుగల్గిలు
గ్గ ఎల్లిదవ్వ।
బాగిదవ్వబాల్యమోంబాల్యశక్తిగాంబ
యోగవవ్వశవత్సరగల్గిన్నసింగత-

మోళిలాకుస్థత చోళ్ళేసువసువాసినిఎం
ఠంజిపళ్ళపొంగపక్షా!

(౬) వణిగిసువక్షాకు ఎచ్చోయువ్వక్షమళ్ళం
మోణాకుక్షదిశకుళ్ళిపనసాంధిళిబళ్ళం
నిణాగళ్ళబ్బిల్లిబరుసిరగళ్ళం బరుటక
రుతిగళ్ళబ్బా!

లూణాగినసాన్నిమోత్రిగళోలలనూత్రయ
పట్టమంబెరపుక్షిరిగడనబుగడల్లిమోల
పణ్ణాదువరంకి నిలసిరువపక్షల్లిల్లింగయుక్షిగ-
ళాత్రమద బిలూ!

(౭) బసెబుగాళ్ళగళ్ళుబుమువళ్ళిపంతే-
త్రిక్షిదిళ్ళిక్షోలుకుస్థక్షకుపిసిపరంతే-
ఎసిపత్రోళ్ళిళ్ళబట్టిమోళ్ళుసాలుబంతి
స్థైకుస్థక్షతే యింతు!

ఎంసతిదనిరితురగ్గానసమోదపిరంతి
పసరిసువక్షిబంబాపెరపళోళ్ళపరంతే-
వేసాళిలాతిక్షబోడపిక్షుకుళ్ళమనరం
త్రిమలనాక్షమాతేయుంతి!

(౮) జనరిగుపడుతనిదిక్షకివచాస్త్రని ఆగదిం
మనతరమి దెంచినవశిమరగళ్ళిమరదిం
దుస్సతజీవస్థానత్రిక్షణగళ్ళిస్తరదిం
పౌకాణాసిద్ధిచినసి।

దగిదుబరువదిక్షిపుదిగళొంత్రిపిళ్ళులిదాగు.
చుదతిపావనసోమనదిఇదుళ్ళతరుం.
దిగిదళి బయుల దేశిగళనిమలుతరిం.

లనాదరి దెంబళి।

(౯) పద్మమాలళిగివవక్త్రమిం బందదిం
పద్మాక్షి ఎనిసి వాక్షీణతపుత్రనవతరిం
విద్యార్థిగళ్ళిగోత్తరమోగలన్నదేశిగళ్ళిన
కళ్ళెసుతం।

ఆద్యంతమంగల తాణప్రతిక్షిగళు.
మధ్యసిద్ధరదిపోగాణామవర్ణనియు.
తోత్తరమిందినిసిందిదివిక్షుంబాస
శిశోళ్ళరు రేతినద్యతాగి

రా॥ కా॥ శాలా పత్రికద ఎఱింటకు ఉపకరిసి.

౧ నాను తమకు జీవితకాలంబు పిసిదంబి మీ॥ నా శేష ప్రాణ వరుసనసి పట్టింత మాత్రి ఉన్నిసామాను నాల్గుత్రింగళ్ళ వాయిరు. ఆరకూన్నిన్ను ఏను నిమాత్రి కుక్కం కొట్టిల్లా. అం కూడుపిసబట్టి నాను ధారణా తదిందు అజ్ఞాగళ్ళన్ను కళుపిసి దాన్ను అరకలుత్తరవు ఇన్నుళిక్కిల్లా. ఆరకే ఇవరకడియుం దానిమాత్రిదూరుకు శిశువరిగూ మీ॥ ఇవన్నిక్కళ సాళిబరిగ్గ నానాయావవిధ దలజ్ఞి యన్ను కొట్టు ప్రాప్తియువదిల్ల. ఆరదరింద నసగిసన్నమజకూరు మీ॥ ఇ॥ సాళిబరవళిసి మీ॥ పి హాకలక్కె యావదూ మూగగ్గి బుళ్ళంకులల్లవాదకాగ ణ అ దటగిత్తిళ్ళసెత్తక్కె పెంగతిగళ్ళన్ను పెనిశిపెంగతిగళ్ళన్ను నాను ఈ ఎప్రిలత్తింగళ్ళదళాలాపత్రికయల్లి ప్రకటిసిద్దేనె. ఆ మజకూరువన్ను మీ॥ ఇ॥ కోశిగళు నోడి అదరవిచారణెయన్ను మాడ బేళుంబదిక్కెనన్ను ఉద్దేశవదు కొట్టు బేళి యావదూ ఇల్లా.

— నాను బరదపత్రదల్లి సవదత్రిశాలయల్లిదిద్ద కొంకణాప్రవన్ను నేమసిద్ధాకిరు బరదిద్దేనె. నీవు

[illegible] కొంచెపరచి, ఈ మనుష్యానుకరణ
[illegible]నల్ల. అదే శేషవిజాతీయుడనిస్తాడు. ఆచా-
[illegible] తద్వారా గుణవంతుడు, మాధుర్య
[illegible] ప్రాణి యనునది బ్రహ్మణ్యశిల్పిగ కొంచెపరచ
[illegible]ంబ [illegible] ఇనిండ శరీరయుక్తుడగుచు. ఆ
[illegible] ఆతనికి కొంచెపరచెనను బరిచ్ఛేదిని.
ఆతడు యావజ్జాతీయ బ్రాహ్మణవేషధారియగు తన్నద
[illegible] యన్న అరియుగడను ఇచ్ఛాపేంయుడు ఇచ్ఛే
[illegible] జాత్యయి జోగుచు చేశే యూడ [illegible]

[illegible]

[illegible]

శాలాపత్రిక.

పుస్తకము ౬ పాంచిక ౩

టిళ్ళగాలి, జునగులు ఇవి.

Natural Philosophy.

పదార్థవిజ్ఞానము.

౨౦ కవేంయుభారము— కిళ్ళగిన ఆకృతియుల్లంతో రసిదంతి మిత్రాళ్ళంటుబట్టలుగళ్ళరడు ఇడుత్తనె. కిళ్ళిన బట్టలన మీద మేలువడ్డ కట్టు బారలాగి, అంతు గళ్ళ అంచుగళ్ళ బింద్రళ్ళొందు ఛట్టియాగి కొండిరొంతుకవి-యన్ను ప్రతి బంధిసుత్తనె. కిళ్ళిగిన బట్టలన (అర్థ గోలన) బిడదల్లి (౫) యింబకొండు ప్రతిబంధకవిల్లదే యుంటు; ఈ టిలేయింద ఆ బట్టలన బిడదొళ్ళిసి, దళ్ళన కైయ్యిం ఈవ మాడుత్తిద్దుదు మూరదన్ను

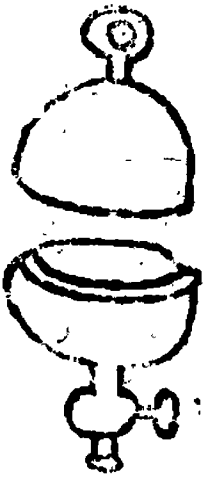

[illegible] తేలియుంచవలసిన అనుకూలతానాత్ర
[illegible]. ఈ కేంద్రనిష్టిలన యుగ చూచినప్పుడు
యన్న వాతావరణయంత్ర పరిత్రజోళగ కూర్చిని
[illegible] బట్టలన్న అదరపెట్టి పట్టాకాక, [illegible]
[illegible] తిరుగిసి, కొళ్ళకి యుపయోగపడ్డ తేలి అంతో
[illegible] వాతావరణీకయంత్రవ్యాపారవదసి. ఈ యేక-
[illegible] [illegible] గల్గవచువిసిక్కడవేయన్న త్రిగిరుకాకు.
[illegible] వాయు (కర్ర) చేతిలోయున్న చిన్నతంగిసి, కొళ్ళ
[illegible] యుపయోగపడ్డాగి కొళ్ళకి యుపయోగపడ్డ తన్నము
[illegible] అంబట్టలు గల్గన్న వాతావరణీకయం-
త్ర జోళ్ళగిరి [illegible] అంశ
[illegible] బట్టలు [illegible] వృంటాక గోలాకారాన
[illegible] యుపయోగపడియుల్లపడేయుళ్ళాగ ఎడ్డు, కొ-
ళ్ళకి పడేయుండ్లడకారణ యిరవయ్యాబట్టలు గల్గు-
ప్రాంతశ్రేణి అంట్టి కొళ్ళుత్తుకి. యిట్టజగ్గి
[illegible] పోరకు వదిల్లి. ఈ బట్టలుగల్గ బాయియ
[illegible] ఫలవ ప్రతిప్రాంతు పట్టాకు ఇంటిగిగ్గ-
[illegible] గల్గంకి పోరగిన పడేయుంద బట్టలుగ-

[illegible] బట్టలన్నీ [illegible] అగ-
లు [illegible] బట్టలుగట్టు [illegible]
[illegible] అరుగుమీద [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

బట్టలనొళగిన పారజళ మేలనపవియభాగ
దింద బేండి నొళగిందనిర్వాతశోళెదొళగిళి
దు అత్తిమనోళరళ్ళు, సాక్షిగళు అవరిళ్ళియు
మళియ రూపదింద కేళగె బిళుపరు.

౩ శిలళ నిర్వాతశోళెయల్లి కేళగిన కుటుంబియ మూరు, అదళ్ళె దప్పవాదరూ-
పగళ తన్నుట్టియనిట్టు, అంతమధిక-
ప్రదల్లి మొందు సెల్లిత్రవన్ను తెగెదిరుత్తారె.
ఇంథాదొందు నిర్వాతశోళెవన్ను తెగెదుకొండు
అదరతలె యొళగిన పత్రదొళగిందమొందుతంతి
యు దాను. నంతర మొళగె బొదతుదిగె మొందు
కట్టిగె యుయంతన్ను కట్టి అమేలె నిర్వాతశో
ళెదొళగె మొందు బట్టలనొళగె పారజదాకట్టు,
నాలా కేషగళన్నుపాగనడిసి నిర్వాతశోళెదొ
ళగె నడువె యన్ను తెగెదిరుదాను అమేలెతంతి-
యన్ను కేళగె ఇళిబిట్టు, అదరతుదిగెకట్టిదక
ట్టిగెయంతు తన్ను పారజదబట్టలనొళగె మొళ
గిసిదె. ఇష్టాగమేలె యంత్రద ప్రతిబంధక-

టిగేయున్న మొనః త్రిరుగిసి, నివాత కోళ్ళ-
చోళ్ళగే కవే యున్న బట్టు కొంటు. తరువాయక
ట్టిగే యు తుంబన్న బట్టలు నోళ్ళగిందత్తిగిదువే
బిదు నోడుతు; అదరే అదళోళ్ళగిన సొళ్ళిద్ర
గళల్లిల్లపారజవేతుం బిళొంతద్దు కొంటు బ-
రువదు. యాకందరే నివాత కోళ్ళ చోళ్ళగిన
ఛిద్ర గళల్లి శేరికొండ కవే యిల్ల హోగిత్తు.
ఆ మేలేకట్టిగే యున్న పారజ చోళ్ళగే మురుగిసి
పనంతర కవేయున్న కోళ్ళ చోళ్ళగే బిట్టద్దరింద-
అదరభార వు పారజద మేలే బిద్దు, మొదలే
తేకవాగిద్ద కట్టిగే యు ఛిద్ర గళొళగే పారజవు
శేరి కొండితు.

౩౩ ఒందు ఔషధవాద కుప్పియు యాంగిగే బి
యున్న ఛట్టియాగి కూడిసు. అదరే అంబిగే
హోర గడియల్లి మాత్ర తేగియువంతద
విరతక్కద్దు. అంతుప్పియున్న వాతాకర్షణయం
త్ర పతగదిన మేలట్టు. అదర మేలే కోళ్ళద
పట్టుహాకు. (ఈ కోళ్ళద బేయల్లిద్ద

బట్టలు నొక్కగిన పొరజడ్డ మీలనపవి యుభాం
దింద జేంబె నొక్కగిందు నిమాంత శోత్రశోక్కగిళి
దు అత్తిమనోత్పకర్త్రా, సాక్షాత్రూపదల్లియు
మళియు రూపదింద కెళగె బాళువదు.

౨౨ శిలర్ను నిమాంతశోత్రగళ్ళతియల్లి
క్కెయొందు బాబుయు మూడి, అదక్కె దప్పవాదత-
నుగె వస్త్ర చుట్టియు నిరూపిసి, ఆంతమాదమ
ప్రదల్లి మొందు సెల్లాత్రువన్ను తగిదిరుత్తారె.
ఇంథాదొందు నిమాంతశోత్రవన్ను తెగిదుకొండు
అదరతరె యొక్కగిన పత్రదొక్కగిందకొందుతంతి
యు కాను. నంతర మొక్కగె హొద్దతుదిగె మొందు
కట్టిగె యుయుంతన్ను కట్టు. ఆమేలె నిమాంతశో
త్రదొక్కగె మొందుబట్టలనొక్కగె పొరజకాట్టు,
నాత్రా కేషాంతరత్వాపొరనదిసి నిమాంతశోత్రదొ
క్కగె నపవి యన్ను తెగిదుకొండు ఆమేలె తంతి-
యన్ను కెళగె ఇళిబిట్టు, అదర తుదిగె కట్టిదక
ట్టిగె యుయుంతన్ను పొరజదబట్టలనొక్కగె మొక్క
సిసు. ఇష్టాక మేలె యంత్రా షిత బంధక-

చిన్నేయన్న మునః తిరుగిసి, నివాత కోళ్ళ-
చోళ్ళగే కవే యన్న బట్టు తోడు. తరువాయక
ట్టిగే యు తుంతన్న బట్టల నోళ్ళగిందత్తిగిదుప్పో
బిదు తోడు; అదరే అదకోళ్ళగిన నూళ్ళిద్ర
గళ్ళల్లిల్లపాకజవేతుం బిత్తోంతద్దు కంపు బ-
రువదు. యాకందరే నివాత కోళ్ళ చోళ్ళగిన
ఛిద్ర గళ్ళల్లి శేరికోండ కవే యిల్లతోగిత్తు.
ఆ మేలే కట్టిగే యన్న పాకజ చోళ్ళగే ముళుగిసి
పనంతర కవే యున్న కోళ్ళ చోళ్ళగే బిట్టద్దరింద-
అదరభార దు పాకజద మేలే బిద్దు, మొదలే
తేకవాగిద్ద కట్టిగే యు ఛిద్ర గళొళ్ళగే పాకజవు
శేరి కోండితు.

౩౩ ఒందు ఔకవార కుప్పియు బాయిగే చి
కయన్న చుట్టి యాగి కూట్రిసు. అదరే ఆ చిగే
తోర గడియల్లి మాత్ర తిరియువంథదు
పవిరతక్కద్దు. ఆకుప్పియన్న వాతాకత్తిగే యుం
త్రపతగదిన మేలిట్టు. అదర మేలే కోళ్ళద
గ్రి కట్టిహాకు. (ఈ కోళ్ళద వేయల్లిద్ద

బట్టల నొళగిన పొరజళు మేలనవదియభా
దింద ఆంటె నొళగిందనిమాటతోళగొళగిళి
దు అత్తిమనోళకళ్ళా, సాక్షియాగిరవత్తిళియు
మళియు రూపదింద కేళగె బిళుత్తవు.

౩: శిలళు నిమాటతోళగళగతియల్లిత
క్షిసోండు బాయియల్లి మాడి, అదక్కె దప్పవాదత-
మళు దన్నుట్టియనిమాడిసి, ఆంతమాదమ-
త్రదల్లి పోండు సిల్లాధిక్రవన్ను తేగెదిట్టరు.
ఇంథాపోండు నిమాటతోళగవన్ను తేగెదుకొండు
అదరతలె యొళగిన పత్రదొళగిందపోండుతంతి
యదాదు. నంతర పోళగె హొద తుదిగె పోండు
కట్టిగె యలుంతన్ను కట్టు, ఆమేలె నిమాటతో
ళగొళగె పోండు బట్టలనొళగె పొరజదాకిట్టు,
పాంథా కేషగళన్నుపొరనదిపి నిమాదతోళగొ
ళగనదవి యన్ను తేగెదుకొండు ఆమేలె తంతి-
యన్ను కేళగె ఇళిబిట్టు, అదరతుదిగెకట్టిదక
ట్టిగెయలుంతన్ను పొరజదబట్టలనొళగె మూళ
గిసు. ఇష్టాగమేలె యంత్రద మేలె బంధన-

టినేయన్న మెనః తిరుగిసి, నివాత కోళ్ళ-
చోళ్ళగే కవే యన్న బిట్టు కొండు. తరువాయక
ట్టిగే యు తుంబన్న బట్టల నోళగిండ తెగిదుళ్ళో
బిదు నోడు; అదరే అదళోళగిన సుళ్ళిద్ద
గళ్ళల్లిల్ల పాకజవేతుం బిళోండద్దు కంట్టు బ-
రువదు. యావందరే నివాత కోళ్ళ చోళగిన
ఛిద్ర గళల్లి శేరిళోండ కవే యిల్ల హోగిత్తు.
ఆ మేలే కట్టిగే యన్న పాకజ చోళగే ముళుగిసి
దనంతర కవే యన్న కోళ్ళ చోళగే బిట్టద్దరింద-
అదర భార దింద పాకజద మేలే బిద్దు, మేదలే
తేకవాగిద్ద కట్టిగే యు ఛిద్ర గళోళగే పాకజవు
శేరి కొండితు.

౩౩ ఒందు టౌనవార కుట్టియు బాయిగే బి
టినేయన్న ఛట్టియాగి కూట్రిసు అదరే అంబిగే
౧ హోర గడియల్లి మాత్ర తిరియువంథవు
ల విరతక్కద్ది అంకుట్టియన్న వాత్రాకట్టరయం
త్ర కతగడిన మేలట్టు. అదర మేళే కోళ్ళద
న్న కట్టుహాకు. (ఈ కోళ్ళద కతయల్లిద్ద

ವಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.) ಆಕುಂಬಾಯು ಅರ
ಗಿನ ಕಪಿಯನ್ನು ಯುಂಗ್ರಬಿಂಗ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ
ಲಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಯೊಗ್ಗಿನಕಪಿಯನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಬಿ
ಗಿಳ ಪಟಲದನ್ನು ಹೊರಗಪಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಿರು, ಹೊರ
ಹೊಗುವುದು. ಆಕುಂಬಾಯು ಮೇಗಿ ಬಂಧಕ ಚಿನ್ನ
ನ್ನು ಸುಸ. ತಿಕುಸಿಸಿ ಕಪಿಯನ್ನು ಹೊಗ್ಗಿ ಹೊಗ್ಗ
ಟ್ಟು ಹೊರಟು. ಅದರ ಮೇಲ, ಕುಟ್ಟಿಯಂಚಿನ್ನ ಮೇ
ಗಿನ ಬಂಧ ಹೊಗ್ಗಿದ ಕಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಯುಂಟಾಗಿ
ದ ಕಾರಣ, ಕಪಿಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಯೊಗ್ಗಿ ಹೊಗುವ
ಮಾಗದಿಸ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಅಕಸಂಬಂಧ ಕುಟ್ಟಿ ಯೊಗ್ಗಿನಿ
ತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಾಳೇ ಉಳಿದು, ಅದರ ಹೊರ
ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕಪಿಯಿಳಿಕ ಬೀಳುವವರು. ಅಕಾರಣ
ಕುಟ್ಟಿ ಯುಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಹೊಗ್ಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿದುಹಾಪಾ
ಕುಂಗುಟ್ಟುಗುವವು. ಕುಟ್ಟಿಯು ಗುಂಡಗಿದ್ದರೆ, ಗ
ಮಾಗುವಳ್ಳಂತೆ, ಅದರ ಹೊರಮೈಯ ಯುಂಡಿಯ
ರದನ್ನು ಕಾಲ್ಗೆ ಕೊಳ್ಳತ್ತಿರ್ತು. ಅದರ ಅಕುಂಬಾ
ಯೂ ಕಳ್ಳುಗ್ಗಿದ, ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಮೈಗಳ್ಳಿ
ಗ್ಗ ಕಾಲಿಕ್ಕ ಕಾರಣ ಅಕುಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು

౩౪ ఉంటుంటే అయిన్న, అథవా చిక్కదక్కి
ఉంటే నిదానాత్మశోధ్యత్వోల్గనే కాక, అదళా
ళ్గనిస్తే కడే బంతేనియుక్తిరళే, ఆ ప్రాణము
మోటయ చొల్లి భారవన్న మోసిసదాగే తిని
కాయువదు ఆ మోటిబళ్ళనోల్పాది, అతి-
శ్రయ కట్టిచట్టు కట్టియల్లి మరణహొందువదు.
ఆందరే ఈ అనుభవవుబహుప్రకారవాగిద్దే
దు నోడి, ఇదన్ను బదుకేం యారు మాడువ
దిల్ల;

౩౫ హొన్నిదుళ్గదహోలిగే జారకట్టి,
అదన్ను నిదానాత్మ చొల్లి చొల్లిగే యాగకట్టిదళే,
అదళాళ్గనే కడే యిరువ మట్టగూ ఆ మగళు
అత్త ఇత్త జారాడువు. కడే యిన్న తిసిదరేనే
ఉపయోగ సాయువదిల్ల; ఆందరే కిక్కేగగన్న
యిట్టు జారిసదాగ్రా ఉపన్నిళ్ళబిట్టు
హోందు కుదలక్కే సేరు ముందక్కే హోగువదు
ల్ల. యాకందరే, కడే యిల్లదకారణ కిక్కేగగ
న్న అప్పిళిసువదక్కే యేనూ యిల్లదహాగాగిదా

ವಿರುವ ಪಿಯೋಜವಿಲ್ಲ.) ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದರ
ಗಿನ ಪವಿಯನ್ನು ಯಂತ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ
ಲಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಯೊಳಗಿನಪವಿಯು ಸಿಪ್ಪೆಯಿಂದ ಯೊ
ಗಿನ ವಿಂಬಲದನ್ನು ಹೊರಗೆಯುಳ್ಳಂತಿರುವ, ಹೊರ
ಹೊಗುವದು. ಇದು ಬಾಯಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚಿಹ್ನೆಯ
ನ್ನುಮನ ತಿರುಗಿಸಿ, ಪವಿಯನ್ನು ಹೊಳ್ಳೆ ಹೊಳ್ಳೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲ, ಕುಟ್ಟಿಯಂತಿಲ್ಲದೆ ಯೊ
ಗಿನ ಬಿಂಬಲ ಹೊಳ್ಳಗದೆಯುಳ್ಳ ಕೈಕೆ ಯುಪಯೋಗಿಸಿ
ದ ಕಾರಣ, ಪವಿಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಯೊಳಗೆ ಹೊಗುವದ
ತೂಗದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕುಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ನಿ
ತ ಪ್ರಕೇಶಳು ಹಾಕೀ ಉಳ್ಳರು, ಅದರ ಹೊರಗೆ
ಹೋಗಿ ಪವಿಯು ಹೊರ ಬೀಳುವದು. ಅಕಾರಣ
ಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತಿಯಾಗ್ರ ಹೊಳ್ಳಗೆ ಹೊರಡುವಂತಿರ
ಕ್ತಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಕುಟ್ಟಿಯು ಗುಂಡಗಿದ್ದರೆ, ಪ
ತೂಗ ಗಳ್ಳಂತೆ, ಅದರ ಹೊರಕ್ಕೆ ಯುಂಡವೆಯು
ರಸ್ಸು ಗಾಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರ್ತು. ಅದರ ಅರ ಗಾಳಿ
ಯೂಳಗಡೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಅದರ ಗಾಳ್ಳು ಹೆಚ್ಚಗಳ
ಳ ತಾಕಿದ್ದ ಗಾಳಿಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ್ದೇ ಬೀರು

౩౭ దుంబురు ఇలయున్న, అర్థరాత్రి కక్షపక్షి
మంత్ర నిశాంత శోధ్యలోగ్గకాక, అరకొ
ళ్ళగిన్న దక్షిణ మంత్రసిద్ధుత్రిరక, ఆ ప్రాణము
పోకుట చూస్తే భారవన్ని కోరినిరవాగితని
కాయువరు. ఆ మోక్షబక్కళ్ళోన్నాది, అతి
గ్రయ రక్షపెట్టుకర్తియల్లు మర్గణకోరువరు.
ఆరక్ష ఆ అనుభవవుబడు పూర్వవాక్యం
కు పోలి, ఇరవ్వ బడ్డ్యోంబూరు చూచుక
దిల్లు

౩౮ మోన్నేజ్యోగ్రకోంబిగ్రాకక్షి,
అంద్ర నిదాత కోంత కొంబ్రగ్గ చూడ రక్షిరక,
అరకొళ్ళగ్గ దక్షి యిరువ మక్షిగూ ఆ కుళ్ళ
అత్త ఇత్త బాడువరు. ఇనియన్ను పెనిచేస్తు
కత్తరు సాయువరిల్లు; అంబక్కి కళ్ళగ్గన్ని
యిక్షు బాలినిదాన్ను. ఆనిరువన్నిళ్ళబిట్టు
కోంబు కూడలక్షుచెడ మంచక్షకూడువ
ల్లు. యాంబంబ దక్షి యిల్లకకారాంకళ్ళగ్గ
న్ను అక్షిగ్రసంవరక్షియాంసు బిల్లకవాగాసిక

ఉపన్యాసారవేనింతుజోఁగుత్తదే.

కవితే యు.

జియుమి నిఁభూరత.

తటిఁయోగిదఁ బ్రగటిఁచుఁగ్రంపెగ్గయుజోఁ
బిటలుఘూటిఘూటిసుత్తనటేవందదింతజోఁ
బ్రేమతవధి యిల్లజ్ఞేతరుత్తిపోఁ యావవాళ్ళన
స్నేహ్యమంనోఁడుత॥

ఎదస్నేయ్యుయుగ మంపిటిదళ్ళదటిసితన్న
బిడుగరుంజఱదనిబళ్ళకంబిత్తజోఁ
గ్గదసిసదేకలుఘ్నజోఁత్కటసుత్తం వసొంన
సుతగగన చోఁట్టుతిదనం॥

అర్థం- శేరియోగిన్ద యూవత్తు మేఘగళన్ను ప్రెళయకాలదల్లి బిదలూగి, అవుగళుఘిఁ బిసుత్తహ్రాగి బరువవోలె హాగే విరహజోట్టిగుట్టుత్తు, మేలి యిల్లదే బరువంథ యూవనాళ్ళగళ దుఃఖవన్ను నోఁడుత్తు మేఘసారసుత్తన

ఎదుట్టి యొళ్ళగిద్ద కుదురె యన్న చ్చ బ్రాణిపిదళిం
దు మర్గదన్న కుళ్ళుపిసి అదర్కెణ్ణలక్ష్మిలక్ష్మిశ్రీకారదె
నగుత్త ఆకాశమూగణర్కెణ్ణ బుదుత్తిద్దను

దిట్టే మూదుదె యావనాళ్ళమూదిత్తయుటం।
కొళ్ళే గళ్ళదుదు మూగాదెదె మొగ్గాదుదుదె।
గళ్ళ నంగోదు గోదె సుతనక్షేత్రంబుద్రేదింబి
యుం దుత్తెగొంటు॥

పెళ్ళి గోదిదళు గోదళజీవదొళ్ళాళి
యుళ్ళొ దిదుదుదె యంబిట్టు సాళ్ళుమొదె।
కొళ్ళదమహాస్త్రిత్తయుసింగంబరదనం
బి నోదళ్ళంబి సిదరు॥ ౨౧॥.

అ తుద్ద యావనాళ్ళవదంతు ద్రౌపదియాయుతోళిదె
బి గళ్ళన్న మూకిసిమూకిసి, అంగళ్ళరల్లదుదు-
గళ్ళనన్న గోదిసి గోదిసి. ఎందు అదంతు
బందు మేలెన్నానాగనన్న బుత్తిగొంటు, పెళ్ళ,
దోదిదా, కుదుదె గళ్ళన్న జీవదల్లి యిట్టదె-
దుదుదె యన్న బిట్టు కొట్టు హోదను, ఇల్లద్దద
దె ఈ బాణాగళ్ళంగు దేళ్ళోదియేంగుబాణ

ళన్న ఎచేరు ఆబాణగళింద ఆకాశవన్ను తు
బిసితు.

నిమ్మగాయిద మోళియు చిరాతాళోళ్ళిదె
బిమ్మెదళోమత్తు శిలరు తోరళ్ళదల్లదయు।
మం మోడద ముందిళోంచోంచోంచిన్నాట్టిదె
శక్తియం బిటిసికొళ్ళబంతి॥
ఉమ్మళిసిచేడనీవత్తిసాడనిగళాళు।
చోట్టిదమ్మెసెదిరిసాళిందుమోళ్ళనా।
రుంమనా మాయాళియుంగళంస్రజిసిదేంము
జగంతల్లనాసిలూ॥౨॥

అర్థ- ఎమ్మ అరసనబళియుల్లరువజనళొళగే-
నీవేష్టిన పళోదుత్తు శిలవరు తోరే?, నా
ను కుదళి యన్ను కళ్ళు మూడలల్ల. నిమ్మ మోళి-
యు ముందే చోచ్చోచ్చిదను. నీళ్ళసియుత్తణాతళి శ-
క్తి యంత బిటిసికొళ్ళితు; వ్యర్థవాగి తింతిసి
చేతళి. నీవు సాడనిగళాళు నిమ్మనీళు: బిసి
ద చేదళి. సాకు యెంబు మోళ్ళనాదరుళిళ్ళి
మూరు లోకగళు అంజువంతాగి అత్తళియుంగళ

గళన్నెక్కుట్టినదను.

మోతివసిబిల్గకవమళిజబివళ్లుంకుళ్ళు।
శ్రుతుబరుగాళ్ళకంగెబిపెత్తతిమింతి।
శిరవగిరితరుగళ్ళుశిరబివరిదిధాయుధంబి-
యువశస్త్రాస్త్రంగళ్ళు॥

బిరివపొలకరబి బాయ్బిడువభూతంగళను।
గురివపొళ్ళుగళ్ళట్టిసుడువకాళ్ళిట్టుళు।
గుడదవనమాడిచుంతతపరిల్లాబలంబు
బివపరుజేజేళ్ళిను॥౨౨॥

అర్థం- మోడియువసిరులు, శశియువమళి, ప్రేమేరిబిళ్ళువమోడ్డమోడ్డళ్లు, కణ్ణొళ్ళళిళ్ళు ళ్ళాకువపొంటకాళ్ళి కణ్ణేత్తుగుడిసువ-త్తతి, మేరిబిళ్ళువగుడ్డుగళు మకరళు, కబియువ ఆయుధగళు, నడువశస్త్రగళు, కబి-యువ కులకరటిగళు, బాయితిసియువభూతగళు, కట్టికొల్లువ కాళుగళు, బిన్నకత్తిగుడువ బేళెయు, బరుతిసిదంథ అమేయనాదమాయజాలవన్ను స్తుతిసువపరిల్లా అక

సేనియు చొంది చొంది యుండు. తనుకేళ

మోతి యుంబలు నిల్లమంజోంకుడయు

యుంది।

కాయునిపెళ్ళ తోళ్ళోయుల్లైంబయుంగంబు।

జ్ఞేయుడంబరకవిదరంగళ్ళం కోగుతింబుసాదిర

యుఖారకరకు॥

ఆం యావనాళ్ళ స్వపెరట్టిజోడేళ్ళ తోళ్ళసి।

కాయుళూరనమోళ్ళమంకట్టినిల్లుబ్బ।

సాయుతిబిరు బదు తురంగమవనినుత

స్రీగరకరంబనముళ్ళయుము॥

అర్థం- ఇంథా మాయాజాలదింద యావత్తు సేనె యున్న కోంకు కుదురె యున్న తళ్ళింద అరాళ మోగ కల్లు జోగువంథ మేళ్ళనా నన్న కండు, యావనాళ్ళను కోలదంథ, అరాళ కొళ్ళగె జోగువంథ, ఎంటుసాదిర మఖారథి కరన్న అట్టిలాగె [illegible] మేళ్ళనారనన్ను తకుటు, [illegible], నీచనేనిల్లు సాయుబేడ కుదురెయున్న [illegible]

గళన్ని ఎత్తిరుకు॥

వీరరకుమోఁజగకి నీవలూసావిత్రి।
కారిగళ్ళ వేయాళే యిల్లిసుతప్పిరిం॥
తోరగళిం యిం పరతేరగళం పాపిబాణం
గళం కుదుకిగళను॥
సారథిగళం ధ్వజపిరాకిగళనప్పిళసి।
వారువంతిరపిరతుపేరపంప్రిత్రంకు।
మారుతసుతనుతనయుం జినలుత్తరగళ్ళిగం
మత్తిపిరి బలుబంకుకు॥౨౪॥

అర్థం- జగత్రగళ్ల నీవే వీరరు! నీవే ఒడియు నిన్ని పితరూ దుతరరు; నిమగె జీవదల్లి యిల్ల. యిసుత మీచ్ఛే నాదమ మాడ్డగళి యిం అవరర-థ గళన్ను, బిల్లు బాణగళన్ను, కుదుకిగళన్ను సారథిగళన్ను, నిశాణిగళన్ను, అప్పిళసి, కుదుకి యుద్ధతళ్లోంటు అతిశీఘ్రదింద భీమనమం జినలు నింతు శోంతను అవరల్లగె త్రిగళన్ను కుతిం బిట్టు॥

పరిగళ్ళ వాకంగళం స్వీకరిసంగళం।

శరజాలశదళ్ళేళ్ళ చుందరాశంళ్ళం।
సురగిబర్గంగళ్ళం నదివశాంత్రారకుంతిపివత
తురంగచోడవి॥

భరదింసువేగజింబాయావనాళ్ళూ।
వరనత్రసుజాతనాదవశివిభ్రీతను।
భ్రీరదబ్బిరువినట్టరద జోల్గాదళ్ళశిధశిబ్బ
యిసటిత్రంధను॥౨౮॥

అర్థం- కుదుశగ్గుంద (౨ నింద), అనేగ్గుంద (౨ని
పెం) రథగ్గుంద (నీరకువి), బాణగ్గేనెయూర,
(౨ నీరు) నిశాసి (౨ బాళ్ళుంటుకి), బళ్ళేశూలి,
(౨ కదుల), చూరి (౨ సుగంధపుళ్ళదూళ్ళు, సుగ
ంధపుళ్ళు), కత్తి (౨ పెదినమృగ) గళ్ళుందవచి యువ
కాంత్రారకుంతిళ్ళోళిసువ తురంగనేనే యొండనే-
కిల్ప్రేదింద సువేగనింబ యావనాళ్ళనమగను ని-
ధియదింద యుద్ధక్కే ఒళ్ళి అబ్బరవాందబుందను॥

అంబరచోళ్ళద్రేసి చోరేనమ్మరథినకరం।
ళంబగేయరశితంధయుంపిరసిస్రేదుర।
నేంబురంకేళ్ళిగలా యావనాళ్ళూసం

తాని శోభిలిందు॥

తుంబి మతి సంపిగి తుంబ చిరిమ్మ దసూళి।
గం బలుసి బంధు దింతు మిగి మోసి త్రేను
త్రతరిసి।
రం చేగదిం దుంగిపరూఢ మంశిలబంధదు
న్నైయుగ తణిందు॥౨౬॥

అర్థః- ఆ కాళమాగ రల్లన మ్మరధికరు అవన
న్ను తడెకాన్ను అళత్తు అవరన్ను లక్ష్మీకాంతి-
పరుశి యన్ను తళ్ళిం దు శోభనేంబుదన్ను శీళ్ళ,
ఆ వాగ ఎత్తాదనాళ్ళను తానేశిట్టినిం ద, భ్రమ
రద మరి యుం సంపిగియరూపినగం ధవన్నాసో
శిసోళ్ళ చేశింతు బంధంతి బంధిద్దానిం దు, అ
దవన్ను జశిదు మాతాదితన్నసంగద బీరదన్నర-
కశోంతు రత్నదరథవన్ను పరిశోభిసుతిను॥

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ.

ಬಂಕೆ ಬಂಕ್ಕಂ ಬಂಕಂ

ಬಂಕ್ಕೆ ಬಂಕಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಲ್ಲಾಕಂ॥

ಪುರಿಯುಪುರುಷಕಲ್ಪಾಕಂ

ಕಲಿಕೆಯೇಗೆ ಬಶಬ್ದಮೊಳ್ಗಾಶಬ್ದಕಂ॥

ಉಪಮಾನಾಕ್ಷರಮೊಳ್ಳುಪ

ತಿಕಪುವಂತಿಯುಂತಿಯುಂತಿಪ್ರೋಲ್ಗಳ

ಜಪಿಪುದುಗಡಪ್ಪತಂಗಳ

ಮುಪಿಚಿತವಾತ್ರಿಯೊಳ್ಳಮುಚಿತಸಂಭಾ

ಷಣೆಯೊಳ್॥

ಟೀ॥ ಅಂತಿಳಿ ಯುಂತಿಯುಂತಿಪ್ರೋಲ್ ಪ್ರೋಲ್ಗಳ್ ಅಂತಿಳಿ ಎಂದು ಅಂತಿಪ್ರೋಲ್ ಎಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಇಲು ಈ ಪೇಳ್ದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಉಪಮಾನಾಕ್ಷರಿಯೊಳ್ ಪ್ರೋಲಿಸಿ ಪಪ್ಪಗಡಲ್ಪವ ತಿರ್ ಪೈಲುಗಡ ಪತಿಕಪುಲುಗಡ ಪ್ಪಗಡಪ್ಪಂಗಳ್ ಗಳ್ಳಎಂಬಗಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಅಂ[illegible] ಉಪಿಚಿತ ವಾತ್ರಿಯೊಳ್ಗಂ ಉಪಿಚಾಗವಾತ್ರಿಯೊಳ್

క్షియుం ఉచితసంబంధక్షేత్రమున్ ఉచితతాత్ప సంబంధక్షేత్రమున్ బ్రయోగించుం రంజకములు రంజకములు

పైకరంబుపైపుంబుపైపుంబుగ
బరిక్షయంబుమాత్రకారణమోక్షి।
కరణంబుత్పత్తిఁజెందుం
కరణంబుగడ్డమాలుకాక్షితరం

టీ॥ పుంబుగ పుంబుగ పుంబుగ పుంబుగ పుంబుగ పుంబుగ ఎందు బరిక్షయంబు అల్పవశ్యమల్పవశంబు ఎంబదుంబు ఎంబదాత్మ అకారణమోక్షకారణమోక్షంబుగ్రహిదల్ల మోక్షంబు మోక్షంబు అంతరసంబంధక్షేత్రం ఎంబదుదక్షేత్రం అవిద్యాక్షేత్రం అరకారక్షేత్రమాదక్షేత్రము ఇంగుకు ఇంగు ఎంబత్పత్తిఁజెందుం బదుక్షేత్రకరం ఫేనదుగ్ధమక్షేత్రము॥

త్రైపత్రేయుగ్రక్షేత్రం
భారంతరంబుంబుర్వదపూరణమో।
క్షోరంబుబుడిక్షేత్రస్థ

పైగేడు జుగుప్సనార్థం చేర్చుతఁనుఁ॥

టీ॥ అంత్రంతుగళ్ అంతు ఇంతుఎంబశబ్దం గళ్ పరపోరణాచేర్ పేదపోరణల్లి తాదా-ఉలు పదలిగే ఎప్పుడు జిగుప్సనార్థం చేర్చిదే గళిగే ఉపయోగిసల్లి ఆఁ ఇప్పిగళ్ ఎంబ ఇప్పిగళు తాం తాం బగెదు పుట్టి వర్తిసువుదు వ-ర్తిదపొంగుళు॥

మత్రంబర్థం చేర్చుసవి

బిత్రరణబ్బెబరిగళ్ కాలార్థం।

పెత్రుఉదంతింతుమిం

దత్రంపుదివత్సరుంగళొళ్ గాగిరదం॥

టీ॥ బిత్రరద్ బల్లవర్ మత్రంబర్థం చేర్చ్-మత్రంబర్థదల్లి అబ్బెబ్బగళు అబ్బెంబుళ్ళి యింబశబ్దంగళు ఉసవర్ పేళ్దర్ వాగిరదం వాక్యదంబల్లదంతె అంతు అంతేంతు ఇంతు-ఇంతేంతు ఉంతు ఉంతేంతు ఎంతు ఎంతేంతు-ఎత్రం ఆపేక్షియల్లియుం పుదివత్సరుంగళ్ పేళ్ద్ వత్సరుంగళల్లి కాలార్థం కాలదర్థం పెత్రుంతు

శ్రీమంగి యనాగు నుడు॥

భ్రాంతి యనుమ్మగుంతింతు

తంతేంబలు తాంప్రకారకాలాధ్యంగ్ర-

ముంజి చతుర్థిగ్రక్షి.

కాంతంగ్రక్షు మందుత్రిగ్రక్షి వేళ్ళప్ప-

యుమం॥

టీ॥ భ్రాంతియు భ్రమయు ఉమ్మగు బట్టు అంతు అంతేంతు ఇంతు ఇంతేంతు ఉంతు ఉంతేంతు ఎంతు ఎంతేంతు ఎంబలు ఎంబలేంతు-గ్రాం ప్రకారకాలాధ్యంగ్ర అప్రకారమాప్రకారమంబంతే ప్రకారకాలాధ్యం వంవేళ్ళలు యుమంజి మంజి వేళ్ళప్పయుమం వేళ్ళప్పయుగ్ర-ప్రంగ్రక్షు పక్షి చతుర్థిగ్రకాంతంగ్ర పక్షి విధక్తి చతుర్థిగ్ర ఎబక్తి గ్రక్షుంజి॥ తులులు అలులు అ-ప్రంగ్ర ఎంతు ఎంతు త్రిగ్రక్షి అరిగి॥

వ్రా॥ కాలభేదమనుమెదగ్రముంతణ్ణ-యుంగ్రక్షు చతుర్థిగ్రక్షి గ్రక్షిగ్రణామిసిత్తగ్రక్షి-రిలుమ॥

Description of Countries

దేశగళ వర్ణనె-

యూరోప దేశగళిగళన్నియు (కాశీఖండ-
యద, దేశగళు. పుట్టు)

మధ్యదల్లిరువ భూగళు ఫలద్రు-
పద్దు; అదరి పెక్కలుతనవదు. అరణ్యగళు బహళ.
ఫళ బహళ, ఫళగాలదల్లి నీలదల్లి ఉపయోగవు-
ట్టు దేశగళు; కెలవు నదియుత్తదె. వ్యా-
పార బహళ; వస్త్ర అంగడి.

ప్రీస్తకాలదల్లి ఉత్తమ. బహుసాధ్యవాదవు-
దు యూరోపదల్లి. ఫ్రాన్సదల్లి కాలువ-
గళు సాధ్యవు. అరసు పైత్రంత్ర. ప్రజెగళిగె యూ-
రోపిన ఇతర దేశగళ వంశస్థ పైత్రంత్రవిల్ల-
దె; అదరి పెళియుత్తదె వంశస్థరు బహళ కిరు-
ఫ్రాన్సదల్లి, జోర్మనియదల్లి, ఆస్ట్రి-
యదల్లి ఫ్రాన్సిస్కరు ఎంబ దేశగళు అవుత్తవె. ఆ-
స్ట్రియదల్లి అదరు కడుపైత్రియదరు. ఫ్రాన్సిస్కరు
ఫ్రెంచ్ భాషెగళు. జర్మన్ భాషెగళు బళసువుదు-

టు. యూరోపియన్ సాధారణ స్థితిని తెలుపుటకు
ఇట్టి సుధారణ బడుకలదు.

యూరోపు ఖండమునకు ఉత్తరమున నున్న (కాలేసియన్)
భూమి పెలవుళ్ళగట్టు; పెద్దలతనకలదు; అ-
ధికబడ్డ; కాపు వ్యవసాయము, పశువుల పెంపుబడుగ.
వ్యాపార తక్కువట్టిది.

ముసల్మానీ అరసు నిజాన్ప్రజ్ఞిస్తిరమగు-
వశీ బడ్డ. ముసల్మానులు అరసునకు తీరి
యుండుట చేకాగుత్రుకి. అరసు స్వతంత్రనాదాన్ప్ర
ముఖానకు అజ్ఞాగర్గన్ను ముఖ్యయు లారము. ఈ పాల
కునకి ధర్మసంబంధించి బలిమి (ముస్లిములు)
కంబుపెడుచుయుండు. ఇరువురు తన్నుకొనుటకు పెట్ట
ముప్రియుంబధర్మోపన్యాసమన్ను, పెట్టి ముస్లిమటిం
కన్ను, ఆంగ్ల కేలుగు ప్రధానకన్ను నేలుచున్న, అ-
కక్రియుండ యిల్లకారుగా నడచుచున్నది. ఈ అరసు
ఉండు దివసమున్నగ్గ దరిగాల్చు మంచిగ్గ వశిగి జన
కన్ను కొంచు అరసుకి పాపలు క్లేశము కల్గుచుయుం

టు. ఇదనిగి పాలికారు స్త్రీయుం బ్రాహ్మణులగ్గ
దక్షిణతియు ఒట్టిగూ ఇల్లు. సుంకిదారుడుగ
ట్టకిలన సాంపాదిసువారుగ ప్రజిగ్గుసువిధి
చేశరల్లి సుమారు వత్తులక్షమాత్ర తుళగుంటు.;
ఉళ్ళదవరిల్లిరూ స్త్రీశ, అంమాని యున్న, యుక్షూ
మారజనరే. తుళగు ప్రమాణరూ, బహుగదిక్ష
రూ, పరమాపదియు ధర్మశ్రద్ధెయుళ్ళవరూ యుం
దు ప్రసిద్ధియుంటు. అదరల్లి విద్యాభ్యాసవిల్ల;
రసదిగి చళి బళ్ళ. నాట్టరవగి శింగరన్న మాది
కొళ్ళ బహుదు. శేశరల్లి కట్టెయుదుదిగళ్ళే బళ్ళ

స్త్రీలు (కాశీసంపద.)

ఈ శేశరల్లి ధర్మాపిలిఎంబుదొంటు
దు ప్రసిద్ధవాదద్దాక్షిణనగరదల్లియుం టు. అ
పాకాశిఎంబుదు స్త్రీపెరల్లి అనేకరుళిగళుంటు
ఒంటు అత్తవిస్తారవాదరుళియుళ్ళమేలుంద
ళ్ళువ సుల్లాదనీరినింద స్పటికవుంటాగిరతరగ
పక్ష, పాక్ష, ప్రాసగళ్ళలాదరింద శోభిసి

త్రజి. సాంఘికపద్ధతిపరదల్లి బహుళజ్ఞలత్ర-
దంత్రగళు ఉంటు — ఈ దేశదభూమి యిల్లిరువ
రచేయల్లి ఫలతళిద్దిద్దాన్నా, ఒళ్ళలతనవాగబహుదు. వ్యాపా
రబహుళ.

స్త్రీరతవగ్గిసిం బరుతత్రిన్ను ఈ దేశదల్లి
దిపసెతుళిదు శిళ్పగళిత్తు. సనగాత్రసేవకర్గ
తంత్రవాయితు. ఆగ బహుమంది యువరాజరు శరవ
నాడ పెళ్ళోయిం బరను ఇదర అరసనాగను.
ఆదరి ప్రజెగళు ఇత్తలాగి అరసన్నత్తుగళిగ్గాగి
రాజవంశదన్ను సింహాసనదల్లి కుళ్ళిరిసిద్దారె. స్త్రీ
రు చెంగాతన కాలదల్లి బహుప్రసిద్ధరు. అవరు శిల్ప
కలాకౌశల్య దేశాభిమాన [illegible]
గళన్ను భూలోకదల్లి హొగళుత్తిదె. [illegible] స్త్రీ
రదల్లి సరుచలువికె, ఉద్యోగ [illegible], సెడసిద్ధి
యిం మోరలుదరు [illegible] తగ్గిసిదరు. అదరి-
ఇతరు సోమ్మరు, మోసగారరు యిరువ ప్రజెగళు
తియు హొందిద్దారె. భిన్నదల్లి హొంతంత్రగళు చెంగా
తనద కాళు ఇమారతుగళు ఉంటు.

ఇత్తలి (కాశీఖండము)

కాశీఖండము సాయుజ్యమునియల్లి పాపాన
గళణా యింబ చోంబుత్తి క్షమత్కారవుంటు
అదు క్రాగందరి, ఘడ రల్లనింతు చేలక్కే చో
టి అకాశదొళగిన పట్టణగళూ, మనెగళూ, మ
స్తగళూ, చిత్తుగళూ మూరలాద్దు కాణిసుత్తవె
ఇవెల్ల పెచోట్టి తరికేళగే కాలు మేలాగి కా
ణిసుత్తవె. ఇవెల్ల ఘడద చేలదనదనాగుత్త
ప్రతిబింబవు. నేరవల్ల చిత్తగళు "ధాగ
స్త్రోటు" (నాలుగు మూలి) యింబదొంద
ప్రదేశ వుంటు; అల్లినిల దొళగిన కాణిసి
అదరద స్థాన యింబ వాయురూపవాద ప్రాణ
రదు అదుత్తవె. అదు క్రాగి ధారణద ప్రాణి
ళొట్టి యొళగె హోదరి, అత్తలింగుత్తిద్దా దొళ
గె సాయుత్తవె. ఉస్తినియుత్తరవల్లి మీ రేలం
యింబ విశేషవాగుంటు; అదు రేళవల్లి కా
సి మత్తు రల్ల నాలిల్లవు యింబదొంద్రుత్తి
దే యింబుదు; అదు మరగళ్ళదాగి నిత్త మోక్షి

ఉత్తరత్రిపుర.

భూమిలో అతిశయస్థలములు ఉన్నవి; ఒక్కొక్కనయిన ఒక్కొక్క దేశమునకు ఒకటి కరణము. ప్రాకారమధ్యమ. మనిషి గర్భమునకు ఉత్తమోత్తమమగు బంగారమును నిక్షేపిత్రత్నము; అందు ఉదిక్కు యుక్తి వస్తి బహుదుష్ట

త్రిపురమత (త్రిపురి); పోలవనప్రాబల్యము కలదు; అందరూ ఈశ్వరభక్తులు. అరసరుస్వతంత్రులు దాన్ని బట్టి యుండు అరసరభాగిస్థానములు. ఈశ్వరుడు సదాశివాజ్ఞప్రకారము యుక్తి యుక్తి కలదు సమాధానీయము. జనకనవతి తోరిక యుక్తి ఒకటి యుండి యున్నది; ఆదేశిగసరస్వతంత్రులు [illegible] కారు; భూమియుక్తి [illegible] యుక్తి యుక్తి యుక్తి

An Essay.

నిబంధము.

అథ సిద్ధేశ్వరవృత్తాంతము.

(పట్టస్థేవిషయము గళుపిపిన్దు)

యిగ సిద్ధేశ్వరగారి యిలోకస్థితకుగలిగిన నదుబిగ వరిస్థాయిలోభుమి యల్లి మొదదల్లి అందరి కలయుగ ఆరంభక్కె అనేక పవిత్రయు మాడి శిష్యరాదంథా రుషిగళు అనేక మంత్రవన్ను మాడిదరు అందా అన్థేశ్వరక్కె శిష్యన్నాగి యింబుదు పేసరు బన్దిదె. అనంతరదల్లి కలియుగ అభివృద్ధి ఆగద నదియోళగె ఆశిష్ఠరుషిగళు ఆదృశ్యవాగి హోదరు అన్థేశ్వరక్కె శిష్యన్థిగి యింబుదు పేసరు కాయుత్తిద్దరు. అనంతరదల్లి కేలవరు విరక్తరాగి హోదబళికె అందర ఇవత్తిగె అజమళ అంబువుదర కేళగె కాశీదేశదందా దక్షిణ యాత్రెగె బిత్తు పట్టు బుద్ధిజీవియుళ్ళు సిద్ధేశ్వరక్కె బందరు. ఆబళిక, అన్థేశ్వరవు అతనిగె [illegible] మంత్రజపవేషిత కండబం

కరించా శిలవదిని అంటే వాసిమాతిరను.
అగ్గి అతనికి ఇష్టైశ్వరల్లిటనకనవుమనో
భిక్షి చోణా మూచోరక నాస్థికా మాఘాది
వరు చిత్రక్షాగి ఇల్లి వాసి వాగ తీరు అంటూ
వాంఛ్రిలదింకా మాఖాదిత్తం సురుంతు అ-
సుస్థాన మాతిరను. అగ్గి అవనిగె సిష్ట వాయి
తక్కల్లా గ నడ్డగె మూరుదివసదల్లి చిత్రక్ష
దర్శన చోతవి సునిసువనగె యిరోదరద్ద
యింకా స్థైర్య తిరువదూల్లిదరు అంతాస్థ్వ
వాయితు. ఆ నంతరా యితను మంబదివసాత్రి
స్థైర్య మాడుత్తిద్దతు కాలదల్లి యోగాత్రిసిద్ధ
రంత్రి ఒట్ట కుడి స్థానను మత్తు అవర సంగడా
ఒట్టి బ్రాహ్మణను ఆ త్రిపాలు . అవరు
సిద్ధపురుషరు అంతాస్థిరవల్లి పూర్వదల్లి అవరు
నోడి యీ బ్రహ్మణ్యాది యు అల్లి అవరన్ను
ద స్థానదల్లి అవు ఆశ్చర్యవాయితు బ్రహ్మణనిగె
నామ జీవదశా స్థానాన్వత్త బిట్టు నిత్యాను
రితంతా స్థైర్యదల్లి నీవు బందు అనుభవిసు ఎంబ-

మాబిరరి అంత్రాబజ్జార్థ శోపాయమానవాని
శిష్టమాబిదను. అంగ్లి బ్రాహ్మణసేవితవాని బం
దంథా స్థారన్ను దక్షణకబిగి అందరి యిగిసుశి
ద్ధి యుశోమబిగి జోరదరు. అంతి బంధుద్ధ
రకవిత్తు అంత్రిశ్శరల్లి అవరిబ్బరు జోగి అద్ర
శ్శవాదరు. అందంథా వృత్తాంత యాబ్రహ్మజా-
రియు నోరిబియుతవేదేవరు స్థారనస్తకూపె-
ధారణ మాబిబందరిందాసంగశిత్తియుదేశి
ష్టమాబిదే అంత్రాబజ్జార్థవిసనవట్టనిరధా
రబిద్దను. అంగ్లి అవనిగి శీంగి ప్రత్యవాయు
తదల్లా॥ యిందమ్మాగి నింగిగి ప్రత్యక్షదర్శన
వాగలరిల్లా. నీను తిరవమాడుంథాస్థ్రీ-
దల్లి శట్టియుంనుశట్టి అందరమ్మాగి లంగిస్థా-
పనమాబిదరి అంగ్లి భజిసువరిగి ఫలశో
ట్టిను॥ అంత్రాస్థ్రీవాయితు. అవరంతి అవ-
ను మాబిశిలవదివసరమ్మాగి మ్రుత్యుహోంది-
దను. అనంతరా సోవదల్లి స్థారనసంగద-
బంద బ్రాహ్మణనుశి నలశివరప్రియశభక్త

నందకారణా చుట్టూ పుట్టుక ఈలింగపెట్టి
అంతనే మాతల్లికాంక్షి బడను. యిలింగక్షే
శిద్ధేశ్వర యంటూ పేరిట్టు యివకారణబట్టు
అంటే సిద్ధస్థానదల్లి యిక్కడ స్థానపుపరిలింగా
సిద్ధేశ్వర అంటూ పేరిట్టు బిట్టు. ఆ వంతకా-
పట్టు యిరవపట్టు బళ్ళిక యూవపేటు బుట్ట
రాజ్యను పుత్తరదేశదింద రక్షణదళవళ మా
డిశోంటూ పుట్టిగా జోరటు బాడి యల్లి-
యీ సిద్ధ ఆశ్రమ శంకుబళ్ళ కన్యకర వార
ద్దు నోడి యీ సిద్ధేశ్వర పుత్రశేఖరనాతజో
డదువస్త్రమాడిదను ఆబళ్ళిక రాజ్యదాబ్రా
కరజనరు ఆ లింగస్థాపిత్రపాత్రతమాడ మా
డోదరదళి యిందా వలమాడిదరు. ఆరాత్రి
లింగస్థాపన యిట్టోరట్టి మాడి కలింగజాక్షిం
దు ఆ అరసను మలగిదను. ఆగ్నిమంత్రా
దమత్తాళ వాయిత్రల్లా మధ్యాన కాత్రియల్లి
అరసన చలింగ సెపిత్తుత్తి మిళ యిగ్రామద
భూమి యల్లి కరిదుసిది అంతాయిమాళతి-

వి అంత్యేష్టికల్లు యిట్టిత్తు" అన్నాదమ్మాన అ
రసరు యిద్దు మంగిదస్థిళబట్టు యీ అరంగ్రా
మ్మ మంత్రపితకాన్యాంశిలంకి యిం చూ అంత్యే
ష్టి పెతుత మరు తాచుదర్కల్లు యిర్గదస్థిళక్కి
బంధు అంత్యే యిరోజనదిగె అదంతా వృత్తాంతుళు
ళ శింగాగో కారణవేను అంతా శ్రీధరను. అగ్నిజ
ప్రసర్కు హేళిదరల్లా, యీ స్థిళవు మహాజాగ్రత్త
దేవస్థాన యిద్దు అదర మ్రాశిత్రాంపుకనాత్రవగిశి
జోతిసి వసి, మా అజారి మత్తు చూదర్కల్లు యి
రోలింగదను శిత్రవలు మాడిదరు. ఆదదరింతా యీ
ప్రకారా అగిదబహుదు. అంతాస్థిళదు అదు యి
అరసనిగె యాత్రంగట్టి వలు మాడిదంతా లింగనుపు
నవా అంత్యేష్టిస్థిళదల్లి పిండ మాడి మసీలమాడిదుదు
ప్రకారాలింగన్న కట్టి మాడి మహాకట్టిసి మసిశి
అంతాకాదగుది అంతుగట్టిసి మత్తు అంతాత్రలుంగ
అంత్యేష్టిస్థిళదల్లి మసిశిగట్టిదను (అశ్శరిమసిశి అంతా
మత్తు సిద్ధిళకగుది పితాంపెదల్లి వండబూరు
అదోరుపెశి. అంతాంత అదరనుత్తిళదు తుఅ-

ధనిగ్రామము స్థావరమాదిరక్షణకేకరణిగ్రా-
తను హోదము. అంబ్యుగ ఆ సిద్ధిక్షేత్రమే యదను
భజిశికా అంబోకరంబాయులయదరు భజిసి-
లక్ష్మి ఆరంభకూదిరు. అనంతరా బ్రాహ్మణావస్థే
ధిందుజనరు యదనకాజ్రుము తంనజ్ఞాతిరిజాజ
ప్రకారా శుదిశటిసికా అంక్షిగావృత్తాంగిభజి-
సె చేరు. ప్రత్యక్షదివసె భజిసిదంతా దేవరంము-
యిగె భజిసువదు. బడతికాయిత్పలంతాత్రిం-
తా క్రాంతకాని అనేక అగ్రహారు ధ్రువనాసబ
స్తరు. అంగ్గి అవరిగె ప్రత్యక్షాయితరుగ్గు
దియదన కట్టిసిదాస్త్రరు అంతిశంగవాసివరిగె
ర్ మదాదరపూర్వకాగక్కె భజిసిరి అంతకాదు
మ్మగె పంచేను॥ అమ్మగె అప్రత్యక్షవంతిబ్రా
హ్మణావస్థెశిందుజనరు మాడతబందరు. యిగా
రు అదరంతే పక్షిపాటవని.

ఇక్కడ ఈనిన [illegible] తద్దిట్టి కన్నడ [illegible]
[illegible] ?

Notice.

नोटीस.

ज्या उमेदवारांस इंग्रजी आकेंत शिकवाची आणि लिहिण्याची इच्छा असेल त्यांणीं तारीख २९ माहे जून १८७० इसवी रोजी धारवाडास आपले समोर होणाऱ्या परीक्षेंत परीक्षा देण्याकरितां हाजर व्हावे. काहा देशभाषेच्या कागद दरमहा-धारा रुपये पगाराचे जे उमेदवार परीक्षेंत उत्तर सरस त्यांजला नेमिले जाईल.

कचेरी तारीख २१ मे १८७०

(Signed) W. A. Russel.

इन्स्पेक्टर जनरल इ. द. भाग.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಸ್ತಕ ೬ ಸಂಖ್ಯೆ ೪

ಬೆಳಗಾವಿ, ಜುಲಾಯಿ ೧೮೦೧ನೆಸನಿ.

Natural Philosophy

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು.

೩೬ ಬಾಟಿದ ಬೋಳಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ನಿರ್ವಾತ ಶೋಳ್ಳ ಬೋಳ್ಳಗಿಟ್ಟು ಅದರೊಳ್ಳಗಿನ ಕಪಿಯುಂಸು ತೆಗಿಯುವಾಗ, ಆ ಕಲ್ಲಿನೊಳ್ಳಗಿನ್ನ ಕಪಿಯು ಉಬ್ಬುವ ಕಾರಣ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕಲುಬಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೇಲಿನ ನಿರಿಗೆ ಕಳ್ಳೆಲ್ಲ ಮಂಜಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ನಿರ್ವಾತ ಶೋಳ್ಳ ಬೋಳ್ಳಗೆ ಮುನ: ಕಪಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಕ್ಷಣವೇ ಅದರ ಭಾರದಿಂದ ಕಲ್ಲು ಮುನ: ಮುಂಚಿನಂತೆ ಬಾಯ್ದುತ್ತದೆ.

೩೭ ಬೀಕ್ ಯೆಂಬ ಸಾಹಾಯಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾಟಿ ನಿರ್ವಾತ ಶೋಳ್ಳ ಕಳೆಳ್ಳಗಿಟ್ಟು, ಅದರೊಳ್ಳಗಿನ ಕಪಿಯನ್ನು ತೆಗಿಯುವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕಪಿ-

ಗುಳು ಕಿಟ್ಟು ಕಿಟ್ಟು ವಿರಲವಾದ ಹಾಗೆ ಸಾಕಾಯಿಯೊ
ಳಗೆ ಕೇರಿಕೊಂಡು ಉದಿಯು ಕಳ್ಳಿಗಳ ಮೂಲದಿಂದ ಅ
ದಕೊಳಗಿಂದ ಹೊರಟು, ಕೊಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗೆ ಕೇರಿಕೊಂ
ಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಉದಿಯು ಸಂಗದ ಹೊಂಡಗೆ ಹೋಗು-
ವದು. ಹೀಗಾಗುತ್ತಾ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ಕೊಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ
ನಡ ಉದಿಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಷ್ಟು ವಿರಲವಾದಮೇ
ಲೆ ಸಾಕಾಯಿ ಯೊಳಗೆ ಉಳಿದ ಉದಿಯು ಅದರೊ
ಳಗಿಂದ ಹೊರಬಿಳ್ಳಂತ್ಯೈಸಂತ್ರದ್ದಾಸ್ಯ, ಹೊರ
ಬಿಳ್ಳುವಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ನಿಂತು-
ಕೊಂಡು ಸಾಕಾಯಿ ಯನ್ನು ಮುದಿಸಿದಹಾಗೆ ಮಾ
ಡುವದು.

೩ ಒಂದು ಕಾಜಿನಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲವು
ನೀರು ಹಾಕಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಬೋಣಕಟ್ಟಿಗೆಯುಂ
ಡನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿ, ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಿಶಾ-
ತ ಕೊಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಿಟ್ಟು ಉದಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಲಾ
ಗಿ, ಆಕಟ್ಟಿಗೆ ಯೊಳಗಿನ್ದ ಉದಿಯು ಕಳ್ಳಿಗಳ-
ಮೂಲದಿಂದ ನೀರಿನಮೇಲೆ ಬಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋ-
ಗುವದು.

೭೯ ಬೆಂಕಿ ಯತ್ರವಾದನಿಣಾತಕೋಶ
ದೊಳಗೆ ಮೇಣಬತ್ತಿಗೆ ದೀಪ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿ
ದಲಾಗಿ, ಆ ಕೋಶದೊಳಗೆ ಹೊಂದು ಸ್ಥಲದ
ವರೆಯು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ದೀಪವು ಹೊಂದು ಮಿನಿ
ಟು ಮಾತ್ರ ಉರಿದು, ಮುಂದೆ ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆ
ಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಸೊಂದುವದು. ಇದರಿಂದ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹವೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಂತೆ
ದೀಪಕ್ಕೆ ಸಹ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

೪ ದೀಪವನ್ನು ನೋಂದಿಕಟ್ಟಿಣಿಯ ಹೊಗೆಯು
ಕೋಶದ ತಳದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗ
ದೆ ನಿಲ್ಲುವದು. ಆದರೆ ಅಮೇಲೆ ಕೋಶದೊ
ಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿ, ಅದು ಕೋಶದ
ಕೊಳವಾಗಿ ಹೊಗೆಯು ಕೆಳಗಿಳಿಯುವದು. ತಗೆ
ದಿಟ್ಟಿ ಕೋಶದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯು ಬಿ
ಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವೂ ಉಳಿಯದೆ ಹೋಗುವದು. ಇದರಿಂ
ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ ಹೊಗೆಯು ಬಹಳಿಂದ
ಹಗುರಾದದರಿಂದ ಅದು ಮೇಲೆ ಯಿದ್ದಾಗ ಮೇಲ್ಭಾ
ಗದೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ [illegible]

ಮೇಲೆ, ಬೇಕಿ ಯೆಲ್ಲ ಚಿಹ್ನಾಕ್ಷರ ಗಳ್ಳಂತೆ ಹೋಗಿ ಗಾದರೂ ಭಾರವಿರುವ ಕಾರಣ, ಅದುಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಾಕ್ಷರಣ ದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತ್ರಾತ್ಯಯ ಪೇನಂದರೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಭಾರವುಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಹೋಗಿ ಯುಭಾರವುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ.

೪೧ ನಿದಾಂತೆ ಕೋಳ ದೊಳಗೆಯೊಂದು ಗಂಟೆ ಯನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಾರಿಸಲಾಗುವದಾಗಿ ಯುತ್ರಿ ಯುಮಾಡಿತೂಗಿದಟ್ಟು. ಕೋಳ ದೊಳಗೆ ಹವೆ ಯಿರುವಾಗ ಆಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಸದ್ದುಳ್ಳದುಡನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವದು. ಆದರೆ ಕೋಳದೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದನಂತರ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಯಿಟ್ಟು ಬಾರಿಸಿದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ ನಾಲಿಗೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ತಾಗುವದುತ್ರಿತ್ರ್ಯಕ್ಷಣಾಂಸಾತ್ರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಗಂಟೆಯ ನಪ್ಪಳವೇನು ಕೇಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾದವುಂಟಾಗುವದಕ್ಕೆ ಹವೆಯೇ ಕಾರಣ ವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

೪ ಒಂದು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಾತ ಕೋಶದೊಳಗಿಟ್ಟು, ಅದರೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ, ಮೀನುಗಳು ನೀರಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವವು, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಹೊಳೆದು ಮೇಲಾಗಿ ತೇಲಾಡುವವು. ಯಾಕಂದರೆ ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಹವೆಯ ಭಾರವು ನಷ್ಟವಾದದರಿಂದ ಮೀನುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿದ್ದ ವಾತ ಕೋಶವೆಂಬ ಹವೆಯ ಚೀಲದೊಳಗಿನ ಹವೆಯು ಉಬ್ಬಿ, ಮೀನುಗಳ ಮೈಯು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡದಾದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ ಭಾರವು ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ಇರುವಕಾರಣ ಅವು ನೀರಿಗಿಂತ ಹಗುರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುವವು. ವಾತ ಕೋಶವು ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವಕಾರಣ, ಹೊಟ್ಟೆಯು ಉಬ್ಬಿದ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಗುರಾಗಿ ಅವೇ ಮೇಲಾಗುವವು. ಅಂತೆಯೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಮೈಯ ಭಾಗದ ತೇಲುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮೀನುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಂತೆ ಹಗುರಾಗಿ, ಅ-

దర మ్రోయుచున్నట్లు తోఁచుచున్నవి.

Verses from Jyamini

కవిత్రయము.

జయమినీ భారతము.

ఇదు భగీరథుఁడ టింగోంతు పెరివసుర,
నదియు ప్రవాహమేన లాన్పవినవరవరు,
ధరపింతఁబడు వార్తు రభినదింపఁ జేవరి
యాత్రేతప్పఁ చతురంగదు.
పెడకుతిరిగి భగీరథుఁడు తుగుతిరిజన్నమునిలిన
తరగనెంబ్రమఁ జ్రేరిసారంతరంగదో.
ధ్వనిపుతుదరింశనసుతనవనభాగదు
పెవనజాతంతనుత్రా॥

అర్థము- భగీరథ రాజనరథుఁడ చిన్నపుత్రిబరు
వరంగానదియు ప్రవాహమేంటువజాగి ఆ-
యత్రావనాశ్రనరథుఁడ పింఛిబడు వార్తుగర్గరభ
దిండ మూత్రిస్తిబరుతంగ చతురంగ సేనేయు
కాల పాతతక్షి భూమియుంగదు గుత్రిరూపి, అవ-

గ సాంఖ్యమతస్థ శంకుస్త్రీసిద్ధాంతజన్యము
నియుక్తాగ్ని అంతరంగదళ్ళ వృక్షశేఖరుడియు
త్రిష్టను; అనగా భావస్థ భీమను త్రిశిరు
ఖాండవను.

కట్టితరుమూలకక్షమనరరక్షావహ్ని।
దిట్టప్రతిబింబియు- ప్రాప్తుతంమనుళ।
యుక్తిబరు యావనాక్షనపెట్టినశనీయం
కర్ణుపికాలాగ్నియంతి॥

ఇట్టిబ్రసిత్రిరువసుపేగనబలాఢ్యుడిది।
రిట్టనిండంభీమనుత్సారమానిపేగ।
జిట్టోత్రనూరువరుఢావాతఘాతకుం
తజే కోతియుదిప్పంతిశ॥౨౧॥

అర్థ- అంతరుళి యున్న ఒందునిదక్షిణక్షిణా
గ్ని అదన్న కాయువదక్షాగ్ని మేఘ్ నాదనన్న
ఎట్టిట్టు; తమ్మ చిన్నదత్రి బరువంతఖాండవా
గ్నిన దంటిన ఎదురిగి వృక్షశేఖరు తన్న కర్ణుని,
త్రిశిరు కాలద అగ్ని యంతి భీమదింద బరువసు
పేగన సేనియ ఎదురిగి భీమను తాను-

నింతకొంటను; ప్రాగంధపి దొత్తగుత్తరన్ పెత్తువ బిరుగాళ్ళియ పొదతళ్ళి అల్లాడపి. తబిట్టరవాగి.

శ్రీ॥ శ్రీపాలకసువీరగన భటచోళ్ళి।
యోళ్ళత్తికొంటరు వృకోదరన నిత్తరు।
ధూళ్ళసువకలేగ్రేసి గళ్ళంప్రపరమణిభూ-
షణరకాంతి- కుంగళుగిసలు॥

తోళ్ళిముకినిందాడుగళుళ్ళిసువభట
కరు।

బాళ్ళిబేళ్ళత్రిపమరంగళ బిట్టాయుధగళి-
సొళ్ళిరియ సస్త్రాళకొంటిరలియకావసా-
ళ్ళిక్షుతిచిత్రి తంరమ॥౧౦॥

అర్థ- సువీరగన భటరు ముందువరదుళి దువన్ను ముత్తికొంటరు; ఇత్త ఎంటు ఇక్షు గళొళగె శింధూళ్ళు ముసిసిరుత్తిరలాగి, అరసిన కల్లాభరణగళ కాంతియు తొళ్ళియుత్తిరలాగి, తోళ్ళు అల్లాడిసి గాగిగాగి కుళ్ళిసువ భటరబట్టెగళు మించుత్తిరలాగి, ఛత్ర

బామరగళ్ళ శోభిల్లియుండలూ, శోభిల్లేవిధి-
పిగ్గాళిగళ్ళధ్వనియుండలూ యాచనాక్షమ బం
దను॥

పెత్తిబడ యావనాక్షవపెట్టియబూర్తియుం।
కిత్తు నిందం కట్టి నెంతనరుం కుమతి।
దుత్తవన మీదిశరితురగరథ పాయుదళ్ళదిం
బాగిసెందలుయిల్లు॥

తత్రిసిద బాపి మంజీగ్రదు కూడెమదే।
పెత్తకూరంబుగళ్ళనాజిగిసిల్లేనిమురి।
యిత్రవన బాణ ఛాతకీడయుద చోరకనిం
బిరవోలిబడజూళ్ళ నుత్తు॥౩౦॥

అర్థం— మేల్పక్షికు బరువంథ యావనాక్షవదం
దిన బూర్తి యన్ను వృక్షశేతు కిత్తుబట్టిను, అ-
దన్ను శంమ అనన మీద అనేకగళూ, మరుకే
గళూ, రథగళూ, కాల్బంది యుంటాదెంబాగిసవయి
తు; ఆ వృక్షశేతు బిల్లిగే పేడియన్ను పిరిసిదంగా
కత్తి యుట్టిసి బిర్కలాద బాణగళన్ను మేలే-
దు ఆరంబన్ను ఇట్టిసిదను.

ఎల్లదయు చోరసంహార వనసిత్రం।
చెల్లవే భూగరుళే నుతమతి యిందనిం।
దల్లనిలద్రోతప్పి యావనాళ్లనరథళే మూకాం
తుకర్ణసుతను॥

బిల్లార్థంబు మోదలూరు నిసిలబ్రోళ।
మల్లిసిణసిద్ధి నోట్రి చోచే బాలరం నిన్ను
గొల్లనాపవనిం మరుళే యంబిట్టు నోళ్ళ
శింధవనింతిందను॥౨॥

అర్థ- మరుళే యున్న శబ్దవను యిల్లదాగి? అ
వన్నారు? అవనరక్తవన్ను భూత గళిళే చెల్లు
సేను; యిను తళిట్టి నింధనింతల్లి నిల్లళే బరువం
ధ్ర యావనాళ్లనరథళ్ళే పుష్పశేతు ఇదిగాని బిల్ల
ళే బాణవన్ను హూతలూగి, యావనాళ్లమంతు
ఎత్రి, నిన్నార్రు? నమ్మకూడ కాదువే; నోట్రి
దళే మరుళ కాణుత్తు; నిన్నకూడనాను కా
రువ బిల్ల; మరుళే యున్న బిట్టు నోళ్ళసిద నం
అదళ్ళే అవను అందన్ను.

ఆకాదటేనశ్చమంబిమువనల్లమద|
వారణం బిరిధాపోత్కిసింగమంజిశెల|
సారువళి నిన్నతనుదిన తోరకాయుతశేరు
గళ్ళజేతతిమిడి॥

వీరనాథోత్కిరుయుష్టిగళ్ళతోరత్రి|
ధారమం తోరిసిరిస్థిలసొట్టంగళ|
చారమేశిసుతవృక్షశేతు తిగకిట్టనా
స్పపినకాయుంశోరయుబు॥౧౩

అర్థ:- యారన్ను తళ్ళాంతు యిరిసు మాడుత్తి| కుదుళి యన్ను బిమువవనల్ల, సోళ్ళాశియుద్దో ష్ట దాదక్కనాయ్తు? అరళ్ళి సిహన మరియు- అంజి షిందళ్ళి సిరియువళో? ఎన్ను బొట్టశరీరవన్ను శంతు వీరకు అంజువళ్ళి? వీరనా వళి బిడ్డ యుష్టిగళ్ళ నైతుంతవాద పోవళగళన్ను తోరిసు. సుమ్మనే ఈ స్థిలసొట్టగళ బిచ్చాంగ వ్రాళే? యిసుతవృక్షశేతు తనాసాళ్ళన్ను మేలే బాణాగళన్ను యిట్టు

మోఁకఁ దోఁక్కన్నోఁక్కోణవఁ భటరిల్లు
నేఁకబంధాతసుల్గయిందు స్రోసిడినిన
గాఁడి, వాల్గడ యధీరత్వముంటాదోవెదు
బ్బళిమ్మ చొంబ్రుమునత॥

ఆంతణఁమోఁకబంతిగదిట్టనాభూచి
మోఁకణఁసంభవంకబిదసిటేమోఁక్కళ్ళ
నేఁకాణఁవంమేఁకిదప్పితేనిముసుంకిదం
కనేయుండవవరథవను॥౨౪॥

అర్థం:- నన్నమాటకాదువంథసమర్థఁడు-
మోఁకదోఁక్కనిమత్స్రూణిల్లు, నీనేఁనమ
ర్థఁడంట్రా, నెల్లకుమగశింమనాను త్రాళ్ళ-
మోంటిను, నినకి పెద్రామదత్రియుఁవిద్దకి-
నమ్మ పొంబ్రుమోదసి తేందు యకావనాశ్మనుకివి
పకనిక్షేటియుమ్మ జగ్గి బాణవంన్నాభోటియు
లాగి, ఆ బాణవన్నవృక్షకీతుమత్స్రమా
గఁదల్లయిం తుంటుమాటి; అవనమేఁకే సము
ద్ర మేఁకిదప్పిదకాగి బాణగర్వన్నా సుంకిసి-
దను.

మాగధపోళ్గాగణంగళ్ళరిదుకనజం।
కూగణియుకాగణంమన్నిజినిలూన్నపెన।
త్రేగేరకళూసోంగుముత్రుయకళూళు
మదసేసింజినాక్షణపోళ్గు॥

యిరగళ్ళంపోలుగుదిసిసారథిబళ్ళద్దుకే।
న్నోనారిరిరిచ్చిళ్ళయనంగత్రుకుకిగ।
ళ్ళోనోరిలపిరోగళ్ళాన్నపినంగపోళ్
ళాణిపిరవుజ్యాంద్రదంతి॥

అర్థం- మాగధుల్లు అబాణగళ్ళన్ను కత్తరిసిన్న
ళకేతు బాణదమ్మియున్ను సురిసిలూగి, అ
యావనాళ్ళసరళుళ్ళ బాణగళు ముత్రదవు; అ
దన్ను పేను హేళలు! అబాణగళ పోలతళ్ళి
సారథియూ, కుకుకిగళూ కత్తదన్నకాలిప్రాణ
బిట్టవు; అరసనమ్మి యిల్ల బాణగళు పె-
పోలు జ్యాంద్రదంతికాణిసిదుత్తు.

పెపళ్ళిదస్త్రిమంకి త్రోదనిచిత్రపో
ళ్ళిబిడుపకుగోపెమరిమయ్యా
ళరదిపోర।

మతువజ్రాంగంబు నిశ్చేతనంబుగా
గల్గియంగరమాగదు
తుదుకి పావకము ప్రాణాంతంబు రువనో
ప్రోదసికిరివలిగి తేగిడి బ్రహ్మవనంబుగ్రీ
గిడదిగ్రాణాత్మజ్ఞంతారుప్రాస్త్రి త్రియో
గ ప్రోక్తదంతుపిసితను॥౨౬॥

అర్థం- మ్రోయోళ్ళగి నట్టి బాణగర్భస్థిత్ర
కూడదేమరసిళోళ్ళగి కిరియిడువళిట్టు యింబ
అగ్నియు ఉరియు మ్రోయోళ్ళగి నిల్లచేంబు [illegible]
గర్భియంగరవాగలాగి, అగ్ని బాణవస్త్ర తళ్ళో
డు బల్లగి కూటి కిరివళిగి జ్వాలయిల్లియ-
లాగి, పృథ్వీతు మిత్రనై ఇరిగి [illegible] బాణవ-
స్త్ర త్రియోగమాగి అరస్త్ర మోంరిపిసను॥.

Shabdamanidarpana.

శబ్దమణిదర్పణము.

త్రిగుణాంకాలార్థకుణా

గ్రేగ్రేంబాగబిగతేంబిలుబిందూ।

జ్ఞప్తిమిరుదయుతుమసిక్కుఁలు।

ఆగ్గిసెవ్వగ్గి క్రోత్తడిసెవ్వడిసెవ్వడియిసెయుం

సెవసెందకాలవాచక

మిలుసారదు సాగ్గిసెగ్గిమోగ్గెగ్గాదం।

ఎవరిరుతిత్తుమోగి యోబిత్తు.

ఏంబిద్భూతభూతకాలద్వయమోగ్గు॥

టీ॥ అగ్గ్రేగ్గ్రేంబాగబిగతేంబిలు అగ్గ్ర ఎంబ ఈగ్గ్రేంబ అగరు ఎంబ ఈగరు ఎంబిలు-కాలార్థకుం కాలార్థకంబ్రేగుం త్రిగుణులు-సెవ్వడి సెవ్వడి సెవ్వడిసెవిందు క్రోత్తడి క్రోత్తడిఎందు ఎసి ఏసి సెవ్వడి సెవ్వడిఎందు ఎసి-యుం ఎందోడియుం బిందూజ్ఞప్తం బిందువి-నోతసి క్రియాశబ్దంబాసి కాలు ఈ శబ్దంగ్గ్ర లుద-యమం ఉదయంకాలమం ఉదిసిన్నదు పేళ్ళు

ఉ త్మి అరి నాటిను నాళి నింన్నె మోన్నె
గళ్ నాటిను ఎంబనాళి ఎంబ నింనె ఎంబమో
నె ఎంబశబ్దంగళ్ ఇలు ఇలు అదు అదు
అదమెంబబిన్నగళు దిందనేవసిందకాల-
వాచకం నిమోనవాగి నిందకాలవాచకవు శ్రీ
క్షశబ్దంగళ్ కింతి భూత భూతకాలద్వయమో
ళ్ కింతి భూతకాల భూతవెంబేరడరల్లి ఈపరి
ఈపరిఎంబు మేనె ఎబు మోనె ఎబు ఎందు
ఇల్లు ఈశబ్దంగళ్ వివరిత్తలు వివరవాగు-
ఉఉ

శ్రీ॥ ఇవకొళ్ళు చతుర్థి విభక్తి గళ్ళు
వంద మనుదాపరిపేం అగళ్ళింనె ఈగళ్ళింనె
గదింనె అగళ్ళిగ ఈ గళ్ళిగ అగదిన ఈగదిన
నవళ్ళదింనె మోళ్ళదింనె నవళ్ళదిన మోళ్ళదిన
నవళ్ళదినాగదు. నాళింనె నాళదింనె నిన్నింనె-
మోన్నింనె నాళినాళదిన నిన్నిన మోనిన ఈ
నదింనె మోనె ఎబ్బింనె ఈవదిన మోనెయిదిన
నె ఈ పదేంబు దీర్ఘభూతకాళం మోనెయు